

Institutul pentru Studierea Problemelor
Minorităților Naționale
Cluj-Napoca

Raport de activitate

2019

Conținut

Cuprins

Cap. I. Despre noi	4
Cap II. Compartimentul de studii, analiză și cercetare.....	9
Proiectele compartimentului de studii, analiză și cercetare și proiecte individuale.....	9
Cap III. Centrul de documentare	45
1. Proiecte inițiate de către CDM	45
2. Biblioteca	52
3. Promovarea CD	52
4. Editura	53
Editare cărți	53
Editare Working Paper	53
Cap IV. Proiecte internaționale.....	55
Cap V. Participare la evenimente organizate de către alte instituții	75
1. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, universități de vară etc. naționale	75
2. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, universități de vară etc. internaționale.....	90
Cap VI. Prezențe în mass media	111
Cap VII. Publicații în afara editurii	115
Cap VIII. Raport financiar	132

Cap. I. Despre noi

Cine suntem?

Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN) este o instituție publică cu personalitate juridică în subordinea Guvernului și în coordonarea Departamentului pentru Relații Interetnice ce funcționează la Cluj-Napoca. În exercitarea atribuțiilor sale, ISPMN colaborează cu celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale.

Institutul s-a înființat prin Ordonanța Guvernului 121/2000, aprobată prin Legea 396/2001 și funcționează conform prevederilor Hotărârii Guvernului 893/2007.

Misiune: ISPMN contribuie la studierea și cercetarea inter- și pluridisciplinară a păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, aspectelor sociologice, istorice, culturale, lingvistice, religioase sau de altă natură ale minorităților naționale și ale altor comunități etnice din România.

Viziune: Ne dorim ca ISPMN să devină cel mai puternic institut de cercetare în domeniul minorităților naționale, să fie un partener important pentru instituții și organizații naționale și internaționale în domeniul studierii problematicei minorităților naționale.

Ce facem?

- realizăm studii, analize și cercetări inter- și pluridisciplinare, fundamentale, respectiv aplicate, privind diferitele aspecte ale păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase în rândul minorităților naționale și a altor comunități etnice constituite în urmă unor procese migraționale recente;
- desfășurăm proiecte în parteneriat cu instituții și organisme internaționale;
- elaborăm rapoarte de informare, precum și alte materiale cu caracter științific;
- publicăm și distribuim în țară și în străinătate cărți, rapoarte de cercetare, studii de atelier;
- participăm la acțiuni cu caracter științific și cultural, la reuniuni, precum și la alte acțiuni având ca scop protejarea drepturilor cetățenilor aparținând minorităților naționale;
- inițiem și organizăm seminarii, colocvii, dezbateri, simpozioane, mese rotunde și alte acțiuni pe tema păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase în rândul minorităților naționale;
- organizăm vizite de documentare și schimburi de experiență cu persoane din țară și din străinătate în scopul cunoașterii experienței altor sisteme de protecție a drepturilor cetățenești aparținând minorităților naționale.

Care sunt domeniile noastre de cercetare?

- procese demografice în cadrul minorităților naționale din România;
- minorități tradiționale în contextul transformărilor sociale contemporane;
- violența statală împotriva minorităților;
- istoria postbelică și post 1989 a minorităților naționale din România;

- participarea politică a minorităților naționale din România;
- modele legislative de protecție a minorităților din Europa Centrală și de Sud-Est;
- evaluarea politicilor de integrare a romilor în perspectivă comparativă;
- politici lingvistice și procese sociolingvistice;
- forme de exprimare identitară și procese identitare la minoritățile naționale din România.

Institutul stimulează apariția de noi direcții în cercetare susținând parteneriatul cu universități și instituții de cercetare prestigioase din țară și străinătate, încurajând stagiile postdoctorale de cercetare, bursele de cercetare și promovând conectarea la preocupările cercetării științifice internaționale privind problematica minorităților naționale.

În demersul de stimulare a apariției noilor direcții de cercetare, suntem preocupați de principiul utilității sociale, astfel încât reevaluăm sistematic prioritățile naționale, nevoile exprimate de către organizațiile minorităților naționale și instituțiile care activează în acest domeniu.

Cum suntem organizați?

Conducerea

Institutul este condus de un președinte și un vicepreședinte.

Președintele conduce activitatea Institutului și îl reprezintă în raport cu Guvernul, cu ministerele și alte autorități ale administrației publice, cu organizații, precum și în raporturile cu persoane fizice și juridice, din țară și din străinătate.

Vicepreședintele este înlocuitorul de drept al președintelui și exercită atribuții delegate de către acesta.

Președintele Institutului îndeplinește, conform legii, funcția de ordonator terțiar de credite.

Consiliul Științific

Consiliul Științific acordă asistență președintelui în exercitarea atribuțiilor sale. Este format dintr-un număr de cinci cercetători, angajați ai Institutului. Acesta este coordonat de către un secretar științific, membru al consiliului, numit de către președinte.

Consiliul Științific contribuie la orientarea politicii de dezvoltare strategică a Institutului. Această structură funcționează ca juriu pentru proiectele interne de cercetare. Rolul său este unul consultativ.

Compartimentul de studii, analiză, cercetare

Angajații *Compartimentului de studii, analiză și cercetare* sunt responsabili pentru:

- elaborarea studiilor, cercetărilor, recenziilor în domeniul cercetării minorităților naționale;
- coordonarea cercetărilor pe domenii specifice;
- elaborarea proiectelor de cercetare și depunerea propunerilor de finanțare la diverși finanțatori, cu avizul președintelui;
- păstrarea și dezvoltarea legăturilor cu diferite organizații ale minorităților naționale, promovarea schimbului de experiență cu alte instituții de cercetare;
- redactarea buletinelor informative și a rapoartelor de cercetare;
- participarea la conferințe și manifestări culturale științifice;
- reprezentarea și promovarea intereselor și imaginii Institutului.

Centrul de documentare

Centrul de documentare al ISPMN este menit să promoveze și să consolideze cercetarea minorităților naționale din România.

Ce oferă Centrul de documentare?

Acces la literatură de specialitate și date primare.

Editura ISPMN, acreditată de către CNCS, având categoria B, publică rezultatele cercetărilor derulate în cadrul institutului, precum și lucrările unor cercetători externi.

Volumele și *Studiile de atelier* apărute în limbile română, maghiară și engleză sunt parțial accesibile publicului larg pe pagina web a ISPMN.

Biblioteca ISPMN oferă acces la literatura curentă de specialitate, cărți și reviste de științe sociale, care tratează diferitele aspecte ale etnicității. Catalogul bibliotecii poate fi consultat pe pagina web a ISPMN. Biblioteca este deschisă și publicului larg, utilizatorii având la dispoziție o sală de lectură, precum și acces la colecția online JSTOR.

Bazele de date și statisticile Centrului de documentare sunt concepute pentru a fi accesibile online prin intermediul unor proiecte, precum: *Monitorizarea presei privind minoritățile naționale*, *Colecții tematice de texte*, *Banca de date ISPMN*, *Cadastrul online* și *Hărțile etnice*.

Filmoteca, Colecția multimedia conține peste 120 de filme documentare care pot fi vizionate de către utilizatorii centrului.

Lista filmelor poate fi consultată pe pagina web a ISPMN. Lunar, sub egida centrului se desfășoară *Seminariile de film pe problematica minorităților naționale*.

Buletinele informative editate de către ISPMN, *Noutăți în cercetarea minorităților naționale* și *ISPMN Newsletter*, servesc la creșterea vizibilității lucrărilor științifice din domeniul cercetării minorităților naționale și la intensificarea fluxului de informații între instituțiile interesate, respectiv autorii lucrărilor. Buletinele informative cu apariție lunară pot fi primite la cerere sau accesate pe pagina web a ISPMN.

Formare profesională - programe de practică profesională, voluntariat

Prin intermediul unor programe de practică desfășurate în colaborare cu instituții de învățământ superior, studenții pot beneficia de asistența cercetătorilor din cadrul centrului, în vederea formării lor profesionale. În același timp, studenții, masteranzii pot alege să-și continue activitatea sub forma unor stagii de voluntariat. La cerere, studenții pot beneficia de consultanță oferită de către cercetătorii ISPMN în pregătirea și derularea propriilor cercetări.

Serviciul economic, contencios și administrativ

O echipă de specialiști bine pregătită asigură organizarea și funcționarea întregii activități instituționale.

Membri

Președinte

Horváth István

Vicepreședinte

Estera Roxana Hetea

Consiliul Științific

Adriana Cupcea, secretar științific

Peti Lehel, membru

Székely István Gergő, membru

Virginás Péter, membru

Bokor Zsuzsa, membru

Compartimentul de studii, analiză și cercetare

Remus Gabriel Anghel, cercetător

Cupcea Adriana, cercetător

Fosztó László, cercetător

Gidó Attila, cercetător, șef compartiment

Jakab Albert Zsolt, cercetător

Kiss Tamás, cercetător

Könczei Csongor, cercetător

Kozák Gyula, cercetător

Crăciun Ioan Lăcătuș, cercetător

Peti Lehel, cercetător

Székely István Gergő, cercetător

Toma Stefănia, cercetător

Veress Ilka, cercetător

Centrul de documentare

Kormos Katalin, cercetător, șef compartiment

Iulia-Elena Hossu, cercetător

Bokor Zsuzsa, cercetător

Kiss Ágnes, cercetător

Plainer Zsuzsa, cercetător

Virginás Péter, cercetător documentarist

Anca Filipovici, cercetător

Toro Tibor, cercetător

Serviciul economic, contencios și administrativ

Kállay Petru, șef-serviciu/economist

Robert Bandi, expert achiziții

Bogdan Andrea, consilier juridic

Mohácsék Magdolna, consilier juridic

Sebesi Claudia Carolina, expert PR și secretariat

Soós Ibolya, economist

Vladar Rozalia, economist

Cap II. Compartimentul de studii, analiză și cercetare

Proiectele compartimentului de studii, analiză și cercetare și proiecte individuale

Titlul proiectului: *Inventarierea sistemului instituțional al minorității maghiare din România*

Coordonator proiect: Horváth István

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Veress Ilka, Kormos Katalin

Cercetători externi participanți în proiect: Duduj Szilvia, Rusu Szidónia

Tema proiectului: Proiectul început în anul 2018 are antecedentele sale desfășurate în cadrul ISPMN din anii 2008 și 2012, obiectivul principal fiind același: reinventarierea sistemului instituțional maghiar în complexitatea acestuia, incluzând următoarele tipuri de instituții: eclesiastice, educaționale, culturale, sociale și administrativ-politice. În interpretarea și prezentarea datelor colectate și sistematizate, metodele statistice se completează cu reprezentare vizuală bazată pe metode cartografice.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Educația timpurie (0—6 ani)**
 - **Formatul bazei de date:** .xls
 - **Descrierea bazei de date:** Educația timpurie (0—6 ani).
 - **Colectarea datelor:** 01/02/2019 - 31/07/2019
 - **Numărul cazurilor:** 738
 - **Învățământul primar**
 - **Formatul bazei de date:** .xls
 - **Descrierea bazei de date:** Învățământul primar
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019 - 31/07/2019
 - **Numărul cazurilor:** 865
 - **Învățământul secundar inferior (ISCED 2) sau gimnazial**
 - **Formatul bazei de date:** .xlsx
 - **Descrierea bazei de date:** Învățământul secundar inferior (ISCED 2) sau gimnazial.
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019 - 31/07/2019
 - **Numărul cazurilor:** 865
 - **Învățământul secundar superior**
 - **Formatul bazei de date:** .xlsx
 - **Descrierea bazei de date:** Învățământul secundar superior.
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019 - 31/07/2019
 - **Numărul cazurilor:** 143
 - **Învățământul superior**
 - **Formatul bazei de date:** .xlsx
 - **Descrierea bazei de date:** Învățământul superior.
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019 - 31/07/2019
 - **Numărul cazurilor:** 36

- **Biblioteci**
 - **Formatul bazei de date:** .xls
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019 - 31/07/2019
 - **Numărul cazurilor:** 390
- **Culte minorității maghiare**
 - **Formatul bazei de date:** .xlsx
 - **Descrierea bazei de date:** Culte minorității maghiare.
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019 - 31/07/2019
 - **Numărul cazurilor:** 2701
- **Edituri**
 - **Formatul bazei de date:** .xls
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019 - 31/07/2019
 - **Numărul cazurilor:** 96
- **Grupuri de dansuri populare maghiare**
 - **Formatul bazei de date:** .xls
 - **Descrierea bazei de date:** Grupuri de dansuri populare maghiare.
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019 - 31/07/2019
 - **Numărul cazurilor:** 308
- **Mass media maghiară**
 - **Formatul bazei de date:** .xlsx
 - **Descrierea bazei de date:** Mass media maghiară.
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019 - 31/07/2019
 - **Numărul cazurilor:** 155
- **Muzee**
 - **Formatul bazei de date:** .xlsx
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019 - 31/07/2019
 - **Numărul cazurilor:** 171
- **Organizații ale societății civile**
 - **Formatul bazei de date:** .xlsx
 - **Descrierea bazei de date:** Organizații ale societății civile.
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019 - 31/07/2019
 - **Numărul cazurilor:** 2001
- **Servicii sociale**
 - **Formatul bazei de date:** .xlsx
 - **Descrierea bazei de date:** Servicii sociale.
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019 - 31/07/2019
 - **Numărul cazurilor:** 243
- **Rapoarte / manuscrise / publicații:**
 - **Cartografierea sistemului instituțional maghiar**
 - Hărțile au ca scop analiza și vizualizarea distribuției teritoriale a diferitelor instituții care joacă roluri importante în reproducerea și menținerea limbii maghiare.
 - Descrieri metodologice în limba maghiară pentru următoarele baze de date: Servicii sociale, Organizații ale societății civile, Muzee, Mass media maghiară, Grupuri de dansuri populare maghiare, Edituri, Culte minorității maghiare, Biblioteci, Învățământul superior, Educația timpurie (0—6 ani), Învățământul

secundar superior, Învățământul secundar inferior (ISCED 2) sau gimnazial, Învățământul primar.

- Analiza primară a bazelor de date: Servicii sociale, Biblioteci, Muzee, Edituri, Învățământul superior.

Titlul proiectului: *Cronologia minorităților naționale din România, 2010-2015*

Coordonator proiect: Gidó Attila

Tema proiectului: În 2010, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a lansat proiectul cu titlul *Schimbare de regim în domeniul politicilor față de minorități. Cronologia minorităților naționale din România, 1989-2009*. Bazându-se pe succesul proiectului, în 2016 ISPMN a lansat etapa a doua a cercetării, sub titlul: *Cronologia minorităților naționale din România, 2010-2015*. Scopul rămâne același în continuare: realizarea de cronologii ale istoriei minorităților naționale din România. Speranța noastră este că aceste cronologii vor constitui instrumente utile pentru cercetători și pentru publicul larg în a obține informații detaliate despre minoritățile naționale din România. Prin rezultatele acestui proiect, ISPMN și Guvernul român vor avea șansa de a obține informații precise despre istoricul minorităților, având o privire de ansamblu asupra evenimentelor de pe parcursul celor 6 ani (2010-2015). Totodată, prin metoda de lucru interactivă prin care încurajăm procesul de implicare a reprezentanților minorităților naționale în activitatea științifică a Institutului, sperăm să contribuim la adâncirea relațiilor interetnice și la dezvoltarea unor relații solide de lucru cu reprezentanți din rândul minorităților naționale, interesați de științele sociale. În proiectul de cercetare sunt incluse toate minoritățile naționale cu reprezentare parlamentară, cu excepția maghiarilor. Rezultate în 2016-2018: bulgari, armeni, evrei, turci, tătari, sârbi, italieni, germani, slovaci, greci. Rezultate preconizate în 2019: 6 cronologii însoțite de materiale documentare.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Cronologia minorității ucrainene, 2010-2015**
 - **Cronologia minorității albaneze, 2010-2015**
 - **Cronologia minorității rutene, 2010-2015**
 - **Cronologia minorității croate, 2010-2015**
 - **Cronologia minorității poloneze, 2010-2015**
 - **Cronologia minorității macedonene, 2010-2015**
 - **Cronologia minorităților naționale din România, 2010-2015**

Descriere: În 2019 s-au realizat următoarele cronologii: albanezi, croați, ruteni, ucraineni, polonezi, macedoneni.

Titlul proiectului: *Muzeul Virtual al Minorităților Turcă și Tătară din Dobrogea*

Coordonator proiect: Adriana Cupcea

Partener: Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI)

Tema proiectului: Obiectivul proiectului este valorificarea moștenirii istorice și culturale a minorităților turcă și tătară din Dobrogea, prin realizarea unui muzeu virtual al turcilor și tătarilor musulmani din Dobrogea.

În acest context, utilizăm termenul de moștenire istorică și culturală din perspectiva conceptului istoric avansat de Pierre Nora care definește ca loc al memoriei orice entitate semnificativă, materială sau imaterială, care în virtutea voinței umane sau sub acțiunea timpului a devenit un element simbolic al moștenirii memoriale a unei comunități. Pe parcursul anului 2018 a avut loc o

etapă de cartografiere a locurilor memoriei în conștiința colectivă a celor două minorități și redactarea detaliată etapelor de realizare a proiectului. Muzeul virtual va avea trei departamente principale :

I. MOȘTENIREA CULTURALĂ VIZUALĂ (VISUAL HERITAGE);

II. MOȘTENIREA CULTURALĂ ORALĂ (ORAL HERITAGE);

III. MOȘTENIREA CULTURALĂ CULINARĂ (FOOD HERITAGE - FOOD IDENTITY)

Rezultatele proiectului:

- Materiale audio/video/digitale:
 - **Fotografii:** 0
 - **Material brut filmat:**
 - 19 piese de folclor turc și tătar, din arhiva Institutului de Etnografie și Folclor „Constatntin Brăiloiu”, Academia Română, constând în cântece religioase, jocuri, cântece de emigrare, cântece de dragoste, obiceiuri de nuntă, de înmormântare, legende. Materialele au fost puse la dispoziția instituțiilor inițitoare ale proiectului în scopul utilizării lor în cadrul Muzeului Virtual al turcilor și Tătarilor.
- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Raport de cercetare Muzeul Virtual al Minorităților Turcă și Tătară**

Titlul proiectului: *Comunitatea musulmană din România în arhivele CNSAS*

Coordonator proiect: Adriana Cupcea

Cercetător extern participant în proiect: Metin Omer

Tema proiectului: Premisa acestui proiect o constituie un stagiul de cercetare realizat în perioada 19-23 iunie, în Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS), în cadrul proiectului ISPMN, *Monografia minorității tătare*. Au fost consultate o serie de dosare pe teme: naționalitatea turco-tătară și problema musulmană. Au fost identificate următoarele fonduri referitoare la aceste chestiuni:

Fond Documentar, Problema Cultului Musulman și procese verbale 1937-1945, D 002877, Vol. 1.;

Fond Documentar, Material privind Cultul Musulman, D002877, Vol. 2.;

Fond Documentar, Activitatea Fugarilor din țările capitaliste împotriva RPR, 1949, D000214;

Fond Documentar, Cultul Musulman din RPR 1950, D014427;

Fond Documentar, Musulmani, Bulgari, Țigani, Macedo-Români, D 000137, Vol. 14;

Fond Documentar D000137, Vol. 25;

Fond Documentar, Starea de spirit a populației turco-tătare din Dobrogea 1950, D 010775, Vol. 1.;

Fond Documentar, Activitatea comunității turco-tătare din România, D 010775, Vol. 2.;

Deasemenea a fost identificat dosarul de securitate al lui Iacub Memet, Muftiului Cultului Musulman fondurile: Fond Operativ, Iacub Memet, I 260378; Fond Informativ Iacub Memet, I 783014, care cuprind dosarele de urmărire din perioada ocupării funcției de Muftiu, 1946-1989, fondul operativ conținând 12 volume.

Pornind de la ipoteza avansată de Catherine Verdery, că arhiva produsă de Securitate nu trebuie abordată ca valoare adevărată, am inițiat cercetarea din perspectiva mecanismelor de funcționare în cadrul Securității și a rolului lor în reproducerea informațiilor despre musulmanii din Dobrogea, identificând și analizând dosarele principalelor personalități ale comunității care s-au aflat în vizorul securității (Muftiul Iacub Memet) și principalele teme prezente în dosare, explicându-le prin prisma practicilor de lucru ale Securității, modurilor de secretizare și a formelor de producere a cunoașterii.

Obiectivul pe care ni-l propunem în acest an este procurarea materialelor din Arhiva CNSAS cu privire la comunitatea musulmană din Dobrogea, care cuprinde din punct de vedere etnic, grupurile turc, tătar și albanez și realizarea unei baze de date cronologice și tematice a dosarelor referitoare la comunitatea musulmană, din Arhiva CNSAS.

În anii următori, pe baza identificării principalelor teme se are în vedere realizarea împreună cu colaboratori externi a unor studii aferente fiecărei teme identificate.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Raport de cercetare: comunitatea musulmană din România în arhivele CNSAS**
 - **Descriere:** În iunie 2019 au fost înaintate cereri către C.N.S.A.S: în vederea eliberării fotocopiilor unei selecții de dosare din Fondul Documentar și Fondul Informativ, după cum urmează:
D 000 137 (vol.14, vol. 25) - 144 pagini;
D 014427 (integral) - 164 pagini;
D 000214 (integral) - 511 pagini;
I 0783014 (vol. 1, 2, 3, 4, 5, integral) - 2.675 pagini;
I 0260378 (vol.1, 2, 3, integral) - 458 pagini.

În data de 22 noiembrie 2019 C.N.S.A.S. a predat către ISPMN fotocopiile documentelor solicitate, urmând ca prelucrarea acestora să înceapă în 2020.

Titlul proiectului: *Workshop - Politicile de stat față de minoritățile naționale în România între 1945–1989*

Coordonator proiect: Gidó Attila

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
 - **Politicile de stat față de minoritățile naționale în România între 1945–1989**
 - **Perioada:** 20/06/2019
 - **Locul:** Cluj-Napoca
 - **Responsabil ISPMN:** Gidó Attila
 - **Număr participanți:** 20
 - **Descriere:** Joi, 20 iunie 2019, a avut loc workshopul „*Politicile de stat față de minoritățile naționale în România între 1945-1989*”. Evenimentul a fost organizat de Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale și a avut loc la sediul Institutului. Este cunoscut faptul că dinamica politicilor de stat față de minorități a fost influențată întotdeauna de situația internă, dar și de relațiile internaționale ale României, precum și de relațiile României cu „țările-mamă”/kin state. Diferitele politici legate de minorități se manifestau pe cel puțin două nivele: unul oficial, prin acte normative și discurs politic (declarații, propagandă), și unul neoficial, la nivelul interacțiunilor cotidiene. Scopul workshopului a fost acela de a compara aceste politici din perioada comunistă și de a obține o viziune cât mai largă asupra relației stat-minorități. Evenimentul a fost deschis de către István Horváth (președinte ISPMN) și de către organizatorul workshopului Attila Gidó (cercetător ISPMN). Au participat cu prezentări: Liviu Rotman (Școala Națională de Studii Politice și Administrative): *Permanență și variații ale naționalismului*

regimului comunist din România (1948-1989); Novák Csaba Zoltán (Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” al Academiei Române): *Politica Partidului Comunist Român față de minoritatea maghiară, 1945-1989*; Plainer Zsuzsa (cercetător ISPMN): *Cenzura teatrului orădean în anii 1980 - repere teoretice și studii de caz*; George Enache (Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați): *Politicile Statului român față de rușii-lipoveni între 1945-1989*; Miodrag Milin (Universitatea „Tibiscus”): *Minoritatea sârbă din România (1945-1989)*; Adriana Cupcea (cercetător ISPMN): *Turc, rom, musulman sau clasă muncitoare? Efectele politicilor regimului comunist într-o comunitate urbană de romi musulmani din Dobrogea (România)*; Viorel Achim (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, Academia Română): *Politicile față de romi în anii 1945-1953*; Manuela Marin (Universitatea „Babeș-Bolyai”): *Eșecul previzibil al unui proiect: romii în România comunistă*; László Fosztó (ISPMN): *Schimburi strict supravegheate: O schiță a cercetărilor privind romii din România în perioada socialistă târzie*; Corneliu Pintilescu (Institutul de Istorie George Barițiu al Academiei Române): *Politici ale Securității față de minoritatea germană din România (1948-1989)*; Anca Șincan (Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” al Academiei Române): *În clandestinitate: minorități religioase nerecunoscute de lege în arhivele Securității*.

Titlul proiectului: *Masa rotundă "Intelectualii minorităților naționale și Securitatea"*

Coordonator proiect: Adriana Cupcea

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Kozák Gyula, Plainer Zsuzsa

Partener: Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (Romania)

Tema proiectului: Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (C.N.S.A.S.) în parteneriat cu Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN), din Cluj Napoca organizează masa rotundă cu tema *Intelectualii minorităților naționale și Securitatea*, care va avea loc la Cluj în data de 22 noiembrie, 2019.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **Masa Rotundă Intelectualii Minorităților Naționale și Securitatea**
 - **Descriere:** În data de 22 noiembrie 2019, la Cluj, a avut loc masa rotundă cu tema *Intelectualii minorităților naționale și Securitatea*, organizată de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (C.N.S.A.S.) în parteneriat cu Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN).
Abordând relația intelectualilor cu regimul comunist, scopul evenimentului a fost de a analiza din perspectivă interdisciplinară relația multifacțată dintre intelectualii „minoritari”, ideologie și regimul politic în perioada regimului comunist, valorificând în primul rând surse de arhivă, dar și surse orale sau literatură memorialistică. Prezentările s-au axat pe următoarele tematici: a) stadiul actual al cercetărilor referitoare la elitele intelectuale ale minorităților naționale, în perioada comunistă; b) studii de caz; c) publicații recente, proiecte de cercetare care reflectă tematica mesei rotunde.
Subiectele au acoperit minorități naționale ca: maghiarii, romii, sârbii, germanii, turcii, și tătarii.

Din partea ISPMN au participat cercetătorii: Adriana Cupcea, Plainer Zsuzsa, Kozák Gyula.

Plainer Zsuzsa, cercetător ISPMN, a prezentat lucrarea cu titlul: *Cenzura instituțiilor culturale într-o societate locală maghiară în anii '80*.

Adriana Cupcea, cercetător ISPMN, a prezentat lucrarea cu titlul: *Între conformare și represiune. Intelectualii turci și tătari în perioada comunistă*, în care a analizat situația intelectualității turce și tătare în comunism pe trei nivele: al educației în limba maternă, al învățământului religios și al situației cultului musulman, acordând un spațiu particular de analiză politici de represiune din anii '50, îndreptate împotriva membrilor mișcării naționale tătare din Dobrogea.

Concluzia prezentării a fost că se pot constata două direcții în evoluția celor două comunități, turcă și tătară, în perioada comunistă. Aceste direcții se referă atât la atitudinea regimului comunist față de turci și tătari, cât și la atitudinea și comportamentul acestora vis à vis de noul regim. Pe de o parte este identificată o tendință de conformare, de înregimentare în structurile de partid și de implicare în așa-zisul proces de construire a societății de tip sovietic, în România. O a doua direcție este o atitudine de rezistență, la care partidul a răspuns, printr-o acțiune de persecuție și represiune.

Titlul proiectului: *Dimensiunea etnică a educației moderne în România. Evreii între integrare și marginalizare prin școală*

Coordonator proiect: Anca Filipovici

Tema proiectului: Proiectul urmărește evoluția politicilor educaționale în România anilor 1918-1944 și locul atribuit populației școlare evreiești în cadrul acestora. Se au în vedere reglementările implementate de autoritățile române mai ales la nivelul instrucției secundare și superioare, dar și modul în care evreii se raportează la finalitățile educației moderne și la transformările sociale implicate de acestea. În acest demers, s-au efectuat documentări bibliografice la bibliotecile universitare din Cluj și București, Biblioteca Academiei Române, precum și în arhivele CSIER, ANIC, CNSAS. Au fost accesate fondurile: Ministerului Instrucțiunii Publice – Direcția învățământ secundar și superior, Direcția generală de poliție, Inspectoratul general al jandarmeriei. Cercetarea vizează, de asemenea, analiza fenomenului antisemit propagat în licee și impactul acestui fenomen în viața cotidiană a elevilor de liceu.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Raport de cercetare**

Descriere: În acest an, s-au efectuat cercetări în cadrul Arhivelor Naționale Istorice Centrale, precum și în arhivele și bibliotecile de specialitate din Budapesta și Londra, pe tema națiunii și etnicității în politicile naționale de educație și organizațiile de tineret din România interbelică. Stagiile de documentare subscrise acestei teme au fost finanțate în cadrul unei burse de cercetare acordate de Colegiul Noua Europă (București), astfel:

- În perioada 17-29 martie 2019, cercetătoarea a desfășurat un stagiul de cercetare la Biblioteca Central Europe University pe probleme legate de organizații de tineret și educația tinerilor aparținând minorităților naționale în secolul 20. De asemenea, a consultat fondul arhivistic "Radu Stan Collection on Jewish Communities in

Romania" [Colecția Radu Stan despre comunitățile evreiești din România], din cadrul Open Society Archives din Budapesta.

- În perioada 26 mai - 7 iunie 2019, cercetătoarea a desfășurat un stagiul de cercetare la Londra, unde a consultat fonduri de arhivă de la The National Archives și Wiener Library, precum și lucrări de specialitate din colecția British Library.

Rezultatele parțiale ale cercetărilor au fost diseminate în cadrul unor conferințe de specialitate. În perioada 3-4 mai a susținut la Chișinău, în cadrul unui colocviu organizat de către Universitatea Liberă Internațională din Moldova și Colegiul Noua Europă, prezentarea cu titlul „Credință și Muncă pentru Țară și Rege!": strategii de mobilizare a tineretului român prin Straja Țării". În perioada 1-2 iunie 2019, a prezentat în cadrul unei conferințe internaționale organizate de Birkbeck University of London, lucrarea "National Education and Zionist Dream in Interwar Romania: The Case of the Youth Organisations Straja Țării and Maccabi" [Educație națională și vis sionist în România interbelică: cazul organizațiilor de tineret Straja Țării și Maccabi].

În acest an a realizat documentarea și redactarea studiului cu titlul 'Faith and work for King and Country!' Nationalization and covert Romanianization through the youth organization Straja Țării (1934-1940) [Credință și muncă pentru rege și țară! Naționalizare și românizare prin organizația de tineret Straja Țării (1934-1940)]. Textul se află în proces de peer-review la publicația "National Identities Journal", Taylor & Francis Online.

De asemenea, un studiu cu titlul "De la „Franz-Josephs-Universität in Czernowitz” la „Universitatea din Cernăuți”. Aspecte ale vieții universitare în anii de tranziție (1919-1923)" a fost publicat în volumul colectiv "De la Imperiu la Regat: Bucovina și Războiul Întregirii", Gheorghe Negustor, Mihai T. Nicoară (editori), Editura Mega, 2019 (în curs de apariție).

Titlul proiectului: *Holocaustul din Transilvania de Nord. Ghettoizare și viața în ghetouri în 1944*

Coordonator proiect: Gidó Attila

Cercetător ISPMN participant în proiect: Gidó Attila

Tema proiectului: Demersul este continuarea proiectului cu titlul *Holocaustul din Transilvania de Nord. Ghettoizare și viața în ghetouri în 1944* inițiat în 2014. În anii precedenți au apărut mai multe sinteze și enciclopedii despre Holocaust, respectiv despre ghetourile din teritoriile aflate sub ocupație germană în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Aceste lucrări includ informații referitoare și la Holocaustul din Transilvania de Nord. Informațiile, însă, sunt lacunare și de multe ori incomplete. Cercetarea de față, prin consultarea de noi surse documentare, dorește să depășească cunoștințele actuale despre acest teritoriu și să ofere o analiză amplă asupra perioadei 1940-1944 și asupra contextului istoric, a circumstanțelor înființării ghetourilor, respectiv asupra funcționării acestor tabere de concentrare temporare. Un alt aspect important al istoriei evreilor în timpul Holocaustului este întoarcerea acasă a supraviețuitorilor. Până la momentul actual nu se știa numărul exact al deportaților care au supraviețuit Holocaustului din Transilvania de Nord. În 2013 Attila Gidó, coordonatorul proiectului, a efectuat cercetări legate de ghetourile din Transilvania de Nord în Ierusalim, Israel. Acest stagiul de cercetare (1 lună) și rezultatele stagiului sunt punctul de pornire al proiectului de față. În următorul an, în 2014, Attila Gidó a efectuat cercetări la Arhivele ITS din Bad Arolsen, Germania. Datele celor aproape 20000 de supraviețuitori colectate în Bad

Arolsen au fost introduse în 2015 într-o bază de date în format excel. Lista conține numele și datele personale (numele mamei, locul și data nașterii, locul ghetoizării) a 19950 de supraviețuitori.

Activități preconizate în 2019: 1. Cercetări arhivistice în Arhivele Naționale Zalău; Arhivele Naționale Cluj; Arhivele Eparhiei Reformate din Transilvania (Cluj-Napoca); Arhivele Eparhiei Unitariene din Transilvania (Cluj-Napoca). 2. Documentare bibliografică. 3. Revista presei din perioada 1940-1944. 4. Publicarea unui studiu despre istoriografia română a Holocaustului din Transilvania de Nord.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Raport de cercetare: Holocaustul din Transilvania de Nord. Ghetoizare și viața în ghetouri în 1944**
Descriere: În cadrul proiectului s-au rezultat următoarele în 2019: 1. Cercetări arhivistice în Arhivele Naționale Zalău; Arhivele Naționale Cluj; Arhivele Eparhiei Reformate din Transilvania (Cluj-Napoca); Arhivele Eparhiei Unitariene din Transilvania (Cluj-Napoca). 2. Documentare bibliografică. 3. Revista presei din perioada 1940-1944. 4. Publicarea unui studiu despre istoriografia română a Holocaustului din Transilvania de Nord (în revista Regio, nr. 1/2019). 5. Publicarea unui studiu despre Holocaustul în zona Odorhei (în revista Lustra, nr. 1/2019). 6. Susținere prelegeri despre evreii din Transilvania și despre Holocaustul din Transilvania de Nord în Odorheiu Secuiesc (3 mai 2019) și Cluj-Napoca (24 septembrie 2019).

Titlul proiectului: *Inventarierea izvoarelor arhivistice referitoare la istoria evreilor din Transilvania*

Coordonator proiect: Gidó Attila

Cercetător ISPMN participant în proiect: Gidó Attila

Cercetători externi participanți în proiect: Ladislau Gyémánt, Anton Dörner, Tóth Levente

Tema proiectului: În iulie 2016 s-a lansat proiectul ISPMN privind inventarierea materialelor arhivistice păstrate la direcțiile județene ale Arhivelor Naționale din România. Direcțiile județene transilvănene incluse ale ANR sunt: Arad, Bihor, Bistrița-Năsăud, Covasna, Harghita, Hunedoara, Maramureș, Satu Mare, Sălaj, Caraș-Severin. Pe parcursul cercetărilor, membrii echipei identifică acele fonduri arhivistice care conțin documente referitoare la evreii din Transilvania. Pe baza inventarelor de fonduri se pregătește o bază de date în format excel conținând următoarele informații: numele instituției la care se păstrează fondul arhivistic, denumirea și numărul fondului, instituția creatoare a fondului, limba documentelor, starea fizică a materialului arhivistic respectiv, descrierea de conținut a fondului documentar. Se estimează că pe parcursul celor 3 ani vor fi verificate 3000-4000 de inventare de fonduri arhivistice păstrate la ANR. Realizări în 2016/2017 și 2017/2018: 1) Cercetări în direcțiile județene ale ANR din Caraș-Severin, Zalău, Bistrița, Satu Mare, Arad, Harghita și Maramureș. 2) Baze de date în format excel conținând informații referitoare la materialele arhivistice păstrate în aceste șapte localități.

Cercetarea este finanțată de către „Rothschild Europe” Foundation (Fundația „Rothschild Europe”) și face parte din proiectul internațional „Yerusha” privind inventarierea izvoarelor referitoare la evreii în diferite țări ale Europei (Franța, Olanda, Belgia, Cehia, Slovacia, Ungaria, Serbia, România, Ucraina, Grecia, Georgia, Rusia, Polonia, Estonia, Lituania, Letonia).

Rezultate preconizate în 2019: Continuarea și finalizarea cercetărilor în direcțiile județene ale ANR din Bihor, Covasna, Hunedoara. 2) Baze de date în format excel conținând informații referitoare la materialele arhivistice păstrate în aceste trei localități.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Yerusha 2018/2019**
 - **Formatul bazei de date:** excel
 - **Descrierea bazei de date:** Arad, Bihor, Hunedoara, Covasna
 - **Colectarea datelor:** 30/06/2019
- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Raport final Yerusha**

Descriere: Yerusha, Inventarierea izvoarelor arhivistice referitoare la istoria evreilor din Transilvania s-a lansat în iulie 2016 și a avut o durată de 3 ani, ISPMN fiind promotor de proiect. A fost finanțată de către Fundația Rothschild (Hanadiv) Europe în cadrul Proiectului "Yerusha" (<http://yerusha.eu/projects/romanian-institute-research-national-minorities/>) și a avut ca scop inventarierea materialelor arhivistice referitoare la evrei păstrate la unele direcții județene ale Arhivelor Naționale din România. Direcțiile județene incluse sunt: Arad, Bihor, Bistrița-Năsăud, Covasna, Harghita, Hunedoara, Maramureș, Satu Mare, Sălaj, Caraș-Severin.

Pornind de la lista fondurilor arhivistice disponibile pentru cercetare, în fiecare an au fost vizitate 3-4 din aceste direcții județene și au fost identificate fondurile care reprezintă interes din punctul de vedere al proiectului. În primul an al proiectului (1 iulie 2016 - 30 iunie 2017) au fost vizitate și cercetate trei direcții județene ale ANR: Bistrița, Caransebeș și Zalău. În direcția județeană Sălaj au fost găsite 68 de fonduri arhivistice conținând documente referitoare la evrei (din 117 colecții examinate), în direcția județeană Bistrița-Năsăud 64 de colecții din 540 examinate și în direcția județeană Caraș-Severin 42 colecții din 110 examinate. În cel de-al doilea an al proiectului (1 iulie 2017 - 30 iunie 2018) au fost vizitate și cercetate trei direcții județene ale ANR: Miercurea Ciuc (Direcția Județeană Harghita), Baia Mare (Direcția Județeană Maramureș) și Satu Mare (Direcția Județeană Satu Mare). Tot în acest an au fost începute cercetările și în Direcția Județeană Arad a ANR. În Direcția Județeană Harghita au fost găsite 30 de colecții cu un astfel de material din 228 colecții chestionate, în Maramureș 124 colecții din 680 chestionate, iar în Direcția Județeană Satu Mare, 49 de colecții din 294 chestionate. În direcția județului Arad au fost examinate în acel an 150 de colecții, fiind găsite 19 colecții cu referință evreiască. În cel de-al treilea an al proiectului (1 iulie 2018 - 30 iunie 2019) au fost vizitate și cercetate direcțiile județene de la Oradea (Direcția Județeană Bihor), Deva (Direcția Județeană Hunedoara), Sfântu Gheorghe (Direcția Județeană Covasna) și s-au continuat cercetările în Arad. În Direcția Județeană Bihor au fost găsite 39 de colecții de referință evreiască din 550 chestionate, în Direcția Județeană Hunedoara 44 de colecții din 587 chestionate, în Covasna 45 colecții din 564 chestionate, iar în județul Arad alte 48 de colecții din 622 chestionate în acest an. Așadar, în urma cercetărilor amănunțite în cele peste 5000 de colecții de fonduri arhivistice din cele zece direcții județene ale ANR au fost găsite 572 colecții de referință evreiască. Aceste colecții au fost descrise în conformitate cu criteriile modelului Yerusha Data Set Model 3.0 și vor fi disponibile pentru cercetători și toți cei interesați de istoria

evreilor din Transilvania într-o bază de date disponibilă pe site-ul web al Fundației Rothschild și a ISPMN (link extern).

Titlul proiectului: *Eugenie, minoritate și discurs medical în Transilvania interbelică*

Coordonator proiect: Bokor Zsuzsa

Cercetător ISPMN participant în proiect: Bokor Zsuzsa

Tema proiectului: Proiectul constă în cercetarea istorico-socială a perioadei interbelice transilvane. În cercetările anterioare, coordonatorul proiectului a analizat modul în care dezbaterile asupra corpului sănătos au devenit parte a unui discurs politic național mai larg, ilustrând munca și efortul acelor medici români care și-au ocupat noile funcții în școlile de medicină și în diferitele instituții medicale clujene după Primul Război Mondial. A analizat măsurile adoptate care au fost, mai întâi de toate, instrumente de putere prin care noua societate medicală încerca să se legitimeze. Cercetarea actuală se axează în special pe campaniile sanitare din Transilvania rurală și urbană, organizate de medicii maghiari din regiune și a modului în care corpul biologic al națiunii – adică al comunității etnice, care s-a găsit într-o poziție minoritară după 1919 – se construiește în acest discurs medical.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Eugenie, minoritate și discurs medical în Transilvania interbelică**

Descriere: În 2019 a continuat cercetările anterioare. Cercetările au avut loc în Biblioteca BCU Cluj, respectiv în arhivele naționale din țară.

Bokor Zsuzsa a participat la mai multe discuții și foruri despre temă:

- În data de 7 iunie 2019, a participat la expoziția științifică: *Știință și etnicitate II. Biopolitica și eugenismul în România, 1920-1944*. Expoziția a fost organizată de Marius Turda, profesor la Oxford Brookes University și a fost găzduită în cadrul Universității Babeș-Bolyai, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială. Expoziția a fost lansată cu o introducere științifică susținută de Bokor Zsuzsa (cercetător ISPMN) și sociologul Florin Faje (UBB) despre eugenia și biopolitica românească din perioada interbelică.
- În data de 25 octombrie 2019, a participat la o discuție organizată cu ocazia lansării volumului *Istorie și rasism. Ideea de rasă de la Iluminism la Donald Trump*, de Marius Turda și Maria Sophia Quine, recent apărut în colecția „Historia” a Editurii Polirom. Evenimentul a fost organizat de Editura Polirom și Book Corner. La masa rotundă au mai participat ca invitați, alături de autor, Cristina Raț, Varga Attila, Mihály Szilágyi-Gál și Gabriel Bota.

Publicație:

În septembrie 2019 a apărut articolul intitulat *Patients and Observers. Specific Data Collection Methods in an Interwar Transylvanian Hospital*. Articolul a apărut în volumul colectiv: *Psychology and politics : intersections of science and ideology in the history of psychosciences*, volum editat de Anna Borgos, Ferenc Erős, and Julia Gyimesi, la Central European University Press. Articolul analizează instituționalizarea medicală din perioada interbelică, prin activitatea unui psiholog și medic dintr-un spital de femei Clujean.

Titlul proiectului: *Gen și etnicitate în Transilvania după Primul Război Mondial*

Coordonator proiect: Bokor Zsuzsa

Tema proiectului: Cercetarea explorează modul în care dimensiunile de gen și etnicitate se leagă între ele și influențează viața cotidiană din Transilvania după Primul Război Mondial. Pe scurt: modul în care se formează identitățile de gen într-un nou context istoric. Principalele teme de cercetare sunt: influența puterii politice asupra genului în această perioadă de tranziție, discursul sănătății corpului, istoria pieței forței de muncă și integrarea femeilor pe aceasta, concepția familiei minoritare.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Gen și etnicitate în Transilvania după primul război mondial**

Descriere: Articole apărute în 2019:

1. *Minority femininity at intersections: Hungarian women's movements in interwar Transylvania*. Articolul a fost publicat la Editura Routledge, în seria Routledge Histories of Central and Eastern Europe, în volumul Jan Fellerer, Robert Pyrah, Marius Turda (eds.): *Identities in-Between in East-Central Europe*. Articolul - trecând în revistă formarea organizațiilor femeilor maghiare din perioada interbelică transilvăneană - analizează categoria foarte sensibilă și specială a feminității minoritare. Studiul discută totodată diferitele moduri de utilizare a acestei categorii în discursurile politice interbelice, și în procesul de creare a unei noi identități etnice regionale.

2. În aprilie 2019, a apărut articolul intitulat „*A mi kis világunk*” – *a kisebbségi nőiség vizuális reprezentációja a két világháború közötti erdélyi magyar keresztény sajtóban*. [Lumea noastră cea mica. Reprezentarea vizuală a feminității creștine maghiare în presa catolică interbelică] Articolul a fost publicat în revista MeDok și analizează materialele vizuale ale unei reviste lunare maghiare interbelice, Harangszó (Sunet de clopot), adresate în principal femeilor catolice maghiare de la țară. Studiul analizează fotografiile și narațiunile conexe ale acestei reviste, și își propune să arunce o scurtă privire asupra istoriei sociale interbelice și asupra proceselor identitare ale minorității maghiare transilvănene. Scopul studiului este de a identifica modurile de reprezentări vizuale ale femeilor interbelice, subliniind două direcții majore ale acesteia. Pe de o parte, este vorba despre modul în care această revistă a susținut procesele identitare ale comunității maghiare, pe de altă parte, analiza fotografiilor ne oferă și o altă cale a interpretării, arătând modul în care – prin fotografii – se pot surprinde și contesta diferitele mecanisme de producere a inegalității.

Prezentare la conferință:

În perioada 14-17 aprilie 2019, Bokor Zsuzsa a participat la congresul academic: *SIEF2019-14th International SIEF Congress (al 14-lea Congres Internațional SIEF) organizat de SIEF (International Society for Ethnology and Folklore)*. Congresul a avut loc la Santiago de Compostela, Spania. Titlul congresului a fost: *Track Changes: Reflecting on a Transforming World [Track Changes: Reflectând asupra unei lumi în transformare]*.

Prezentarea cercetătoarei Bokor a avut ca titlu: „*Saving souls, saving race and saving life*”. *The intertwining of religion and nationhood in a Transylvanian ethnic folk festival (Salvarea sufletului, salvarea rasei, salvarea vieții. Religie și naționalitate în cazul unui festival etnic din Transilvania)*. Ea a analizat modul în care religia, etnicitatea și identitatea regională se construiesc în cadrul unui festival

etnic, numit „Ziua celor o mie de fete secuie”. Prezentarea a parcurs istoria festivalului și a identificat principalele discursuri pe marginea cărora acest eveniment s-a construit.

Titlul proiectului: *Analiza instituției cenzurii minoritare*

Coordonator proiect: Plainer Zsuzsa

Tema proiectului: Scopul acestui proiect este analiza mecanismelor de cenzură minoritară din perioada comunismului de stat la instituțiile culturale din Oradea în anii 1970 și 1980: teatru, filarmonie, cotidiane locale. Cadru teoretic al cercetării folosește conceptul opoziției culturale, cu intenția de a găsi un model comun pentru complexitatea practicilor individuale și formale ale disidenței politice și diferitelor transgresări ale puterii comuniste. Cu alte cuvinte: în această cercetare ideea de opoziție nu este doar o simplă reacție la controlul deținut de stat, ea este înțeleasă ca o relație dinamică dintre agenții societății, și cei ai puterii.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Pregătire manuscris (carte)**

Descriere: În perioada februarie-noiembrie 2019 s-a efectuat pregătirea unui manuscris despre tema cenzurii minoritare, care a fost publicat în formă de carte de autor la editura ISPMN în luna noiembrie. Titlul cărții: *Despre vigilența ideologică. File din istoria cenzurii instituțiilor (maghiare) orădene în regimul Ceaușescu: presă, filarmonică, teatru*. Un capitol din acest manuscris fost prezentat - pentru comentarii - la conferința internațională SIEF în aprilie 2019.

Titlul proiectului: *Monografia minorității rușilor lipoveni din România*

Coordonator proiect: Iulia-Elena Hossu

Cercetător extern participant în proiect: Marius Lazăr

Tema proiectului: Obiectiv: Elaborarea unei descrieri monografice a situației minorității rușilor lipoveni din România. Aceasta va cuprinde studii tematice: dinamica demografică, mobilizarea electorală, cronologia minorităților, organizațiile minorităților naționale. Se va avea în vedere și elaborarea unor studii tematice precum: locuri și ritualuri ale memoriei, forme de păstrare a ”tradițiilor populare”, sistemul educațional pentru minorități etc.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Raport de activitate**

Descriere: În anul 2019 manuscrisul *Monografia rușilor lipoveni din România* (titlu în lucru) a fost lecturat științific de către prof. univ. dr. Filip Ipatiov. Manuscrisul a intrat în faza de editare la Editura ISPMN, fiind efectuate corectura și revizuirea manuscrisului, stabilită structura finală a volumului. Volumul este coeditat de către Iulia-Elena Hossu și Marius Lazăr, având autori specialiști în diverse arii pe problematica minorității lipovene din România. Estimăm că volumul va fi tipărit la începutul anului 2020.

Titlul proiectului: *Monografia minorității poloneze din România*

Coordonator proiect: Anca Filipovici

Tema proiectului: Elaborarea unei descrieri monografice a istoriei și situației actuale a comunității poloneze din România. Se urmărește includerea unor aspecte, precum: istoricul comunității,

evoluția demografică, sistem instituțional, sistem educațional, forme de păstrare a identității etnice. În 2017, s-a finalizat structura publicației referitoare la minoritatea poloneză din România și au fost contactați o parte dintre autori. În 2018, au fost contractate o parte din studiile ce vor constitui volumul dedicat acestei minorități.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Între poloni și slovaci: oscilare națională în Poiana Micului (1936-1939) - Philippe Henri Blasen**
Descriere: Textul analizează politicile educaționale aplicate comunității poloneze din perspectiva teoriei oscilării naționale.
 - **Lecturare științifică și Prefață - Mihai-Ștefan Ceașu**
Descriere: Introducere la volumul dedicat minorității poloneze
 - **Cuvânt-Înainte - Adam Burakowski**
Descriere: Cuvânt de deschidere la volumul dedicat minorității poloneze
 - **Comunitatea polonezilor bucovineni în secolul XX. Amintiri din localitățile Bulai și Vicșani - KARINA STEMPEL-GANCARCZYK**
Descriere: Studiu de caz ce reflectă raportarea prin filtrul memoriei a sătenilor polonezi bucovineni la evenimentele majore din prima jumătate a secolului trecut
 - **Păstrarea identității naționale în familie la minoritatea poloneză bucovineană. Familia Niedzielski - DANUTA ROMAN**
Descriere: Fragmente de amintiri de familie privind afilierea profundă la cultura și tradiția poloneză.
 - **Polonezi în România, în secolul extremelor. De la drama refugiaților polonezi în cel de-al Doilea Război Mondial, la provocările regimului politic postbelic (1939-1952) - Anca Filipovici**
Descriere: Studiul trasează principalele aspecte ale fenomenului refugiaților polonezi în teritoriul român după ocupația germano-sovietică a Poloniei.
 - **Relațiile româno-polone în perioada regimului comunist - Ion Constantin**
Descriere: Analiză a relațiilor bilaterale româno-poloneze, cu o evoluție problematică de-a lungul deceniilor comuniste, precum și a modului în care acestea au influențat evoluția comunității poloneze și destinele individuale ale membrilor.
 - **Minoritatea poloneză în contextul proceselor demografice ale minorităților etnice din România în perioada 1933-2016 - Ilka Veress**
Descriere: Textul analizează, pe baza datelor oferite de Institutul Național de Statistică, evoluția demografică a minorității poloneze în intervalul 1933-2016, în contextul peisajului demografic minoritar existent în România, urmărindu-i evoluția numerică, concentrarea administrativ-teritorială sau evoluția căsătoriilor mixte.
 - **Raport de activitate**
Descriere: În acest an s-a finalizat manuscrisul cu titlul "*Polonezii din România. Repere identitare*" (editor Anca Filipovici). Lucrarea conține 9 studii precedate de un Cuvânt înainte (autor Adam Burakowski), Prefață (autor Mihai-Ștefan Ceașu) și Nota editorului (autor Anca Filipovici). Structurată în șase părți distincte, lucrarea este organizată în jurul unor teme care problematizează reperele identitare ale minorității poloneze: păstrarea identității prin educație și școlarizare în limba maternă; evoluția corpului viu al limbii; memorii ale apartenenței; instituții reprezentative și relația cu statul de origine. În ordinea publicării în volum, este vorba despre următoarele texte: Ilka Veress, "*Minoritatea poloneză în contextul proceselor demografice ale minorităților etnice din România în perioada 1933-*

2016"; Marius Petraru, *"Învățămintul polonez din Bucovina în perioada ocupației austriece (1774-1918)"*; Karina Stempel-Gancarczyk, *"Comunitatea polonezilor bucovineni în secolul XX. Amintiri din localitățile Bulai și Vicșani"*; Helena Krasowska, *"Identitatea lingvistică a polonezilor din Bucovina Carpatică"*; Danuta Roman, *"Păstrarea identității naționale în familie la minoritatea poloneză bucovineană. Familia Niedzielski"*; Philippe Henri Blasen, *"Între poloni și slovaci: oscilarea națională în Poiana-Micului (1936-1942)"*; Anca Filipovici, *"De la drama refugiaților polonezi în cel de-al Doilea Război Mondial, la provocările regimului politic postbelic (1939-1952)"*; Ion Constantin, *"Relațiile româno-polone în perioada regimului communist"*; Florin Pintescu, *"Comunitatea poloneză din România după 1990. Situația demografică, organizarea în teritoriu, specificul relațiilor româno-polone și legăturile cu patria-mamă"*.

Manuscrisul va intra la tipar la începutul anului următor.

Titlul proiectului: *Monografia minorității armenе din România*

Coordonator proiect: Veress Ilka

Cercetători externi participanți în proiect: Lucian Nastasă-Kovács, Claudia Dărăban

Tema proiectului: Obiectivul principal al proiectului este inventarierea și sistematizarea studiilor științifice deja existente sub forma unui volum cu caracter monografic.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscise / publicații:

- **Monografia minorității armenе din România.**

Descriere: Scopul volumului este de a schița evoluția demografică, particularitățile stratificării sociale și istoria minorității armenеști din România. Manuscrisul este format din 14 studii cu caracter monografic despre comunitățile armenе din diferitele regiuni istorice cum ar fi Moldova, Transilvania și Muntenia.

Titlul proiectului: *Monografia minorității cehe din România*

Coordonatori proiect: Peti Lehel, Jakab Albert Zsolt

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Jakab Albert Zsolt, Peti Lehel

Tema proiectului: Obiectiv: Elaborarea unei descrieri monografice a situației minorității cehe din România. Aceasta va cuprinde studii tematice: dinamica demografică, mobilizarea electorală, cronologia minorităților, organizațiile minorităților naționale. Se va avea în vedere și elaborarea unor studii tematice, precum: locuri și ritualuri ale memoriei, forme de păstrare a „tradițiilor populare”, sistemul educațional pentru minorități etc.

Rezultatele proiectului:

În cadrul acestui proiect în anul 2019 cercetătorii Jakab Albert Zsolt și Peti Lehel au publicat un studiu:

Migration and Ethnicity: The Czechs from Banat (Romania). In: Bata, Tímea – Jakab, Albert Zsolt (eds.): *Departure and Arrival: Migratory Processes and Local Responses from Ethnographic and Anthropological Perspective.* (Papers of the 2nd Finnish-Hungarian-Estonian Ethnological Symposium, Cluj-Napoca, May 9-13, 2017.) (Kriza Books, 46.) L'Harmattan – Hungarian Ethnographical Society – Kriza János Ethnographic Society – Museum of Ethnography, Budapest–Cluj-Napoca, 2019, 135–159.

Titlul proiectului: *Lansare de carte „Trecutul prezent. Evreii din România: istorie, memorie, reprezentare”*

Coordonatori proiect: Anca Filipovici, Gidó Attila

Tema proiectului: Organizare lansare de carte.

Rezultatele proiectului:

- Alte rezultate:
 - **Tipul activității:** Diseminare / pr / participări târg de carte
 - **Perioada:** 21/01/2019
 - **Descriere:** Luni, 21 ianuarie 2019, în cadrul emisiunii *Transilvania policromă* difuzată la TVR 3, a fost prezentat un material video realizat de Andrea Ghiță, dedicat lansării volumului „*Trecutul prezent. Evreii din România: istorie, memorie, reprezentare*” (Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2018), editat de Anca Filipovici și Attila Gidó (cercetători ISPMN). Reportajul surprinde secvențe de la lansarea cărții care a avut loc la Muzeul de Artă din Cluj-Napoca, în data de 6 decembrie 2018, și prezintă autorii și principalele tematici abordate în lucrare. Sunt redade, de asemenea, intervențiile editorilor, precum și ale cercetătorilor Lucian Nastasă-Kovács, prefăcător al volumului, și Ladislau Gyémánt, autor în volum. Materialul video poate fi accesat aici:
<https://www.youtube.com/watch?v=CV3cKrlLorA&feature=youtu.be>
- Organizare eveniment ISPMN:
 - **Dezbateră ”Dinamica trecutului și provocările prezentului în istoria unei minorități. Evreii din România”**
 - **Perioada:** 15/05/2019
 - **Locul:** București
 - **Responsabil ISPMN:** Anca Filipovici, Gidó Attila
 - **Coorganizatori:** New Europe College - NEC
 - **Descriere:** Miercuri, 15 mai 2019, a avut loc la sediul New Europe College din București o masă rotundă cu titlul „*Dinamica trecutului și provocările prezentului în istoria unei minorități. Evreii din România*”, prilejuită de apariția recentă a volumului „*Trecutul prezent. Evreii din România: istorie, memorie, reprezentare*”, editori Anca Filipovici, Attila Gidó, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2018. Discuțiile au vizat istoriografia dedicată comunităților evreiești din România și modul în care paradigma scrisului istoric se raportează la ideea de sinteză istorică, metodă și teorie în explorarea noilor surse de cercetare. Masa rotundă moderată de Anca Filipovici și Attila Gidó (cercetători ISPMN) a reunit autori contributori la volum (Lya Benjamin, Camelia Crăciun, Liviu Rotman, Anca Tudorancea), cercetători (Valentin Săndulescu, Cristian Vasile) și public interesat de acest subiect. Un reportaj care a relatat acest eveniment a fost difuzat la TVR 2, în cadrul emisiunii Mozaika din 29 mai. Materialul video poate fi vizionat la adresa:
<https://www.facebook.com/AlteMinoritati/videos/1022656091272985/%20>
- Alte rezultate:
 - Tipul activității:** Diseminare / pr / participări târg de carte
 - Perioada:** 01/05/2019
 - Descriere:** În luna mai 2019, a fost publicată o cronică a dezbaterii ce a avut loc la New Europe College pe marginea volumului „*Trecutul prezent. Evreii din România: istorie, memorie, reprezentare*” (editori Anca Filipovici, Attila Gidó, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2018), în revista Realitatea Evreiască, nr. 542-543 (iulie-

august 2019), sub titlul "O nouă lucrare de sinteză dedicată istoriei evreilor din România".

Materialul poate fi accesat online aici: <http://www.jewishfed.ro/>

Tipul activității: Diseminare / pr / participări târg de carte

Perioada: 01/07/2019

Descriere: În luna iulie 2019, a apărut o cronică semnată de istoricul Cristian Vasile a volumului "*Trecutul prezent. Evreii din România: istorie, memorie, reprezentare*" (Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2018), volum editat de Anca Filipovici și Attila Gidó (cercetători ISPMN). Materialul a fost publicat în Revista Apostrof, nr. 7 (350) /2019 și dezbate relevanța demersului editorial în reconstrucția istoriografică a trecutului comunităților evreiești din România. Recenzia poate fi accesată online aici: <http://www.revista-apostrof.ro/>

Titlul proiectului: *Monografia minorității sârbe din România*

Coordonator proiect: Székely István

Tema proiectului: Proiectul se încadrează în direcția de cercetare ISPMN "*Monografia minorităților din România*" și are ca scop final elaborarea unei monografii a minorității sârbe. Obiective: - crearea unor parteneriate cu actori semnificativi academici și din comunitate implicați fie în acțiunile specifice de politici identitare, fie în reflectarea mediatică sau academică asupra situației minorității. - urmărirea producției științifice legate de această minoritate. - dezvoltarea resurselor bibliografice și arhivistice legate de minoritatea cercetată. - urmărirea sistematică a producției media în tema minorității sârbe

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Iuliana Galeș: Școală și comunitate: Învățământul în limba sârbă din România după 1989**
Descriere: Manuscrisul doamnei Iuliana Galeș despre educația în limba sârbă în România.

Titlul proiectului: *Monografia grecilor din România - MOZAIC: Minoritatea greacă din România*

Coordonator proiect: Toma Stefánia

Cercetători externi participanți în proiect: Paula Scalcău, Leonidas Rados, Maria Pakucs-Willcocks, Alexandru Chiselev, Petruta Teampău

Tema proiectului: Lansarea proiectului MOZAIC are ca scop trecerea în revistă a diferitelor resurse științifice care s-au ocupat de minoritatea elenă din România din domeniul științelor sociale. Astfel, se va crea și o posibilă rețea de specialiști, iar colaborarea cu acești specialiști va ușura urmărirea sistematică a publicațiilor și a cercetărilor care se axează pe minoritatea greacă din România. Pe lângă crearea parteneriatelor cu cercetători specialiști, proiectul dorește să creeze noi parteneriate cu actori semnificativi care sunt implicați activi în politicile identitare ale minorității elene. Proiectul, neavând antecedente în activitățile ISPMN, în primă fază se va concentra pe cercetare bibliografică, colectarea și analiza datelor secundare, și identificarea persoanelor resursă (din România, dar și din străinătate) cu care Institutul ar putea să colaboreze în viitor. În cadrul proiectului MOZAIC au fost planificate următoarele activități:

1. Crearea unei baze de date bibliografice referitoare la minoritatea greacă din România (inclusiv resurse on-line);
2. Contribuție la dezvoltarea Bibliotecii ISPMN prin cumpărarea cărților, publicațiilor relevante;

3. Crearea unei baze de date a organizațiilor elene din România;
4. Identificarea unor instituții în a căror preocupare intră cercetări referitoare la minoritatea greacă din România (inclusiv din Grecia);
5. Identificarea persoanelor resursă în vederea colaborării cu Institutul (cercetător, bursier, lector de specialitate, consultant, reprezentanți mass-media etc);
6. Elaborarea unor lucrări noi cu contribuția actorilor identificați în diferite domenii de cercetare (reprezentare politică, actualizarea cronologiei, descrierea și dinamica demografică, educație, producție culturală, reprezentare identitară, etc);
7. Deplasări în teren în țară și în străinătate;
8. Colaborare cu autori în vederea editării monografiei.

Pe parcursul anului 2018 s-au finalizat manuscrisele incluse volum. Autorii volumului provin din diferite domenii ale științelor sociale – istorie, arhivistică, etnologie, antropologie, educație. Astfel, culegerea de studii permite ca cititorii să aibă o imagine amplă și complexă a modului în care minoritatea greacă a participat/participă în diferitele domenii ale vieții sociale din România. De asemenea, a fost elaborată cronologia minorității elene din România din 2010 până în 2018, inclusiv. Această lucrare continuă cronologia minorității elene publicată la Editura ISPMN, realizată tot de Paula Scalcău. De asemenea, au fost arhivate la Centrul de Documentare o serie de materiale colectate de Paula Scalcău (afișe, fotografii, broșuri, etc.) care se leagă de activitatea cultural-științifică a minorității elene din România și fotografii realizate de Alexandru Chiselev (Tulcea). Aceste materiale pot fi consultate pe bază de cerere la Centrul de Documentare.

Dezvoltarea bazei de date a organizațiilor culturale și sociale ale minorității elene, dezvoltarea bibliografiei, respectiv a materialelor arhivate este o activitate permanentă, care a continuat și în anul 2019. Au fost realizate două hărți în programul GIS în colaborare cu Veres Ilka (ISPMN) pe baza datelor Recensământului Populației din 2002 și 2011 care reprezintă schimbarea numerică a populației elene din România. Articolele elaborate de către autorii incluși în volumul editat au fost lectorate, corectate lingvistic, urmând să fie tipărite.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Baza de date MOZAIK. Minoritatea greacă din România**
 - **Formatul bazei de date:** .xlsx
 - **Descrierea bazei de date:** Baza de date conține peste 100 de titluri (volume, studii și articole) publicate, lista organizațiilor și materialelor on-line. Baza de date este în continuă dezvoltare.
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019
- Materiale audio/video/digitale:
 - **Fotografii:** 0
- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Volumul MOZAIK. Minoritatea greacă din România**
Descriere: MOZAIK. Minoritatea greacă din România
 Cuvânt înainte (Toma Stefania)
 Capitolul 1. Leonidas Rados (Institutul de istorie "A. D. Xenopol", Iași) Studiul de față, bazat cu deosebire pe documente de arhivă și articole din presa vremii (mai cu seamă presa de limbă greacă), urmărește în linii generale evoluția și caracterul școlilor grecești din România după Unirea de la 1859 și până la începutul secolului XX. Este o perioadă efervescentă, în care totul trebuia reconstruit, adaptat la năzuințele elitei politice de a „propăși” țara, de a o apropia de Europa civilizată. Atunci s-a construit sistemul de învățământ public, s-au înființat, într-un ritm alert,

școli de toate gradele, de la cele primare la universități și școli speciale și tot atunci statul devine tot mai preocupat de controlul educației, de felul în care școala construiește „bunul român”, cetățeanul fidel idealurilor naționale. Așadar, epoca aduce cu sine tentația tot mai mare a autorităților din domeniu de a supraveghea în cele mai mici amănunte instrucția, atât publică, cât și privată.

Controalele se intensifică la instituțiile private, cum a fost cazul școlilor grecești, statul dorind să verifice, pe de o parte, respectarea unor standarde de calitate (pe care însă nu le puteau aplica multe din școlile de stat) și, pe de alta, modul în care erau tratate chestiuni sensibile, precum istoria și geografia, și, nu în ultimul rând, modul în care erau prezentate interesele României în regiune. Cercetarea s-a derulat pe câteva paliere principale, de la tipologia, modul de organizare al respectivelor școli și cadrul legislativ, la populația școlară și cadrele didactice, de la programă și dotări, la nefastele influențe ale politicii.

Capitolul 2. Maria Pakucs-Willcocks (Institutul de Istorie Nicolae Iorga, București) - *Negustori de profesie - grecii în Transilvania secolului al XVII-lea*. Studiul discută statutul negustorilor numiți generic „greci” în principatul Transilvaniei. Analiza urmărește crearea statutului juridic al acestor negustori balcano-levantini prin privilegiile date de principii Transilvaniei și prin statutele orășenești ale Sibiului. Grecii erau văzuți ca o categorie socio-profesională, cu rolul bine definit de a aproviziona Transilvania cu produse aduse din Imperiul otoman. În normele juridice ale vremii, libertatea de mișcare a negustorilor greci avea limite precise; în practică, grecii au devenit parteneri de afaceri importanți pentru multe categorii sociale din Transilvania, de la principii la mici meșteșugari și elite rurale.

Capitolul 3. Olga Cicanci - *Presa în limba greacă din România*

Capitolul 4. Chiselev Alexandru - *Comunitatea grecilor din Dobrogea de Nord. Coordonate istorico-demografice și etnografice*. Analiza etnografică a comunității grecilor din Dobrogea de Nord comportă două coordonate distincte, generate și modelate de specificul locuirii în mediul rural sau urban, de profilul ocupațional și de elementele de prestigiu socio-cultural.

Comunitatea rurală din Izvoarele și-a creat și reactualizat identitatea prin apelul la valori patrimoniale cu un anumit grad de specificitate (e.g. arhitectură de tip balcanic, costum, tradiții de peste an: Korban-ul, Lăzărelul), în condițiile unei mod de viață bazat pe agricultură și creșterea animalelor, dar care a cunoscut în timp mutații legate de tranziția de la tradițional la modernitate.

Grecii urbani din Tulcea și Sulina, aflați momentan în declin demografic, și-au afișat identitatea printr-un raport de distingere. Prestigiul social, instituțiile de reprezentare bine organizate, elementele identitare de sorginte mediteraneană, balcanică sau orientală au constituit aspecte definitorii în evidențierea și modelarea specificității lor.

Capitolul 5. Petruța Teampău (Facultatea de Științe Politice și Știința Comunicării, Cluj-Napoca) - *„Erau greci-greci, nu...”*. *Cosmopolitanism, nostalgie și strategii identitare la Sulina*. Textul recuperează, pornind de la terenul antropologic (2005-2018) și interviurile cu persoane în vârstă, o perioadă specială din istoria Sulinei, arătând cum identitatea, statutul și percepția diferitelor etnii ale comunității locale sunt puternic influențate de narativa istorică a perioadei de aur a Comisiunii Europene a Dunării (CED). Majoritatea relatărilor, încărcate de nostalgie, subliniază prosperitatea și bunăstarea interbelică, iar în centrul descrierilor sunt comerțanții de origine grecească și micile lor afaceri de familie: restaurante, popicării, cafenele,

măcelării, băcării și altele. Majoritari demografic în secolul 19, grecii dominau cu siguranță comerțul, navigația și foarte probabil și viața culturală. În acest context specific, studiul descrie felul în care identitatea etnică se poate “flexibiliza”, uneori din rațiuni exterioare, cum ar fi presiunile politice, alteori din rațiuni subiective (dorința de a-ți modifica statutul social).

Capitolul 6. Paula Scalcău - *Cronologia minorității grecești*

Titlul proiectului: *Monografia minorității albaneze din România*

Coordonator proiect: Plainer Zsuzsa

Cercetător extern participant în proiect: Cătălina Vătășescu

Tema proiectului: Proiectul de față are ca scop realizarea unui volum despre cu cele mai importante informații și analize referitoare la minoritatea albaneză din România. În acest sens monografia tratează aspectele istorice, lingvistice, culturale ale albanezilor din România, precum și situația instituțiilor lor culturale și condiția actuală a acestei minorități.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Pregătirile volumului despre minoritatea albaneză din România**
Descriere: În anul 2019 s-au realizat următoarele etape ale pregătirii volumului despre minoritatea albaneză din România: găsirea unui lector științific, lecturarea studiilor, pregătirea unei introduceri semnată de lectorul științific, corectarea manuscriselor după sugestiile lectorului, prima corectură, pregătirea copertei, trimiterea manuscriselor pentru tehnoredactare.

Titlul proiectului: *Hărți etnice*

Coordonator proiect: Veress Ilka

Tema proiectului: Scopul proiectului este cartografierea diversității etnice a României pe baza datelor recensământului din 2011, pentru diferitele volume apărute la editura ISPMN.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Populația poloneză în județul Suceava**
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019 - 10/11/2019
- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Harta minorităților etnice din România**
Descriere: Scopul proiectului este elaborarea hărților etnice pe baza recensămintelor pentru volumele colecției Monografia minorităților din România.

Titlul proiectului: *Educația în limba maghiară în România: un studiu de caz longitudinal*

Coordonator proiect: Kiss Tamás

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Székely István, Adriana Cupcea, Toró Tibor

Tema proiectului: Cercetarea noastră propusă vizează cercetarea învățământului în limba maghiară în România din mai multe unghiuri. La un prim nivel, dorim să reconstruim paradigma educațională dominantă în rândul elitelor maghiare transilvănene, respectiv punctele în care se contrazică viziunile actorilor majoritari. Evident, elitele maghiare transilvănene nu pot fi privite ca o entitate omogenă și, în consecință, ar trebui investigate și dezbaterile intra-etnice privind educația în limba minorităților. Cu toate acestea, convingerea noastră (susținută de anchetele anterioare) este că există

un cvasi-consens cu privire la rolul și formele dorite de educație minoritară în rândul elitelor ungare. În plus, acest cvasi-consens este legat de un program etno-politic mai general și o strategie de construire a comunității, care a fost construită istoric și se bucură de o legitimitate imensă în rândul elitelor maghiare.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **Educația în limba maghiară în România: un studiu de caz longitudinal**
Descriere: Cercetarea noastră propusă vizează cercetarea învățământului în limba maghiară în România din mai multe unghiuri. La un prim nivel, dorim să reconstruim paradigma educațională dominantă în rândul elitelor maghiare transilvănene, respectiv punctele în care se contrazic cu viziunile actorilor majoritari. Evident, elitele maghiare transilvănene nu pot fi privite ca o entitate omogenă și, în consecință, ar trebui investigate și dezbaterile intra-etnice privind educația în limba minorităților. Cu toate acestea, convingerea noastră (susținută de anchetele anterioare) este că există un cvasi-consens cu privire la rolul și formele dorite de educație minoritară în rândul elitelor maghiare. În plus, acest cvasi-consens este legat de un program etno-politic mai general și o strategie de construire a comunității, care a fost construită istoric și se bucură de o legitimitate imensă în rândul elitelor maghiare.

Titlul proiectului: *Valorile populației maghiare din România*

Coordonatori proiect: Kiss Tamás, Horváth István

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Székely István, Toró Tibor

Tema proiectului: Desfășurarea unei anchete reprezentative asupra maghiarilor din România, având ca temă sistemul de valori.

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Valorile populației maghiare din România**
 - **Formatul bazei de date:** SPSS
 - **Descrierea bazei de date:** 1107 respondenți de etnie maghiară, reprezentativi pentru populația maghiară din România
 - **Colectarea datelor:** 01/10/2019 - 18/11/2019
 - **Numărul cazurilor:** 1107
 - **Numărul variabilelor:** 228

Titlul proiectului: *Campania de informare - Recensământul Populației și al Locuințelor din România 2021*

Coordonator proiect: Horváth István

Cercetător ISPMN participant în proiect: Kormos Katalin

Partener: Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI) (Romania)

Tema proiectului: ISPMN va participa la campania de informare pentru conștientizarea importanței participării cetățenilor aparținând minorităților naționale la recensământ, prin declararea propriei etnii și a propriei identități. ISPMN va asigura cadrul intern de analiză și dezbateri a activităților și modalităților de participare în cadrul campaniei de informare Recensământul Populației și Locuințelor din România 2021. Vom valorifica experiențele și expertiza specialiștilor din Institut, urmând să le prezentăm în cadrul întâlnirilor Grupului de Lucru.

Rezultatele proiectului:

ISPMN a participat la două dezbateri în acest sens:

1. o dezbatere care a avut loc la DRI unde s-a discutat despre formatul posibil al unor asemenea campanii,
2. o dezbatere care a avut loc la sediul Președenției executive al UDMR unde a fost dezbătut proiectul de lege privind organizarea și desfășurarea recensământului din 2021.

Titlul proiectului: *Aplicarea pe plan local a actelor normative privind drepturile lingvistice ale minorităților naționale*

Coordonator proiect: Székely István

Cercetător ISPMN participant în proiect: Horváth István

Partener: Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI) (Romania)

Tema proiectului: Proiectul, demarat la solicitarea DRI, își propune colectarea unor date referitoare la aplicarea în plan local a prevederilor privind drepturile lingvistice ale minorităților naționale cuprinse în Legea administrației publice locale nr. 215/2001 și în HG 1206/2001 pentru aprobarea normelor de aplicare a dispozițiilor privitoare la dreptul cetățenilor aparținând unei minorități naționale de a folosi limba maternă în administrația publică locală cuprinse în Legea administrației publice locale nr. 215/2001, cu modificările ulterioare.

Obiectivul colectării acestor date constă în 1. utilizarea acestora în rapoartele de țară ale României privind aplicarea Convenției-Cadru pentru protecția minorităților naționale și a Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare; 2. formularea unor recomandări de politici publice pentru Guvern privind aplicarea legislației despre protecția minorităților, cu un accent special pe costurile și resursele umane și financiare ale multilingvismului în administrația publică locală în unitățile administrative unde ponderea minorităților naționale este peste 20%

Rezultatele proiectului:

- Materiale audio/video/digitale:
 - **Interviuri:** 4
- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Prevederi obligatorii privind folosire limbii materne în administrația publică legate de pragul de 20%**
Descriere: O trecere în revistă a prevederilor legale privind folosire limbii materne în administrația publică legate de pragul de 20%
 - **Estimarea costurilor legate de utilizarea de către minorități a limbii lor materne la nivelul unităților administrative locale**
Descriere: raport de cercetare, prima variantă.
- Alte rezultate:
 - **Tipul activității:** Dezvoltare bază de date
 - **Perioada:** 04/10/2019
 - **Descriere:** Chestionar de teren pentru cercetarea aplicării pe plan local a drepturilor lingvistice ale minorităților naționale

Titlul proiectului: *Revitalizarea limbii tătare*

Coordonator proiect: Horváth István

Cercetător ISPMN participant în proiect: Adriana Cupcea

Partener: Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI) (Romania)

Tema proiectului: În 2019, la inițiativa DRI s-a constituit un grup de lucru pentru revitalizarea limbii tătare, prin planificarea funcției educaționale. În cadrul grupului de lucru au fost coopțați și cercetători ISPMN, alături de reprezentanți ai DRI și ai Ministerului Educației Naționale.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Raport de cercetare: revitalizarea limbii tătare.**

Titlul proiectului: *Cercetarea rețelelor sociale și culturale ale muzicanților romi din Transilvania*

Coordonator proiect: Köncei Csongor

Cercetător ISPMN participant în proiect: Köncei Csongor

Tema proiectului: Cercetarea rețelei sociale și culturale a muzicienilor romi din Transilvania din mai multe perspective este o sarcină importantă și interesantă în domeniul socioumanului. Până în prezent abordările care vizau activitățile muzicienilor profesioniști din sate s-au concentrat fie pe aspectele muzicale ale acestei problematice, fie pe aspectele ce priveau relațiile sociale și economice existente între comunitate, satul și muzicantul ca servitor. Totodată din etnomuzicologie respectiv cercetare etnografică lipsește aceea concepție care ar asigura o privire mai amplă și complexă asupra acestei tematici. De exemplu: activitatea profesională și viața cotidiană a muzicanților romi din zonele rurale este marcat și într-un fel limitat de o rețea. Descrierea acestei rețele ar cuprinde (de fapt cuprinde) în totalitate modul de viață a comunității. De aceea punctul forte al unei astfel de cercetări ar fi viziunea complexă, cuprinzătoare, globală. Scopul proiectului: Scopul descrierii rețelei sociale și culturale a muzicienilor romi din Transilvania este de a certifica faptul că muzicienii tradițional profesioniști nu sunt izolați unii de alții, ci activitatea lor a fost și este marcată de reguli nescrise. Acest sistem de reguli poate fi interpretat ca un sistem complex multicolor, unde fiecare parte din sistem este într-o anumite relație sau contact cu celelalte părți. Importanța cercetării se reflectă și prin prisma descrierii unei entități profesionale cu o mare mobilitate între diferite identități și grupuri etnice, regionale și culturale. Muzicanții romi din Transilvania recunosc diferențele culturale constituite pe plan etnic și folosesc într-un mod conștient rezultatele specifice ale acestora. Cu ajutorul profesiei de muzician re trăiesc complexitatea și schimburile din cultură, unde granițele, trecerile devin mai plauzibile. Astfel sunt mai ușor transgresabile. De aici derivă faptul că trăsăturile care stau la baza identității etnice și care în contextul fluxului cultural au o anumită discontinuitate sunt pre-definite ca simboluri ale identității etnice, pentru muzicanții romi nu este un lucru primordial. În anumite situații aceste trăsături sunt considerate ca sursă de venit. Cu prezenta cercetare s-a dorit crearea unui model de cercetare. Este posibil, ca constatările mele să fie relevante și pentru alte rețele de muzicanți din alte regiuni, susținând astfel necesitatea cercetărilor similare. Colectarea datelor referitoare la muzicanții din Transilvania respectiv procesarea acestora necesită și o perspectivă istorică: faptul că comunitățile examinate între timp s-au destrămat și s-au dezintegrat aproape în totalitate justifică utilizarea în cercetare a metodologiei de antropologia istorică. Prin aceasta putem obține informații noi, care pe parcurs pot fi analizate și interpretate în cadrul modelului creat. Antecedente proiectului: 1. În 2008 cercetătorul a susținut disertația de doctorat cu titlul *Rețelele sociale și culturale ale muzicanților romi din zona etnografică Călata* la Universitatea Eötvös Lóránd, Facultatea de Litere din Budapesta, Ungaria. În 2011 această disertație a fost editat și publicat în limba maghiară de către Asociația Etnografică Kriza János în seria Kriza Könyvek. Tot în 2011 în cadrul ISPMN lucrarea a fost tradus și editat în limba engleză, iar în decembrie 2012 a fost publicat volumul cu titlul *On the Social and Cultural Network of the Gypsy Musicians of Kalotaszeg*. Volumul a fost prezentat la Institutul Etnografic al Universității

Eötvös Lóránd din Budapesta în data de 11 decembrie 2013. 2. În vara anului 2008 a început – folosind infrastructura Institutului – studiarea muzicanților romi pe teren din Câmpia Transilvaniei. A început cu o familie de muzicanți din Pălatca, familia Codoba, rezultatul fiind working papers-ul publicat cu titlul: *Hogyan lett a Kodobákból Codoba? Másodlagos identitásváltások egy mezőségi cigánymuzsikusk családnál / De la Kodoba la Codoba. Despre schimbarea identității etnice secundare într-o familie de muzicanți romi dintr-un sat din Câmpia Transilvaniei*. În paralel cu publicarea acestui studiu, rezultatele au fost prezentate în mai multe prelegeri științifice la diferite evenimente, conferințe în ultimii ani. (În anul 2014 a republicat studiul într-un volum de studii antropologice editat de către Institutul Etnografic al Universității Eötvös Lóránd din Budapesta.) În ultimii ani a extins cercetarea și în alte comune din Câmpia Transilvaniei. 3. În 2010 a început stagii de documentare la Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” din Cluj despre muzicanții romi orășene în presa secolelor 19–20. din Transilvania. Obiectivele proiectului: Continuarea prezentării a rezultatelor acestor cercetări în cadrul unor prelegeri științifice la diferite evenimente și conferințe.

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
 - **Cigánymuzsikusk Erdélyben [Muzicanții romi din Transilvania]**
 - **Perioada:** 30/03/2019
 - **Locul:** Liceul Unitarian János Zsigmond din Cluj-Napoca
 - **Responsabil ISPMN:** Könczei Csongor
 - **Număr participanți:** 50
 - **Linkuri în presă:**
https://www.facebook.com/events/515379948993616/?active_tab=about
 - **Coorganizatori:** Fundația Kallós Zoltán
 - **Descriere:** Sâmbătă, 30 martie 2019 Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a susținut o prelegere în cadrul evenimentului „Húzzad édes muzsikásom!” organizată de către Fundația Kallós Zoltán la Liceul Unitarian János Zsigmond din Cluj-Napoca cu titlul *Cigánymuzsikusk Erdélyben [Muzicanții romi din Transilvania]*. În auditoriul erau și mulți tineri care învață în cadrul diferitelor cursuri și școli muzică instrumentală populară tradițională, astfel prelegerea despre istoricul muzicanților romungro și descrierea breslei lăutarilor tradiționali din Ardeal a avut și un caracter educativ.
 - **Kalotaszeg hangszeres tánczenéje (Muzica populară instrumentală de dans din Țara Călatei)**
 - **Perioada:** 23/08/2019
 - **Locul:** Fundația Heltai Gáspár, Cluj-Napoca
 - **Responsabil ISPMN:** Könczei Csongor
 - **Număr participanți:** 50
 - **Linkuri în presă:**
<https://ms-my.facebook.com/HeltaiFolkCenter/posts/1292274630938966>
<https://www.maszol.ro/index.php/kultura/115298-nyolc-orszag-huszonegy-kulturkor-mutakozik-be-a-21-szent-istvan-napi-neptanctalalkozon>
 - **Coorganizatori:** Fundația Heltai Gáspár
 - **Descriere:** În data de 23 august 2019 Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a susținut o prelegere cu titlul *Kalotaszeg hangszeres tánczenéje (Muzica populară instrumentală de dans din Țara Călatei)* despre muzica populară tradițională instrumentală de dans din zona respectivă în cadrul Zilelor Folk,

ediția a III-a, organizată de către Fundația Heltai Gáspár din Cluj-Napoca în cadrul Zilelor Culturale Maghiare din Cluj, ediția a 10-a. La prelegerea, care a avut un caracter interactiv, a participat și taraful condus de Varga István „Kiscsipás” din Huedin, județul Cluj.

- **Maros – Küküllő mente hangszeres népzeneje (Muzica populară instrumentală de dans din regiunea Mureș – Târnave)**
 - **Perioada:** 24/08/2019
 - **Locul:** Fundația Heltai Gáspár, Cluj-Napoca
 - **Responsabil ISPMN:** Könczei Csongor
 - **Număr participanți:** 50
 - **Linkuri în presă:**
<https://ms-my.facebook.com/HeltaiFolkCenter/posts/1292274630938966>
<https://www.maszol.ro/index.php/kultura/115298-nyolc-orszag-huszonegy-kulturkor-mutakozik-be-a-21-szent-istvan-napi-neptanctalalkozon>
 - **Coorganizatori:** Fundația Heltai Gáspár
 - **Descriere:** În data de 24 august 2019 Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a susținut o prelegere cu titlul *Maros – Küküllő mente hangszeres népzeneje (Muzica populară instrumentală de dans din regiunea Mureș – Târnave)* despre muzica populară tradițională instrumentală de dans din zona respectivă în cadrul Zilelor Folk, ediția a III-a, organizată de către Fundația Heltai Gáspár din Cluj-Napoca în cadrul Zilelor Culturale Maghiare din Cluj, ediția a 10-a. La prelegerea, care a avut un caracter interactiv, a participat și taraful din Ceauș, județul Mureș.
- **Belső-Mezőség hangszeres tánczeneje (Muzica populară instrumentală de dans din regiunea Câmpia Transilvaniei)**
 - **Perioada:** 25/08/2019
 - **Locul:** Fundația Heltai Gáspár, Cluj-Napoca
 - **Responsabil ISPMN:** Könczei Csongor
 - **Număr participanți:** 50
 - **Linkuri în presă:**
<https://ms-my.facebook.com/HeltaiFolkCenter/posts/1292274630938966>
<https://www.maszol.ro/index.php/kultura/115298-nyolc-orszag-huszonegy-kulturkor-mutakozik-be-a-21-szent-istvan-napi-neptanctalalkozon>
 - **Coorganizatori:** Fundația Heltai Gáspár
 - **Descriere:** În data de 25 august 2019 Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a susținut o prelegere cu titlul *Belső-Mezőség hangszeres tánczeneje (Muzica populară instrumentală de dans din regiunea Câmpia Transilvaniei)* despre muzica populară tradițională instrumentală de dans din zona respectivă în cadrul Zilelor Folk, ediția a III-a, organizată de către Fundația Heltai Gáspár din Cluj-Napoca în cadrul Zilelor Culturale Maghiare din Cluj, ediția a 10-a. La prelegerea, care a avut un caracter interactiv, a participat și taraful din Codoba din Pălatca, județul Cluj.

Titlul proiectului: *Inegalități educaționale ale tinerilor romi din România*

Coordonator proiect: Plainer Zsuzsa

Tema proiectului: Cercetarea începută în 2011 urmărește două direcții. Pe de o parte, analizează mecanismele instituționale și strategiile individuale care influențează performanța educațională într-

o școală cu copii romi, respectiv într-o comunitate de romi din Oradea. O mare parte a părinților și bunicilor acestor copii provin din aceeași comunitate, colonia de romi „Cinka Panna” din acest oraș (un spațiu geografic și social, care a fost desființat în anii 1970, în urma politicilor de locuire ale comunismului de stat). Al doilea obiectiv al cercetării este descrierea fostei colonii, destrămarea sa, relocarea forțată a membrilor comunității, transformarea sa într-un ghetou urban, memoria comunicativă a vieții în colonia respectivă.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Pregătire manuscris: Segregated schools, “slow minds” and “must be done jobs” – experiences about formal education and labour market in a Roma community in Romania**
Descriere: În lunile mai și iunie s-a pregătit un studiu în limba engleză despre rezultatele acestei cercetări. Manuscrisul cu titlul *Segregated schools, “slow minds” and “must be done jobs” – experiences about formal education and labour market in a Roma community in România* a fost predat într-un volum la editura Springer, editură cu recunoaștere internațională.

Titlul proiectului: *Mobilitate și stratificare socială la romi*

Coordonator proiect: Lăcătuș Crăciun Ioan

Cercetători externi participanți în proiect: Gheorghe Sarău (prof.univ.dr.-Universitatea București), Roni Ben-Ari (artist foto din Telaviv-Israel)

Partener: Asociația Alteralia (France)

Tema proiectului: Proiectul multianual, vizează valorificarea unor activități de cercetare anterioare, cu privire la comunitățile de romi, respectiv fenomene cercetate anterior precum locuirea marginală, gentrificarea urbană, excluziunea socială, politici educaționale pentru romi, dinamica cultural-religioasă în comunități de romi. Rezultatele acestor demersuri de cercetare sunt analizate exhaustiv în sensul unui studiu despre mobilitate și stratificare socială la romi.

În cursul anului 2018, au continuat preponderent demersurile de cercetare privind politica lingvistică de înființare a Departamentului de Limba Romani în cadrul Facultății de Litere de la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, după ce în anul 2016 s-a reușit introducerea studiului Limbii Romani cu statut de curs facultativ în Univesitatea Clujeană. În primul an universitar (2016-2017) au participat peste 50 de personae, din patru județe din Transilvania, studenți, cercetători, lucrători sociali, cadre didactice romi din invatamantul preuniversitar, teologi etc.), iar în anul academic 2017-2018 numărul participanților a crescut până la 70 de persoane.

În proiect au fost valorificate oportunități privind schimbul de vizite pe tema locuirii marginale și excluziunii sociale în scopul unei analize în perspectivă comparativă, orașe mari în state membre UE, condiții, contexte naționale, atitudini și strategii de intervenție.

Rezultatele proiectului:

- Materiale audio/video/digitale:
 - **Interviuri:** 1
- Alte rezultate:
 - Tipul activității:** Colaborare cu utilizatori externi
 - Perioada:** 25/10/2019
 - **Descriere:** În luna octombrie 2019 Lăcătuș Crăciun-Ioan (cercetător ISPMN) a susținut o prezentare cu titlul *Discriminarea elevilor romi în spațiul școlar: studii de*

caz din județul Cluj la Instituția Prefectului Cluj la invitația Biroului Județean pentru Romi din cadrul instituției. Evenimentul a avut în vedere problematica educației copiilor romi în județul Cluj, accesul la studiul limbii materne romani și accesul la servicii medicale. Au participat un număr de 40 de persoane printre care profesori de limba romani, mediatori școlari, reprezentanți ai Inspectoratului Școlar Județean Cluj, reprezentanți de la Direcția Sanitară Publică Cluj și mediatori sanitari.

Tipul activității: Colaborare cu utilizatori externi

Perioada: 27/06/2019

Descriere: În data de 27 iunie 2019, Lăcătuș Crăciun-Ioan (cercetător ISPMN) a participat, la Book Corner Librarium din Cluj-Napoca la lansarea volumului Bafta, *"Devla și Haramul. Studii despre cultura și religia romilor"*, al autorului Mirel Bănică, cercetător științific la Institutul de Istorie a Religiiilor din cadrul Academiei Române, lector al Fundației „Calea Victoriei” din București. Volumul a apărut în colecția „PLURAL M” a Editurii Polirom iar cuprinsul are printre teme: (Foarte scurtă istorie a romilor, Siva și Vasilca, „Enigma” capului de porc, Călători străini, Imagologie și reprezentare, Robie, sclavie, ortodoxie, Viața spirituală a romilor, Romii și moartea, Moartea și romii, Botezul și puritatea rituală, Identitate și legături sociale, Romii la pelerinaj, romii din pelerinaj, Penticostalia, Atracția bisericilor neoprotestante, Despre religia romilor, Sincretismul, bricolajul.

Titlul proiectului: *Rețeaua tinerilor cercetători și studenți romi*

Coordonator proiect: Lăcătuș Crăciun Ioan

Cercetători externi participanți în proiect: Prof.univ.dr. Gheorghe Sarău, Lector univ.dr. Neagra Bogdan

Tema proiectului: Tema și descrierea:

În mediul științific din România și nu numai există un număr foarte mic de cercetători romi în științele sociale care să se evidențieze prin publicații și activitate de cercetare ori științifică în problematica romă. Din anul trecut, 2017, pentru prima dată după 1989 Guvernul României a acordat locuri bugetate pentru romi la nivel de doctorat în cadrul măsurilor afirmative educaționale. La Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj șase doctoranzi romi au fost admiși, precum și la alte universități din țară. Prin activitățile acestui proiect dorim să realizăm o rețea a tinerilor cercetători științifici și doctoranzi romi prin invitarea lor pentru a susține prelegeri științifice în cadrul unor ateliere științifice ISPMN, în cadrul altor instituții academice din Cluj-Napoca, sau alte centre Universitare din România, precum și încurajarea publicării materialelor științifice elaborate de aceștia. Scopul atelierelor științifice, a prelegerilor științifice în medii academice, a micro-conferințelor, sau a publicațiilor cu grad crescut de performanță academică care se doresc a fi dezvoltate în prezentul proiect este de a crește vizibilitatea tinerilor cercetători romi. O altă componentă a proiectului va conține focusarea pe mediul universitar clujean unde se vor organiza ateliere științifice (lunare pe cât posibil) despre problematica romă, care se vor adresa mediului universitar clujean (studenți, masteranzi, doctoranzi etc.) în care să fie cooptate și cadre didactice din mediul universitar sau specialiști în problematica romă. Antecedentele proiectului: implicare în demersul către Ministerul Educației Naționale de solicitare a locurilor bugetate pentru romi la doctorat în cadrul Universității Babeș-Bolyai; Consultanță științifică oferită de cercetătorul ISPMN Lăcătuș Crăciun-Ioan pentru doctocandul rom Dima Doru din cadrul Universității Babeș-Bolyai în perioada 2015-2016, Conferința ISPMN din 2011: *"Utilizarea limbii romani în diverse domenii de activitate"*, micro-conferința cu titlul *"Romii în spațiul Bisericii Ortodoxe"* din august 2015,

Simpozionul "Romii;aproapele de lângă noi, între vizibili și invizibili" din aprilie 2016, organizate de cercetătorul ISPMN, Lăcătuș Crăciun-Ioan.

Rezultatele proiectului:

- Alte rezultate:
 - **Tipul activității:** Colaborare cu utilizatori externi
 - **Perioada:** 08/04/2019
 - **Descriere:** În data de 8 aprilie 2019, cu ocazia celebrării *Zilei Internaționale a Romilor*, Lăcătuș Crăciun-Ioan (cercetător ISPMN) a fost moderatorul unui atelier științific și al unui seminar de film cu tematică romă desfășurate la Amfiteatrul în aer liber din Campusul studentesc Hașdeu al Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca. Seminarul de film a avut proiecția filmului „*Pisica albă, pisică neagră*” în regia lui Emir Kusturica, iar atelierul științific cu tema: „*Cultura și tradițiile romilor*” a cuprins 4 prezentări la care au participat reprezentanți romi din instituții publice din Județul Cluj (Prefectura Cluj, Inspectoratul Școlar Județean Cluj, Consiliul Județean Cluj), reprezentanți ai societății civile romi din județul Cluj, studenți, masteranzi și doctoranzi romi și neromi din mediul universitar clujean. Evenimentul a fost organizat cu sprijinul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj.

Titlul proiectului: *Kiss Dénes–Peti Lehel (red.): Afirmarea etnicității în comunitățile minoritare din România (în limba română)*

Coordonator proiect: Peti Lehel

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Veress Ilka, Kiss Tamás, Jakab Albert Zsolt

Cercetători externi participanți în proiect: Kardos Melinda, Deák Attila, Kiss Dénes

Tema proiectului: Volumul va cuprinde șapte articole realizate în cadrul proiectului din 2011, cu titlul *Afirmarea etnicității în comunitățile minoritare în afara celei maghiare și rome* (coordinatori: Kiss Dénes – Peti Lehel). Fiecare articol sintetizează rezultatele cercetării de teren efectuate la o comunitate minoritară, analizând subiecte ca: etnicitate și politică, etnicitatea în instituții, limbă și etnicitate, etnicitatea și migrația, viața de zi cu zi și etnicitatea.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Editare de articol**
Descriere: În cursul lunii septembrie a fost editat articolul cu titlul *Etnicitás egy Szatmár megyei kisvárosban - esettanulmány az erdődi svábokról (Etnicitate într-un oraș mic din Satu Mare - studiu de caz despre șvabii din Ardud)*, scris de Deák Attila-Kardos Melinda.

Titlul proiectului: *Politica de stat protector (kin state) a Turciei în comunitatea musulmană din Dobrogea*

Coordonator proiect: Adriana Cupcea

Tema proiectului: Premisa acestui proiect o constituie studiul *Politica de stat protector a Turciei, în Balcani. Studiu de caz: Comunitatea musulmană din Dobrogea*, publicat în cele două volume *Istorie și identitate la turcii din Dobrogea* și *Un destin la Marea Neagră: Tătarii din Dobrogea*, rezultat al proiectelor referitoare la realizarea unor monografii ale minorităților turcă și tătară, realizate de ISPMN în perioada 2016-2018.

Întrucât scopul cercetării se referă la politica statului protector Turcia în Balcani, post-1990, în cazul particular al turcilor și tătarilor musulmani din Dobrogea, de la început trebuie specificat că statul turc face distincție între cetățenii turci emigrați în state din Europa de Vest, Australia, S.U.A., care se constituie în statele respective ca minorități noi, și comunitățile înrudite (kin-groups), în care include comunitățile cu care împarte o istorie comună și o moștenire culturală comună (Yurtnaç 2012: 7), adică toți musulmanii de rit sunnit hanefit din Balcani, Europa de Est, Caucaz, Asia Centrală, Orientul Mijlociu, Africa.

Având în vedere obiectivul cercetării, analiza efectelor traiectoriei politicii turce, de stat protector, în cazul particular al turcilor și tătarilor musulmani din Dobrogea, pe parcursul studiului am încercat să vedem dacă există o relație de interdependență cu politica externă turcă, construită în perioada post-1990 și mai ales după venirea la putere în 2002 a Partidului Justiției și Dezvoltării (AKP), aflat la guvernare, în jurul conceptului de soft power. Conceptul a fost definit de Joseph Nye ca abilitatea unui stat de a atrage, de a coopta, de a modela preferințele celorlalți, dar fără a folosi forța sau stimulentele materiale, ca mijloace de persuasiune. Acest lucru este posibil prin capacitatea unui stat de a convinge o altă parte prin argumente și politici raționale. Mai exact, credibilitatea și puterea de a convingere sunt principalele elemente ale puterii soft (Nye 2004: 5).

Pe parcursul studiului am urmărit felul în care Turcia a reușit să acumuleze această influență, acest potențial soft power în România, focalizând în mod particular cercetarea asupra felului în care statul turc a consolidat, în calitate de stat protector, comunitatea turcilor și tătarilor musulmani.

Considerând religia islamică drept unul dintre principalele elemente de identificare comună între Turcia, ca stat protector, și comunitatea musulmană locală, am abordat acest domeniu din perspectiva definiției date de Nye religiei în contextul relațiilor internaționale, de putere persuasivă rezervată părților care împărtășesc aceeași credință (Nye 1990). Astfel, am pornit de la premisa că religia islamică a constituit principala modalitate de reconectare, de restabilire a relațiilor cu comunitatea locală, în principal prin acțiunile Diyanetului, și am arătat că în continuare religia islamică este unul dintre principalele câmpuri de interacțiune între statul turc și comunitate.

Am plasat subiectul cercetării în cadrul analitic propus de Rogers Brubaker, al relației triangulare dintre minoritățile naționale, statul-gazdă în care trăiește minoritatea etnică și statul-mamă extern (Brubaker 1996: 4). Având în vedere contextul post 11 septembrie 2001, când Turcia și-a asumat rolul de putere islamică moderată în regiune, am plasat cele trei elemente în relație cu un al patrulea, și anume Islamul transnațional. Am adoptat în acest sens teoria lui John R. Bowen, care îl definește ca un spațiu public global de referință și dezbatere normativă, în care normele și practicile islamului sunt negociate și redefinite dincolo de granițele naționale și care implică în fapt o multitudine de discursuri, ideologii, indivizi și actori colectivi, rețele și legături (Bowen 2004).

Păstrând cadrul propus de Brubaker, am abordat comunitatea locală ca diasporă accidentală, formată după ce Dobrogea, teritoriu otoman timp de cinci secole, devine parte a statului român în urma Războiului Ruso-Otoman din 1877-1878 și în contextul mai larg al dezintegrării Imperiului Otoman la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Politica kin-state a Turciei. Studiu de caz: comunitatea musulmană din Dobrogea (Turkey kin state policy in the Balkans. A case study on the Muslim Community in Dobruja, Romania)**

Titlul proiectului: *Religiozitate și procese de modernizare în comunități tradiționale rurale*

Coordonator proiect: Peti Lehel

Tema proiectului: Prelucrarea materialului etnografic care provine din cercetările de teren efectuate în diferite comunități tradiționale, rurale (de exemplu: romi, ceangăi, minorități religioase etc.), completarea cercetărilor, elaborarea unor articole și prezentarea rezultatelor la conferințe științifice.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Workshop pe tematica rolul bisericii reformate în societatea contemporană**
Descriere: În data de 8 noiembrie 2019 a fost organizat un workshop pe tematica rolul bisericii reformate în societate contemporană organizat de Centrul de Cercetare „Ravasz László” (locul desfășurării evenimentului: Florești). Pe lângă reprezentanții bisericii reformate au participat cercetătorii ISPMN, Fosztó László și Peti Lehel. Fosztó László a ținut o prezentare despre modelele teoretice care interpretează apariția mișcărilor religioase în rândul societății române și a schițat rezultatele proprii bazate pe cercetări de teren. Prima parte a prezentării lui Peti Lehel s-a concentrat pe construirea experienței religioase din punct de vedere teoretic. În a doua parte a prezentării cercetătorul a prezentat propriile sale proiecte de cercetare efectuate pe tematica religiozității. Expozele cercetătorilor ISPMN au fost urmate de o dezbatere despre dificultățile bisericilor în societăți contemporane.
Url: <http://orbis.proteo.hu/hu/group/1/39>
 - **Seria de prelegeri de popularizare a științei**
Descriere: Marți, 9 aprilie 2019, Peti Lehel (cercetător ISPMN) a ținut o prelegere cu titlul *A moldvai csángók: migráció és az identitás átalakulása (Ceangăii din Moldova: migrație și transformarea identității)* organizată de Colegiul „Apafi Mihály”. În prima parte a prelegerii, autorul a făcut o prezentare generală despre istoria și cultura romano-catolicilor din Moldova, după care s-a concentrat pe analiza transformărilor socio-economice cauzate de migrația masivă a populației din zonă. Cercetătorul a acordat o atenție deosebită proceselor identitare apărute în urma migrației transnaționale, precum și atitudinilor identitare și folosirii limbii la a doua generație de migranți.
 - **Énlaka-Konferenciák VII. Hagymány, változatosság és változás a székely nyelvjárásban (Conferințe din Inlăceni VII. Tradiție)**
Descriere: În perioada 13–14 septembrie 2019, a avut loc la Inlăceni conferința cu titlul *Énlaka-Konferenciák VII. Hagymány, változatosság és változás a székely nyelvjárásban (Conferințe din Inlăceni VII. Tradiție)* diversitate și schimbare în dialectal secuiesc, organizată de Asociația Pro Énlaka, Universitatea din Pécs - Departamentul de Arheologie, Institutul de Cercetare pentru Strategia Națiunii (Budapesta) Societatea Muzeului Ardelean (Cluj-Napoca). Peti Lehel (cercetător ISPMN) a fost co-autorul unei prezentări (împreună cu Petteri Laihonon, Universitatea din Jyväskylä, Finlanda) cu titlul „Nagyon hamar kiderült, hogy nem tudok úgy foglalkozni velük, mint a székelyföldi gyerekekkel”. *A moldvai csángómagyar oktatás nyelvi céljai a tanárok szempontjából [“Foarte repede a devenit clar că nu pot lucra cu ei așa cum pot lucrez cu copiii din Secuime”].* Prezentarea a fost făcută de Petteri Laihonon. Obiectivele lingvistice ale predării limbii maghiare la ceangăii din Moldova - perspectiva cadrelor didactice]. Prezentarea s-a concentrat pe analiza Programului de predare în Limba maghiară pentru elevii ceangăi din Moldova; atitudinile profesorilor participanți în proiect în privința limbii și a variantelor de limbă. Principalul criteriu de analiză s-a referit la

scopurile și posibilitățile lingvistice formulate de profesori în legătură cu orele de predare în limba maghiară (Tánczos 2011). Din analiza interviurilor făcute cu profesorii implicați în acest program a ieșit la iveală că, de multe ori, scopurile lingvistice citează discursuri similare ce sunt bazate pe aceleași ideologii lingvistice, dar câteodată apar și interpretări individuale. Cercetătorii au analizat în detaliu o noțiune care încearcă elucidarea aceluiași paradox lingvistic (Tánczos 2011: 241) care apare din cauza faptului că profesorii predau limba maghiară standard într-un context lingvistic în care copiii au cunoștințe destul de limitate ale unei variante vechi a limbii maghiare.

- **Conferință organizată de către Institutul pentru Studierea Religiei din Cluj-Napoca**

Descriere: • Marți, 28 mai 2019, a avut loc o conferință organizată de către Institutul pentru Studierea Religiei din Cluj-Napoca, la care au fost invitați cercetători din diferite ramuri ale științei (etnologie, antropologie, sociologie, teologie) care au ca interes cercetarea religiilor. Scopul conferinței a fost acela de a asigura o platformă științifică la care cercetătorii din Transilvania din domeniul academic să se cunoască reciproc. Pentru a atinge acest obiectiv, toți participanții invitați au prezentat sumar cele mai importante subiecte de cercetare la care au lucrat, proiecte în care au participat și rezultatele acestora. Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a fost reprezentat de Peti Lehel și Foszto László (cercetători ISPMN).

- **The Marian Apparition of Seuca/Szőkefalva in the Context of Religious and Ethnical Interference (Apariția Fecioarei Maria de la Seuca, în contextul interferențelor religioase și etnice)**

Descriere: În decembrie 2019 a apărut cartea cu titlul *Traces of the Virgin Mary in Post-Communist Europe (Urme ale Fecioarei Maria în Europa post-comunistă)* redactat de Tatiana Zachar Podolinská: Veda, Publishing House of the Slovak Academy of Sciences, Bratislava, 2019. (Ethnological Studies 38). Peti Lehel, cercetător ISPMN a publicat un articol cu titlul *The Marian Apparition of Seuca/Szőkefalva in the Context of Religious and Ethnical Interference (Apariția Fecioarei Maria de la Seuca, în contextul interferențelor religioase și etnice)* (p. 328–351.) în care a prezentat istoria coexistenței etnice și religioase a apariției Fecioarei Maria într-un sat de pe Valea Târnaviei Mici. Argumentul autorului este că aparițiile din Seuca au conferit satului o reputație distinctă într-o regiune în care s-au făcut schimbări enorme și oamenii au fost obligați să dezvolte strategii sau moduri de viață mai complexe, fără modele concrete preexistente. Articolul reprezintă republicarea working paperului cu următoarele referințe: *The Marian Apparition from Seuca/Szőkefalva in the Context of Religious and Ethnical Interferences. Working Papers in Romanian Minority Studies. Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Cluj, 2009. 23-37. / Apariția Fecioarei Maria de la Seuca, în contextul interferențelor religioase și etnice. Studii de atelier. Cercetarea minorităților naționale din România. Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Cluj, 24/2009. 5-22.*

- **Tánczos Vilmos-Peti Lehel (red.): Mágia, ima, misztika. Tanulmányok a népi vallásosságról (Magie, rugăciune, misticism. Studii despre religiozitatea populară) (Societatea Muzeului Ardelean–Asociația Etnografică Kriza János, Cluj Napoca, 2019.)**

Descriere: Peti Lehel (cercetător ISPMN) împreună cu Tánczos Vilmos (profesor universitar, UBB) a editat un volum colectiv cu titlul *Mágia, ima, misztika*.

Tanulmányok a népi vallásosságról (Magie, rugăciune, misticism. Studii despre religiozitatea populară) (Societatea Muzeului Ardelean–Asociația Etnografică Kriza János, Cluj Napoca, 2019). Volumul conține prezentările transformate în studii ale conferinței cu titlul „Hegyet hágék, lőtőt lépék...” *Irányzatok és módszerek a Kárpát-medencei népi vallásosság kutatásában. Konferencia a szakrális néprajzban iskolateremtő tudósok emlékére [Tendințe și metode în cercetarea etnologiei religiei în Bazinul Carpatic. Conferință internațională în memoria celor mai prestigioși oameni de știință 4.]* (Cluj-Napoca, 1–3. iunie 2018.). Volumul colectiv conține 32 articole pe tema diferitelor aspecte ale religiozității vernaculare. Volumul conține un articol republicat al lui Peti Lehel cu titlul *Migráció és pünkösdzizmus egy kelet-moldvai kolduló roma közösségben (Migrația și cultul penticostal într-o comunitate de romi cerșetori din estul Moldovei)* în care analizează relația între procesele de modernizare ale unei comunități rome și trecerea la cultul penticostal. (Articolul a apărut anterior cu următoarele date bibliografice: *Migráció és pünkösdzizmus egy kelet-moldvai kolduló roma közösségben. Erdélyi Társadalom*, XV. 1. 2017. 57–80. Datele articolului apărut în limba engleză: *Migration and Pentecostalism in a Mendicant Roma Community in Eastern Moldavia. Acta Ethnographica Hungarica*. Vol. 63, Nr. 1, June, 2018. 83–106.)

Titlul proiectului: „*Petrecere descrisă...*” *Cercetarea istoriei ideilor în mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri populare din Transilvania (‘Táncház’)*

Coordonator proiect: Könczei Csongor

Cercetător ISPMN participant în proiect: Könczei Csongor

Tema proiectului: Mișcarea de tip revival a *Caselor de dans popular* (‘Táncház’) din mediul urban poate fi considerată una din cele mai importante mișcări din ultimele decenii, care în 2017 va împlini patruzeci de ani de la înființare și putem afirma că – din perspectiva contextului socio-cultural al maghiarilor din Transilvania – a avut un impact mare. În ultimii ani au apărut mai multe scrieri, volume, în mare parte retrospective, care tratau parțial sau din punct de vedere local această tematică. Dar din perspectiva etnocoologiei și etnografiei această cercetare va fi o nișă, în sens mai larg al literaturii științelor sociale, care printr-o evaluare sistematică și critică, printr-o analiză a științelor sociale a acestor patruzeci de ani ar trata istoria ideilor, funcționarea, impactul socio-cultural al acestei fenomen, numit ‘Táncház’. Antecedentele proiectului: 1. Proiectul individual multianual cu numărul 6-1-2014 – *Coregrafia si etnocoologia maghiară din Transilvania în mileniul trei*. 2. În 2016 am început stagii de documentare la Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” din Cluj despre mișcarea de tip revival a Caselor de dans popular (‘Táncház’) din mediul urban. În paralel cu aceste stagii de documentare, rezultatele cercetării au fost prezentate în mai multe prelegeri științifice la diferite evenimente, conferințe în ultimii ani. 3. Vineri, 24 februarie 2017 a avut loc la Casa Tranzit din Cluj lansarea volumului *A 40 éves kolozsvári táncház sajtókronológiája I. (1977–1990) [Cronologia presei referitoare la cei 40 de ani ai casei dansului popular din Cluj I. (1977–1990)]*, volum editat de către Csongor Könczei (cercetător ISPMN) și apărut la Editura Asociației Etnografică Kriza János din Cluj. 4. Vineri, 26 aprilie 2018 a avut loc la Casa Tranzit din Cluj lansarea volumului *A 40 éves kolozsvári táncház sajtókronológiája II. (1990–2017) [Cronologia presei referitoare la cei 40 de ani ai casei dansului popular din Cluj II. (1990–2017)]*, volum editat de către Csongor Könczei (cercetător ISPMN) și apărut la Editura Asociației Etnografică Kriza János din Cluj. Obiectivele proiectului: revizuirea și prelucrarea scrierilor, articolelor și a știrilor, respectiv a materialelor de arhivă (inclusiv documentele de la CNSAS) apărute în presa maghiară din România din 1977 și care au tangență cu mișcarea de tip revival a

Caselor de dansuri populare din mediul urban, scrierea și editarea mai multor studii și volume în limba maghiară în anii următori.

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
 - **Belső-Mezőség hagyományos táncművészete (Despre cultura de dans tradițional din mijlocul Câmpia Transilvaniei)**
 - **Perioada:** 15/08/2019
 - **Locul:** Fundația Kallós Zoltán din Răscruci
 - **Responsabil ISPMN:** Könczei Csongor
 - **Număr participanți:** 200
 - **Coorganizatori:** Fundația Kallós Zoltán din Răscruci
 - **Descriere:** Joi, 15 august 2019 Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a susținut o prelegere în cadrul Taberei Internațională de Folclor din Răscruci, ediția a XXVIII., organizată de către Fundația Kallós Zoltán cu titlul *Belső-Mezőség hagyományos táncművészete (Despre cultura de dans tradițional din mijlocul Câmpia Transilvaniei)*. Prelegerea despre dansurile tradiționale maghiare, române și rome din zona respectivă a fost una „interactivă”: după prezentarea științifică și proiectarea a unor culegeri de arhivă, a urmat un mic spectacol cu participarea dansatorilor bătrâni din satul Cheseu și a tarafului Codoba din Pălatca.

Titlul proiectului: *Locuri și spații ale identității naționale în cadrul minorităților naționale din Transilvania*

Coordonator proiect: Jakab Albert Zsolt

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Peti Lehel, Gidó Attila

Tema proiectului: Scopul proiectului: 1. întocmirea și completarea unei baze de date pe următoarele categorii: copac comemorativ, plăci comemorative, statui și busturi, monumente publice (comemorative), obeliscuri, cenotafuri, cimitire de onoare; 2. publicarea datelor pe internet pe un site special; 3. cercetarea și analiza practicilor de comemorare legate de aceste locuri și spații. Antecedentele proiectului: În anul 2012 s-a luat legătura cu instituții de specialitate, s-au publicat două cărți în limba maghiară pe tema ridicării monumentelor și practica comemorării în Cluj-Napoca, s-a participat la conferințe naționale și internaționale pe tema respectivă.

În anul 2013-2014 s-a întocmit baza de date a monumentelor din Partium și Banat; în 2016 s-a completat și s-a continuat colectarea datelor din Transilvania.

Rezultatul cercetării efectuate în 2016 a fost descrierea a peste 500 de obiecte de comemorare trecute în baza de date a locurilor comemorative din Transilvania și Banat. Prin urmare, baza de date conține un număr de 1500 de obiecte comemorative. Această bază de date funcționează în format electronic și ulterior va fi încărcată în baza de date online a paginii web a ISPMN.

Proiectul este unul deschis, care se poate extinde și pe alte județe, creând o bază de date complexă, care poate fi utilă cercetătorilor minorităților naționale, dar și publicului larg interesat de istoria și situația minorităților naționale din România.

În cadrul acestui proiect în anul 2019 cercetătorul Jakab Albert Zsolt a participat la 8 conferințe, dintre care 4 internaționale (Spania, Germania, Polonia, Bulgaria) și 4 naționale respectiv din Ungaria:

1. între 21–24 noiembrie: [*Construcția memoriei maghiare și române la Cluj în secolele XIX-XX*] *Hungarian and Romanian Memory Construction in Cluj in the 19th-20th Centuries* – prezentată în cadrul conferinței cu titlul: [Istoria urbană și culturală a orașului Klausenburg/Cluj-Napoca/Kolozsvár] *Stadt- und Kulturgeschichte von Klausenburg/Cluj-Napoca/Kolozsvár* (Bad Kissingen, Germania). Organizator: Akademie Mitteleuropa (Germania).
2. între 11–12 octombrie: [*Imaginea ruralității al Tezaurului Valorilor Maghiare Ardelene*] *Az Erdélyi Értéktár vidék-képe* – prezentată în cadrul conferinței cu titlul: [*Ruralitate și strategii economice în secolul XXI*] *Ruralitás és gazdasági stratégiák a 21. században – a KJNT vándorkonferenciája* (Carei). Organizatori: Asociația Etnografică „Krizsa János” (Cluj-Napoca) – Institutul de Etnologie a Academiei Maghiare de Științe (Budapesta) – Universitatea Sapiientia, Facultatea din Târgu Mureș, Departamentul de Științe Sociale Aplicate (Târgu Mureș) – Muzeul Județean Satu Mare (Satu Mare).
3. între 19–20 septembrie: [*Memoria și patrimoniul cultural în contexte rurale: narațiuni și politica memoriei în Transilvania*] *Memory and heritage in rural contexts: narratives and politics of memory in Transylvania (Romania)* – prezentată în cadrul conferinței cu titlul: [*Patrimoniu și mediu. Al V-lea Forum al patrimoniului din Europa Centrală*] *Heritage & Environment. 5th Heritage Forum of Central Europe* (Cracovia, Polonia). Organizatori: International Cultural Center – Ministry of Culture Czech Republic – Prime Minister’s Office Hungary – Monuments Board of the Slovak Republic.
4. între 26–30 august: [*Ruralități schimbătoare și patrimonizare în Transilvania (Romania)*] *Changing rurality and heritagization in Transylvania (Romania)* – prezentată în cadrul conferinței cu titlul: [*Limbă, individ și societate. Al XIII-lea conferință internațională*] *Language, Individual & Society 2019. 13th International Conference* (Burgas, Bulgaria). Organizatori: Bulgarian Academy of Sciences – Union of Scientists in Bulgaria – Science & Education Foundation, Bulgaria – Sapporo University, Japan – Institute of Philosophy and Social and Political Studies of the Southern Federal University, Russia.
5. între 22 august: [*Textele comemorative și scrisul rebel*] *Az emlékező szövegek és a lázadó írás* – prezentată în cadrul conferinței cu titlul: [*Clujul plin cu inscripții. Strada ca tablou de mesaje*] *A teleírt Kolozsvár. Az utca mint üzenőfal* (Cluj-Napoca). Organizatori: Societatea Muzeului Ardelean – Asociația Etnografică „Krizsa János” – Zilele Culturale Maghiare.
6. între 1–4 iulie: [*Reprezentarea spațială a identităților naționale, regionale și locale în mediul rural*] *A nemzeti, a regionális és a lokális identitás térbeli megjelenítése vidéken* – prezentată în cadrul conferinței cu titlul: [*Al XIII-lea Seminar Științific de Hambar din Vărgata*] *XIII. Csűrszeminarium. Változó ruralitások 2.0 (Vărgata)*. Organizatori: Universitatea Sapiientia, Facultatea din Târgu Mureș, Departamentul de Științe Sociale Aplicate – Asociația PR Alfa.
7. între 14–17 aprilie: [*Funcțiile sociale ale patrimoniului cultural în context rural. Narațiuni și politici ale memoriei în Transilvania*] *The social functions of heritage in rural contexts. Narratives and politics of memory in Transylvania (Romania)* – prezentată în cadrul conferinței cu titlul: [*Al XIV-lea congres SIEF. Investigații. Reflecții asupra lumii în transformare*] *14th Congress of SIEF: Track Changes. Reflecting on a Transforming World* (Santiago de Compostela, Spania). Organizator: Société Internationale d’Ethnologie et de Folklor.
8. între 29 martie: [*Cultura memorială din secolul XIX. Rituri, instrumente, formațiuni*] *Az emlékezés kultúrája a 19. században. Rítusok, eszközök, alakzatok* – prelegere plenară prezentată în cadrul conferinței cu titlul: [*Istorie și memorie – conferința Muzeului Déri*] *Történelem és emlékezet – a Déri Múzeum konferenciája* (Debrecen, Ungaria). Organizator: Muzeul (Debrecen, Ungaria).

În cadrul acestui proiect în anul 2019 cercetătorul Jakab Albert Zsolt a publicat 3 studii:

1. [Memoria Primului Război Mondial la Cluj. Cadre, locuri și forme] Az első világháború emlékezete Kolozsváron. Keretek, helyek, alakzatok. In: Jakab Albert Zsolt – Peti Lehel (ed.): [Pasărea de Aur. Studii pe cinstea lui Vilmos Tanczos] Aranymadár. Tanulmányok Tanczos Vilmos tiszteletére. Kriza János Néprajzi Társaság – BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet – Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2019, 437–453.
2. *On the Road: Between Nations, Identities, and Cultures*. In: Bata, Tímea – Jakab, Albert Zsolt (eds.): *Departure and Arrival: Migratory Processes and Local Responses from Ethnographic and Anthropological Perspective*. (Papers of the 2nd Finnish-Hungarian-Estonian Ethnological Symposium, Cluj-Napoca, May 9-13, 2017.) (Kriza Books, 46.) L'Harmattan – Hungarian Ethnographical Society – Kriza János Ethnographic Society – Museum of Ethnography, Budapest–Cluj-Napoca, 2019, 7–13. – co-autor împreună cu BATA Tímea
3. [Imaginea schimbătoare a ruralității în Ardeal] A vidék változó képe Erdélyben. In: Jakab Albert Zsolt – Vajda András (ed.): [Ruralități schimbătoare. Formele ruralității în Ardeal] Változó ruralitások. A vidékiség mai formái. (Kriza Könyvek, 45.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 2019, 7–10. – co-autor împreună cu VAJDA András

Titlul proiectului: *Antisemitism și relații interetnice în România secolului 20*

Coordonator proiect: Anca Filipovici

Tema proiectului: Proiectul vizează explorarea unor aspecte legate de istoria minorității evreiești din România interbelică, din perspectiva dinamicii relaționale minoritate-majoritate. Sunt vizate procesele de construcție identitară etnică și națională și plasarea acestora în contextul consolidării statului național de după 1918. Un loc central în cadrul acestei cercetări îl va deține problema antisemitismului și a reprezentării Holocaustului, cu accent pe valorile violenței în structura identitară. Cercetarea se axează în special pe aspecte ale istoriei evreilor din Bucovina istorică. Documentarea bibliografică se bazează pe surse de la bibliotecile universitare din Cluj-Napoca și București, precum și materiale arhivistice din fondurile ANIC, CSIER și CNSAS.

Rezultatele cercetărilor au fost diseminate prin participarea la conferințe și publicarea unor studii în publicații de specialitate, susținerea unor prelegeri și efectuarea unor stagii de documentare și specializare în instituții externe.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Raport de cercetare**

Descriere: În acest an cercetătoarea a efectuat cercetări aferente temei proiectului în cadrul Arhivelor Naționale Centrale și al bibliotecilor de specialitate.

Rezultatele parțiale ale cercetărilor au fost diseminate în cadrul unui studiu cu titlul "*The Rise of Antisemitism in the Multiethnic Borderland of Bukovina: Student Movements and Interethnic Clashes at the University of Cernăuți (1922-1938)*" [*Ascensiunea antisemitismului în provincia multietnică de graniță Bucovina: mișcări studențești și conflicte etnice la Universitatea din Cernăuți (1922-1938)*]. Textul a fost publicat în volumul "*The Holocaust in the Borderlands. Interethnic Relations and the Dynamics of Violence in Occupied Eastern Europe*" [*Holocaustul la periferii. Relații interetnice și dinamica violenței în zonele ocupate din Estul Europei*], editat de Gaëlle Fisher și Caroline Mezger, Editura Wallstein, Göttingen, 2019.

De asemenea, a redactat un material informativ despre Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale și proiectele de cercetare legate de istoria și

cultura evreilor din România, publicat în revista online "*Memoria. Memory. History. Education*", nr. 25 (10/2019).

Titlul proiectului: *Succesul academic în rândul romilor din România. Condiții, traiectorii, consecvențe*

Coordonator proiect: Plainer Zsuzsa

Cercetător extern participant în proiect: Ábel Bálint Bereményi

Tema proiectului: Deși integrarea socială a diferitelor populații de romi reprezintă o temă cu prioritate în Europa de astăzi, marea majoritate a cercetărilor cu acest subiect au ca grup țintă categoriile sociale defavorizate din populațiile de romi. Acest proiect propune o perspectivă diferită, concentrându-se asupra romilor care au un nivel de educație și o performanță școlară ridicate (high achievers). Astfel, în loc de a trece în revistă factorii economici, sociali și culturali, care îngreunează accesul la educația de calitate a romilor (și blochează astfel integrarea socială a acestui grup), cercetarea de față identifică și analizează mijloacele care facilitează mobilitatea educațională, și - prin acesta - mobilitatea socială a acestei categorii etnice.

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
 - **Prezentare DICE ROMA: “Performanță educațională, succes academic și mobilitate educațională printre romii din România – rezultate preliminare”**
 - **Perioada:** 30/10/2019
 - **Locul:** ISPMN, Cluj-Napoca
 - **Responsabil ISPMN:** Toma Stefánia
 - **Număr participanți:** 3
 - **Descriere:** Miercuri, 30 octombrie 2019, Plainer Zsuzsa (cercetător ISPMN) a susținut o prezentare în cadrul seriei de seminarii DICE-ROMA (proiect ISPMN). În cadrul întâlnirii s-au discutat rezultatele preliminare al proiectului „*Succesul academic în rândul romilor din România. Condiții, traiectorii, consecvențe*”. Prezentarea cu titlul “*Performanță educațională, succes academic și mobilitate educațională printre romii din România – rezultate preliminare*” și discuțiile care au urmat s-au centrat pe problemele metodologice și epistemologice specifice subiectului. La atelier au participat Kozák Gyula și Toma Stefania (cercetători ISPMN).

Cap III. Centrul de documentare

1. Proiecte inițiate de către CDM

Titlul proiectului: *Producția media în domeniul minorităților naționale din România*

Coordonator proiect: Anca Filipovici

Tema proiectului: Producția media în domeniul minorităților naționale din România s-a constituit ca secțiune distinctă în cadrul unui proiect complex pe tema Monografia minorităților naționale din România. În cursul anului 2016, s-au identificat producțiile media din România (presa scrisă, emisiuni radio/TV) care explorează aspecte legate de cultura și istoria minorităților naționale reduse ca număr. În urma workshop-ului organizat în octombrie 2016, s-au inițiat și dezvoltat parteneriate cu producătorii și redactorii de emisiuni sau rubrici de profil. În anii următori, s-au adăugat materialele audio-video transmise de redactori în categoria dedicată fiecărei minorități din site-ul ISPMN. Secțiunea producției media a fost integrată și în pagina proiectului Monografia minorităților naționale din România, dezvoltată în cadrul site-ului ISPMN: <http://ispmn.gov.ro/page/monografia-minoritatilor-nationale-din-romania>.

Rezultatele proiectului:

- Alte rezultate:
 - **Tipul activității:** Arhivare
 - **Perioada:** 07/01/2019 - 15/11/2019
 - **Descriere:** În 2019, s-au actualizat materialele audio-video dedicate minorităților în site-ul ISPMN.

Titlul proiectului: *Documentarea vizuală a minorităților naționale din România*

Coordonator proiect: Anca Filipovici

Cercetător ISPMN participant în proiect: Iulia-Elena Hossu

Tema proiectului: Documentarea vizuală a istoriei și identității minorităților se constituie ca o direcție de cercetare distinctă în cadrul activităților ISPMN. Prin acest proiect, urmărim crearea unui fond documentar de fotografie care va putea fi prelucrat ulterior sub forma unor produse media care să pună în valoare diferite aspecte ale istoriei și culturii minorităților. Fotografiile vor fi preluate din colecțiile de arhivă foto ale A.N.I.C. București, colecții muzeale, colecții ale bibliotecilor universitare București și Cluj-Napoca, precum și ale Bibliotecii Academiei Române, colecții foto online (de ex.: colecția Willy Pragher din cadrul Landesarchiv Baden-Württemberg), presa ilustrată a perioadei 1918-1940. Pe baza inventarelor Colecției fotografice, existente la sala de referințe a Arhivelor Naționale Istorice Centrale din București, a fost întocmită o bază de date excel ce conține informații despre fotografii reprezentând minoritățile etnice din România secolului XX. Baza de date include cota documentelor și descrierea, pe baza acestor informații urmând să se solicite, printr-un protocol de colaborare, reproducerea materialului vizual ce va fi inclus în arhiva fotografică a ISPMN.

De asemenea, au fost identificate și alte colecții fotografice online ce conțin imagini care surprind membri ai minorităților etnice în diverse contexte.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Raport de cercetare**

Descriere: În acest an, s-au diseminat parțial rezultate ale analizelor asupra colecțiilor de fotografie istorică, în cadrul unei conferințe organizate de către Institutul Bucovina din Augsburg, Germania. În cadrul acestui eveniment, Anca Filipovici (cercetător ISPMN) a prezentat lucrarea cu titlul "*Nation and ethnicity in photo collections: images of the youth in interwar Bukovina*" [*Națiune și etnicitate în colecțiile fotografice: imagini ale tinerețului în Bucovina interbelică*].

Titlul proiectului: **Monitorizarea presei privind minoritățile naționale**

Coordonator proiect: Kormos Katalin

Cercetător ISPMN participant în proiect: Toma Stefânia

Cercetători externi participanți în proiect: Andreea Ferent, Hestia Delibas

Partener: Universitatea Babeș-Bolyai (Romania)

Tema proiectului: Monitorizarea presei pe următoarele tematici: romii în mass media. Scopul proiectului: • Crearea unei baze de date cu articolele, știrile, interviurile, reportajele, editorialele apărute, care sunt disponibile pentru cei interesați de o analiză mai amplă, cantitativă a discursurilor publice legate de minoritățile naționale. • Prelucrarea materialelor existente, posibilitatea de publicare online (posibil sub formă de WP) pentru studenți, masteranzi, doctoranzi.

În 2019, la acest proiect au colaborat trei masteranzi (UBB, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială) în cadrul unui program de practică, prin care s-a contribuit la colectarea și analiza datelor.

- Pagina web:

<http://adatbank.transindex.ro/region/ispmn/sajto/>

<http://ispmn.gov.ro/page/monitorizare-de-pres>

Suprafață de administrare: <http://adatbank.ro/region/ispmn/sajto/admin>

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:

- **Apata, județul Bașov**

- **Formatul bazei de date:** word
- **Descrierea bazei de date:** monitorizare de presă
- **Colectarea datelor:** 10/06/2019 - 03/07/2019

- **Bolintin Vale, Giurgiu**

- **Formatul bazei de date:** word
- **Descrierea bazei de date:** monitorizare de presă
- **Colectarea datelor:** 10/06/2019 - 03/07/2019

- **Prepeleac, Târgoviște**

- **Formatul bazei de date:** word
- **Descrierea bazei de date:** monitorizare de presă
- **Colectarea datelor:** 10/06/2019 - 03/07/2019

- **Valea Uzului, Dărmănești**

- **Formatul bazei de date:** word
- **Descrierea bazei de date:** monitorizare de presă
- **Colectarea datelor:** 10/06/2019 - 03/07/2019

- **Zizin, Braşov**
 - **Formatul bazei de date:** word
 - **Descrierea bazei de date:** monitorizare de presă
 - **Colectarea datelor:** 10/06/2019 - 03/07/2019
- **Cartier Strachina-Ialomiţa-Ţândărei**
 - **Formatul bazei de date:** word
 - **Descrierea bazei de date:** monitorizare de presă
 - **Colectarea datelor:** 10/06/2019 - 03/07/2019
- **Cartier Zidari, Flămânda-Râmnicu Sărat**
 - **Formatul bazei de date:** word
 - **Descrierea bazei de date:** monitorizare de presă
 - **Colectarea datelor:** 10/06/2019 - 03/07/2019
- **Lacul Dulce, Brăia**
 - **Formatul bazei de date:** word
 - **Descrierea bazei de date:** monitorizare de presă
 - **Colectarea datelor:** 10/06/2019 - 03/07/2019
- **Obreja,Cărmidari-Gorj**
 - **Formatul bazei de date:** word
 - **Descrierea bazei de date:** monitorizare de presă
 - **Colectarea datelor:** 10/06/2019 - 03/07/2019
- **Prundu, Lunca-Teleorman**
 - **Formatul bazei de date:** word
 - **Descrierea bazei de date:** monitorizare de presă
 - **Colectarea datelor:** 10/06/2019 - 03/07/2019
- **Organizare eveniment ISPMN:**
 - **Întâlnire de lucru şi training pentru studenţii participanţi în program**
 - **Perioada:** 04/07/2019
 - **Locul:** Cluj-Napoca, ISPMN
 - **Responsabil ISPMN:** Toma Stefănia
 - **Descriere:** În data de 4 iulie 2019, Toma Stefania (cercetător ISPMN) a avut o întâlnire de lucru şi training pentru studenţii participanţi în proiectul de monitorizare a presei. În cadrul întâlnirii, studenţii au prezentat pe scurt procesul de culegere şi selecţie a articolelor, respectiv crearea bazei de date a materialelor mass-media referitoare la minoritatea romă din România. Pe baza discuţiilor a fost realizată o scurtă trecere în revistă a temelor recurente în contextul cărora minoritatea romă apare în materialele mass-media. Pe baza acestora s-a ales o temă de analiză şi s-a făcut o selecţie a materialelor utile (bibliografie şi bază de date) pentru studenţi.

Titlul proiectului: *Noutăţi în cercetarea minorităţilor naţionale din România*

Coordonator proiect: Virginás Péter

Cercetător ISPMN participant în proiect: Bokor Zsuzsa

Tema proiectului: Scopul proiectului este colectarea şi difuzarea informaţiilor despre lucrările ştiinţifice recent apărute în domeniul cercetării minorităţilor naţionale din România, respectiv evenimentele de importanţă majoră din această arie. Aceste informaţii sunt redactate în forma unui buletin informativ periodic. Buletinul informativ apare din două în două luni. Până în luna mai 2018, buletinele informative în format electronic au fost difuzate de către ISPMN la cca. 900

adrese: organizațiile minorităților din România, organizațiile guvernamentale și neguvernamentale din România care se ocupă de problemele minorităților naționale, relațiile interetnice și drepturile omului. Pentru a respecta Regulamentul general privind protecția datelor (Regulamentului UE 2016/679), din luna mai 2018 folosim un sistem de abonare de tip double opt-in (cu doi pași de confirmare a abonării), iar trimiterea buletinului informativ se realizează prin serviciul MailChimp, care la rândul său respectă Regulamentul general privind protecția datelor. În 2018 au fost redactate și difuzate 6 numere.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România 2019**
Descriere: În perioada februarie - noiembrie 2019, au fost editate 4 numere ale publicației „Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România”; publicațiile în format electronic sunt accesibile online (website ISPMN și pagina de Facebook a ISPMN):
Noutăți în cercetarea minorităților - februarie - martie 2019
Noutăți în cercetarea minorităților - aprilie - mai 2019
Noutăți în cercetarea minorităților - iunie - august 2019
Noutăți în cercetarea minorităților - septembrie 2019

Titlul proiectului: *Pagina Web ISPMN*

Coordonatori proiect: Iulia-Elena Hossu, Kormos Katalin

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Anca Filipovici, Bokor Zsuzsa, Virginás Péter

Tema proiectului: Cei care accesează pagina noastră de web pot afla date legate de profilul Institutului, principalele cercetări și proiecte efectuate și rapoartele acestora; utilizatorii au accesul la catalogul online al bibliotecii ISPMN, pot afla informații despre viitoare evenimente, conferințe organizate de către instituția noastră, pot descărca versiunea online a anumitor cărți, newslettere, textele Studiilor de atelier pe care le edităm. Antecedentele proiectului: Conținutul paginii este dezvoltat încă din anul 2007 în 3 limbi (limba română, limba engleză și limba maghiară) și este permanent actualizat cu noile proiecte ale Institutului, cu rapoartele rezultate în urma cercetărilor, cu noile publicații ale Editurii ISPMN etc., astfel încât să ofere o imagine cât mai completă asupra activităților Institutului, precum și despre alte tipuri de informații care ar putea fi utile celor interesați de problematica minorităților naționale, atât la nivel național, cât și internațional. Pagina web: www.ispmn.gov.ro Suprafața de administrare: www.ispmn.gov.ro/admin Componentele proiectului (stagii de documentare, anchete sociologice, ateliere, mese rotunde, conferințe etc.): programare web, update permanent.

Pentru anul 2019 pe lângă actualizarea continuă a site-ului, se are în vedere dezvoltarea structurii și conținutului paginii Proiecte Roma. În măsura posibilităților bugetare, se are în vedere o reformare a paginii web.

Rezultatele proiectului:

- Alte rezultate:
 - **Tipul activității:** Dezvoltare bază de date
 - **Perioada:** 01/01/2019 - 01/01/2020
 - **Descriere:** Pe parcursul acestui an, s-a realizat actualizarea permanentă de conținut: știri ISPMN, aparițiile editurii ISPMN, rezultatele cercetărilor (rapoarte de cercetare, materiale multimedia, baze de date).

A fost creată pagina proiectului internațional REDISCOVER, în care s-au încărcat materiale informative și rezultate ale cercetărilor (responsabil pagină: Anca Filipovici).

Titlul proiectului: *Newsletter ISPMN*

Coordonator proiect: Iulia-Elena Hossu

Tema proiectului: Centrul de documentare a lansat în luna octombrie 2010 Newsletter-ul ISPMN. Scopul său este de a oferi publicului avizat informații despre principalele activități organizate sub egida institutului sau de către cercetătorii care activează în cadrul acestuia. Paleta de evenimente la care se va face referire va fi destul de largă, putând să cuprindă informații despre: ultimele apariții editoriale ale ISPMN, conferințe, ateliere, mese rotunde organizate de către institut, parteneriate de cercetare etc. Apariția sa este o dată la două luni. Pentru a respecta Regulamentul general privind protecția datelor (Regulamentului UE 2016/679), din luna mai 2018 folosim un sistem de abonare de tip double opt-in (cu doi pași de confirmare a abonării), iar trimiterea buletinului informativ se realizează prin serviciul MailChimp, care la rândul său respectă Regulamentul general privind protecția datelor.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **ISPMN NL**

Descriere: Pe parcursul anului 2019 s-a continuat activitatea de scriere și editare a Newsletter-ului ISPMN. Până în luna noiembrie au apărut 5 numere ce valorifică activitățile pe care cercetătorii ISPMN le-au efectuat pe parcursul anului: proiecte de cercetare, conferințe, editare de volume, scriere de articole etc.

Numerele pot fi consultate pe pagina web ISPMN.

ISPMN NL - ianuarie-februarie 2019

ISPMN NL - martie-aprilie 2019

ISPMN NL - mai-iunie 2019

ISPMN NL - iulie-august 2019

ISPMN NL - septembrie- octombrie 2019

ISPMN NL - noiembrie- decembrie 2019

Titlul proiectului: *Platformă activități ISPMN*

Coordonator proiect: Kormos Katalin

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Anca Filipovici, Iulia-Elena Hossu

Tema proiectului: Suprafață web și suprafață administrativă pentru înregistrarea și arhivarea cercetărilor, proiectelor ISPMN: elaborarea Planului de activitate ISPMN, elaborarea Raportului de activitate ISPMN, arhivarea ISPMN, evidență buget pe activități. Scopul proiectului: colectarea, sistematizarea și păstrarea materialelor aferente proiectelor derulate în cadrul Compartimentului de studii, analize, cercetare, respectiv Centrul de documentare al ISPMN.

Rezultatele proiectului:

- Alte rezultate:
 - **Tipul activității:** Dezvoltare bază de date
 - **Perioada:** 01/01/2019 - 01/01/2020

- **Descriere:** În 2019, s-au efectuat activități de întreținere a platformei și de corectare a anumitor erori; arhivarea proiectelor ISPMN; îndrumarea și verificarea completării online a proiectelor de către cercetătorii ISPMN.

Titlul proiectului: *Filmoteca ISPMN - Seminarii de film*

Coordonatori proiect: Iulia-Elena Hossu, Plainer Zsuzsa

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Kormos Katalin, Virginás Péter, Toró Tibor

Tema proiectului: Centrul de documentare din cadrul ISPMN a creat de-a lungul timpului o bibliotecă de specialitate în domeniul studierii minorităților etnice. Constituit în mare parte din cărți, publicații periodice, rapoarte etc. fondul dispune în prezent și de o colecție de filme.

Aceasta constituie baza „Filmotecii ISPMN” ca parte a colecției multimedia a Centrului de documentare și își propune să servească nevoile cercetătorilor angajați ai ISPMN, respectiv ale utilizatorilor Centrului de documentare.

Pe parcursul timpului această colecție s-a dezvoltat prin achiziționarea de filme documentare, filme artistice sau de ficțiune și spoturi care au relevanță pentru studierea minorităților etnice și a relațiilor interetnice prin:

-colaborări cu arhive de filme sau instituții de profil (pentru a obține copii ale unor filme păstrate în arhive)

-achiziționare de filme care se comercializează;

-deplasări în limita posibilităților pentru documentarea în cadrul festivalurilor de profil.

La aceste activități de tip documentare se adaugă o serie de cronici de film documentar scrise de către Iulia-Elena Hossu și publicate online (pe portalul cultural LiterNet) și articole care abordează tematica reprezentării și a metodologiei de cercetare în domeniul antropologiei vizuale publicate în reviste de specialitate.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:

- **Stagiu de documentare**

Descriere: În perioada 14-20 octombrie 2019, Iulia-Elena Hossu (cercetător ISPMN) a participat la un stagiul de documentare la Sibiu la Festivalul de Film Documentar ASTRA. AFF 2019, ajuns la cea de-a 26-a ediție, este cel mai mare festival de film documentar din România și unul dintre cele mai importante din Europa. Anul acesta programul a cuprins o selecție de 126 de filme realizate în 45 de țări, 4 secțiuni competiționale și 12 programe speciale. Pe parcursul festivalului Iulia-Elena Hossu a publicat 3 cronici de film pe portalul cultural LiterNet accesibile aici:

<https://agenda.liternet.ro/articol/24015/Iulia-Hossu/Un-film-pentru-noi-toti-For-Sama-Film-pentru-Sama-la-Astra-Film-Festival-2019.html>

<https://agenda.liternet.ro/articol/24027/Iulia-Hossu/O-altfel-de-reteta-Heartbound-Unde-te-poarta-inima-la-Astra-Film-Festival-2019.html>

<https://agenda.liternet.ro/articol/24030/Iulia-Hossu/Viata-traita-cu-aripile-legate-Wife-la-Astra-Film-Festival-2019.html>

Mai multe detalii despre întregul eveniment puteți accesa pe pagina AFF 2019.

- Organizare eveniment ISPMN:

- **Filmoteca ISPMN - proiecția filmului după piesa MaRó (autor:Székely Csaba)**

- **Perioada:** 14/05/2019

- **Locul:** FSPAC, Cluj-Napoca

- **Responsabil ISPMN:** Plainer Zsuzsa

- **Număr participanți:** 20
- **Coorganizatori:** Facultatea de Științe Politice Administrative și ale Comunicării, Secția Jurnalistică (Györffy Gábor lector, Vallasek Júlia, lector)
- **Descriere:** În data de 14 mai 2019, în cadrul Filmotecii ISPMN, a fost organizată o proiecție a filmului despre piesa MaRó, care are ca temă relația româno-maghiară din Transilvania. Grupul-țintă al proiecției fost alcătuit din studenții secției de jurnalistică în cadrul Facultății de Științe Politice Administrative și ale Comunicării. Proiecția a fost urmată de o discuție despre piesă și despre acele probleme sociale și etnice, pe care aceasta le prezintă. La discuție a participat autorul piesei, Székely Csaba, profesorii și studenții Secției de Jurnalistică și Plainer Zsuzsa (cercetător ISPMN) în calitate de moderator. Evenimentul a fost organizat de ISPMN în parteneriat cu Facultatea de Științe Politice Administrative și ale Comunicării.
- **Filmoteca ISPMN - proiecția documentarului *Life is still ours***
 - Perioada: 22/11/2019
 - Locul: Universitatea Sapientia, Cluj-Napoca
 - Responsabil ISPMN: Kiss Tamás, Toró Tibor
 - Număr participanți: 15
 - Coorganizatori: Universitatea Sapientia, Departamentul de Relații internaționale și studii europene
 - Descriere: În data de 22 noiembrie 2019, în cadrul Filmotecii ISPMN în colaborare cu Departamentul de Relații internaționale și studii europene din cadrul Universității Sapientia fost organizată o proiecție a documentarului *Life is still ours*, regizat de Arnab Dewan, regizor independent. Filmul are ca scop prezentarea conflictelor interetnice din zona Chittagong Hill Tracks din Bangladesh. În regiunea au trăit tradițional mai mult de zece grupuri etnice, fiecare având identitate, tradiții, limbă și cultură distinctă. După proiecție a avut loc o discuție unde au participat regizorul filmului, Arnab Dewan, Andrea Virginás, conferențiar universitar în cadrul Universității Sapientia, Departamentul Media, respectiv Tamás Kiss și Tibor Toró (cercetători ISPMN).

Filmoteca ISPMN - proiecția filmului *Brazilok (Brazilienii)*

- **Perioada:** 03/12/2019
- **Locul:** FSPAC, Cluj-Napoca
- **Responsabil ISPMN:** Plainer Zsuzsa
- **Număr participanți:** 20
- **Coorganizatori:** UBB-FSPAC (Vallasek Júlia, Györffy Gábor, lectori universitari)
- **Descriere:** În data de 3 decembrie 2019, în cadrul Filmotecii ISPMN, a fost organizată o proiecție a filmului *Brazilok (Brazilienii)*, care are ca temă relația dintre romi și ne-romi în Europa de Est. Grupul-țintă al proiecției a fost alcătuit din studenții secției de jurnalistică din cadrul Facultății de Științe Politice Administrative și ale Comunicării. Proiecția a fost urmată de o discuție despre film și despre acele probleme sociale și etnice, pe care acesta le prezintă.

2. Biblioteca

Numărul proiectului: b-5-2019

Descriere:

În anul 2019 propunem îmbogățirea fondului de documente prin noi achiziții de cărți de specialitate (în varianta print) de la distribuitori autohtoni (în limbi de circulație internațională, precum și în limba română și maghiară). Urmărind domeniile de colecție deja stabilite – adică literatură despre romi, sociologie și migrație, antropologie și psihologie socială, metode de cercetare socială, relații interetnice, naționalism și etnicitate, drepturi ale minorităților, și sociolingvistică, ne vom concentra, pe de o parte, pe recomandările cercetătorilor și pe publicații noi ale editurilor autohtone și internaționale de prestigiu. Pe de altă parte, vom continua achiziționarea publicațiilor disponibile la organizații sau/și edituri ale minorităților din țară.

Rezultatele proiectului:

În anul 2019, pe baza recomandărilor primite de la cercetători și urmărind domeniile de colecție deja stabilite (literatură despre romi, sociologie și migrație, antropologie și psihologie socială, metode de cercetare socială, relații interetnice, naționalism și etnicitate, drepturi ale minorităților, și sociolingvistică, am îmbogățit fondul de documente prin achiziția a unui număr de 58 de cărți de specialitate (în limbi de circulație internațională), respectiv am primit în donație peste 50 de alte titluri, atât de la autori, cât și de la câteva edituri autohtone și organizații.

3. Promovarea CD

Titlul proiectului: *Promovarea Centrului de Documentare și a Bibliotecii ISPMN*

Coordonator proiect: Virginás Péter

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Iulia-Elena Hossu, Anca Filipovici, Bokor Zsuzsa

Tema proiectului: Proiectul implică promovarea pe diverse canale a activităților Centrului de Documentare, precum și a publicațiilor editurii și a bibliotecii ISPMN.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Raport de activitate**

Descriere: În anul 2019, activitățile și rezultatele Centrului de Documentare au fost prezentate publicului în cadrul unor evenimente și prin mijloace media:

- Diseminarea volumelor Editurii ISPMN a avut loc periodic, cu ocazia diferitelor lansări, workshop-uri și conferințe la care au participat cercetători ai ISPMN.
- Pagina web a institutului se află în permanentă actualizare a datelor.
- Pagina de Facebook a Centrului de Documentare a înregistrat o activitate sporită, postând constant evenimente care implică cercetarea minorităților naționale, publicații și lansări de carte, call-uri pentru burse sau alte tipuri de aplicații.

În prezent, pagina este urmărită de 1367 utilizatori FB.

4. Editura

Editare cărți

Titlul cărții: **Plainer Zsuzsa:** *Despre vigilența ideologică - File din istoria cenzurii (minoritare) orădene în regimul Ceaușescu: presă, filarmonică, teatru*

Colectia ISPMN: Nuanțe ale diversității

Nr. Pagini: 143

Coordonator(i) colecție: Bokor Zsuzsa

Redactor(i) responsabil(i) ISPMN: Bokor Zsuzsa

ISBN: 978-606-8377-61-2

Abstract: Tema acestei cărți este investigarea cenzurii la instituții culturale selectate din Oradea (presă, filarmonică, teatru), în regimul Ceaușescu. Proiectul început în 2006 prelucrează documente de arhivă și interviuri cu elita culturală orădeană cu scopul de a găsi răspuns la următoarele întrebări: care a fost structura instituției cenzurii? Ce funcție aveau secțiunile ei? Cât de eficient era acest control? Cum era transgresarea lui? Oare eludarea era posibilă datorită activității elitei culturale? Sau a fost rezultatul cooperării dintre elite și cenzori? Sau existau ineficiențe sistemice, care au făcut posibilă relaxarea controlului? Cum acționa cenzura în contextul social și politic al sistemului Ceaușescu? Ce însemna controlul simbolic-ideologic în activitatea instituțiilor culturale? Oare exista vreo legătură dintre cenzură și celelalte tipuri de constrângeri ale acestor decenii? Care au fost efectele sociale ale cenzurii? Cum a influențat cenzura elitele culturale și ce impact a avut asupra unei societăți locale?

Titlul cărții: **Ottmar Trașcă - Remus Anghel (coord.):** *Un Veac frământat. Germanii din România după 1918 (ediția a 2-a)*

Colectia ISPMN: Colecția Minorități

Nr. Pagini: 464

Coordonator(i) colecție: Bokor Zsuzsa, Horváth István

Redactor(i) responsabil(i) ISPMN: Bokor Zsuzsa

ISBN: 978-606-8377-57-5

Abstract: În luna octombrie 2019, a apărut la Editura ISPMN ediția a doua a volumului Ottmar Trașcă, Remus Gabriel Anghel (coord.): *Un veac frământat: germanii din România după 1918*. Această carte este o istorie socială și politică a germanilor după 1918, în care se discută cele mai importante momente care au marcat istoria acestei comunități: perioada de relativă prosperitate până în 1933; tulburii ani '30, caracterizați prin ascendența grupărilor radicale și a antisemitismului, participarea la război; deportarea în masă, depozităriile de bunuri și discriminările din perioada postbelică, refugiul și migrația masivă care aproape că au condus la extincția comunităților germane din România; în fine, revirimentul actual și rearticularea asociativă postdecembristă.

Editare Working Paper

Titlul cărții: **Terenul etnografic în vizor**

Nr. Pagini: 35

Coordonator colecție: Iulia-Elena Hossu, Horváth István

Redactor(i) responsabil(i) ISPMN: Iulia-Elena Hossu

Abstract: Acest studiu de atelier este primul dintr-o serie care își propune să publice rapoartele sintetice ale cercetărilor de teren desfășurate de cercetătorii institutului în cadrul diferitelor proiecte de cercetare în care au fost implicați. Studiul cu numărul 66 este editat de Iulia-Elena Hossu și conține rapoarte de teren semnate de cercetătoare și de Peti Lehel.

Cap IV. Proiecte internaționale

Titlul proiectului: *REDISCOVER - Rediscover, expose and exploit the concealed Jewish heritage of the Danube Region (Redescoperă, expune și exploatează moștenirea evreiască ascunsă din regiunea Dunării)*

Coordonatori proiect: Anca Filipovici, Gidó Attila

Tema proiectului: REDISCOVER a pornit de la constatarea caracterului fragmentat al societăților evreiești din zona Dunării, al căror patrimoniu cultural și religios este bine reprezentat în orașele capitală și în marile centre regionale. Situația este însă diferită la nivelul orașelor de mărime medie care pun în valoare astfel de patrimonii iudaice doar prin conexiune cu alte rețele turistice. Principala dificultate pentru aceste orașe central și est-europene constă în explorarea și punerea în circulație a elementelor materiale și imateriale ale moștenirii culturale iudaice locale, prin intermediul produselor culturale cu potențial turistic.

Principalul obiectiv constă astfel în explorarea și revitalizarea moștenirii culturale evreiești „ascunse” din orașele partenere în proiect, prin crearea unor instrumente și servicii turistice accesibile publicului larg, care pot fi tranferate ulterior și în alte spații.

Proiectul având ca partener principal orașul Szeged, Ungaria, reunește 18 instituții, orașe și comunități evreiești din state dunărene (Ungaria, România, Germania, Slovenia, Croația, Serbia, Muntenegru, Bosnia și Herțegovina).

În 2018, cercetătorii ISPMN implicați în acest proiect au oferit consultanță științifică partenerului reprezentat de Municipiul Galați, în activitățile legate de elaborarea listei factorilor interesați, prin indicarea organizațiilor și instituțiilor la nivel național care ar putea fi de interes pentru tema proiectului.

De asemenea, cercetătorii au intervenit și în activitatea de pregătire a Ghidului pentru elaborarea seriei de interviuri, oferind indicații pentru realizarea metodologiei și a conținutului acestuia.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:

- **Raport de cercetare**

Descriere: În 2019, cercetătorii ISPMN implicați în acest proiect au oferit consultanță științifică partenerului reprezentat de Municipiul Galați, în activitățile legate de realizarea unei baze de date a rețelelor tematice europene și naționale ce includ circuite turistice evreiești, precum și a inventarelor privind moștenirea culturală tangibilă și intangibilă evreiască.

Anca Filipovici a participat din partea ISPMN la întâlnirea partenerilor de proiect în cadrul unui workshop tematic, organizată la Timișoara, în perioada 19-21 februarie 2019, precum și la A treia reuniune a partenerilor proiectului REDISCOVER, organizată la Osijek, Croația, în perioada 23-26 septembrie 2019.

Titlul proiectului: *Workshop internațional: Von der „Selbsthilfe“ zur Fremdsteuerung. Zur politischen Geschichte der Deutschen in Rumänien 1933–1938 [De la „auto-ajutare” la control extern – Istoria politică a germanilor din România, 1933-1938]*

Coordonator proiect: Gidó Attila

Cercetător extern participant în proiect: Dáczy Enikő

Instituții partenere: Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas (Institutul pentru Studierea Culturii și Istoriei Germane din Europa de Sud-Est) (Germany), Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde (Cercul de Studii Transilvane din Heidelberg) (Germany)

Tema proiectului: Din cauza exodului minorității germane din România, început în anii 1980, această comunitate aproape a dispărut din țară. Acesta este probabil principalul motiv pentru care situația, respectiv istoria ei în secolul 20, este considerată (în comparație cu aceea a altor minorități) ca fiind oarecum mai puțin „interesantă”, cercetările antrenând în primul rând specialiști din Germania (cu rădăcini sau nu în România). Având în vedere însă importanța deosebită pe care această minoritate a avut-o în istoria României, valorile culturale, sociale etc. pe care le-au creat, considerăm că este important să luăm contact cu cercetările contemporane referitoare la această comunitate. Acest este motivul pentru care ISPMN a propus instituțiilor științifice Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde și Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas să-și organizeze conferința anuală în România, la Cluj. Reuniunea va oferi cercetătorilor de la noi din țară posibilitatea de a lua contact cu cercetările specialiștilor germani. De asemenea, este foarte important că multe din problemele cu care s-a confruntat minoritatea germană în perioada respectivă pot fi identificate nu numai în cadrul altor minorități, ci și în cadrul majorității române.

Rezultatele proiectului:

- Organizare eveniment ISPMN:
 - **„Von der „Selbsthilfe” zur Fremdsteuerung. Zur politischen Geschichte der Deutschen in Rumänien 1933-1938” [De la autoajutorare la control străin: Spre o istorie politică a germanilor din România, 1933-1938]**
 - **Perioada:** 25/09/2019 - 26/09/2019
 - **Locul:** Cluj-Napoca
 - **Responsabil ISPMN:** Gidó Attila
 - **Număr participanți:** 40
 - **Coorganizatori:** Institutul pentru Studierea Culturii și Istoriei Germane din Europa de Sud-Est al Universității „Ludwig Maximilian” (IKGS, München); Grupul de Cercetare pentru Studii Transilvănene (Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde, Heidelberg și Sibiu)
 - **Descriere:** În perioada 25-26 septembrie 2019, s-a desfășurat la Cluj-Napoca conferința cu titlul *„Von der „Selbsthilfe” zur Fremdsteuerung. Zur politischen Geschichte der Deutschen in Rumänien 1933-1938” [De la autoajutorare la control străin: Spre o istorie politică a germanilor din România, 1933-1938]*. Organizatorii evenimentului au fost Institutul pentru Studierea Culturii și Istoriei Germane din Europa de Sud-Est al Universității „Ludwig Maximilian” (IKGS, München); Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale (Cluj-Napoca); Grupul de Cercetare pentru Studii Transilvănene (Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde, Heidelberg și Sibiu). Organizatorul din partea ISPMN a fost CS. II Attila Gidó. Conferința și-a propus să analizeze istoria germanilor din România într-o perioadă decisivă pentru Europa Centrală și de Sud-Est, de la acapararea puterii de către național-socialiști în Germania la „alinarea” ideologică (Geichschaltung) a grupurilor de germani din Europa. S-a concentrat asupra proceselor de transfer și de schimbare care au avut loc la diferite niveluri regionale, de stat și internaționale, care au condus la un control extern complet asupra minorității germane din România.

Programul conferinței poate fi accesat aici: https://www.ikgs.de/wp-content/uploads/2019/09/Tagung_Rumaeniendeutsche-1933-1938_Programm_2019-09-12_final.pdf?fbclid=IwAR2mJgNGgSNBjRleSoDpcR0pWYiC94hjnSvb5iTySKt5EQhciBtnBMrGjUs

Titlul proiectului: *Experiența integrării – Perspectiva imigranților: Ce ajută la integrarea imigranților în Ungaria, Polonia, România și Bulgaria? (Experience of Integration – Immigrants' Perspective: What Helps the Integration of Immigrants in Hungary, Poland, Romania and Bulgaria?)*

Coordonator proiect: Kiss Tamás

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Adriana Cupcea, Székely István, Toró Tibor

Cercetători externi participanți în proiect: Márton Bisztrai, Mikolaj Pawlak, Adriana Mica, Zvezda Vankova, Bistra Ivanova

Instituții partenere: University of Warsaw (Poland), Menedék Migránsokat Segítő Egyesület (Hungary), Multi Kulti Collective (Bulgaria), Friedrich Ebert Stiftung (Germany)

Tema proiectului: În cadrul proiectului, experți din 4 țări din Europa Centrală și de Est examinează situația imigranților la nivel național prin efectuarea unei cercetări pentru a se realiza o mai bună înțelegere a perspectivelor și motivațiilor imigranților în ceea ce privește integrarea acestora. Vom prezenta și vom analiza contextul național în fiecare țară: din perspectiva legală, socială și economică, a oportunităților, a politicilor publice, strategiilor naționale specifice legate de integrarea imigranților. Vom identifica și să ilustra bunele practici care ar putea fi adaptate sau considerate a fi utilizate în integrarea imigranților în alte țări ale UE. Mai mult, scopul nostru este de a explora și de a înțelege mecanismele mai complexe și mai subtile și factorii motivanți care facilitează integrarea. În cadrul cercetării vom identifica și obstacolele juridice, instituționale, precum și nevoile imigranților. Aceste elemente pot contribui la politici pe nivel național UE.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - *Experiența integrării – Perspectiva imigranților: Ce ajută la integrarea imigranților în Ungaria, Polonia, România și Bulgaria?*

Descriere: Raport de cercetare

- Organizare eveniment ISPMN:
 - *Minorities, immigrants and kinstates in Eastern Europe and “the Global South”*
 - **Perioada:** 22/11/2019
 - **Locul:** Universitatea Sapientia, Cluj
 - **Responsabil ISPMN:** Toró Tibor, Kiss Tamás
 - **Număr participanți:** 15
 - **Coorganizatori:** Universitatea Sapientia Cluj
 - **Descriere:** În data de 22 noiembrie 2019, ISPMN în colaborare cu Departamentul de Relații internaționale și studii europene din cadrul Universității Sapientia a organizat un workshop cu tema *Minorities, immigrants and kinstates in Eastern Europe and „the Global South”* (Minorități, imigranți și state mamă în Europa de Est și Sudul Global). În cadrul evenimentului au fost prezentate trei studii de caz, în care relațiile dintre grupurile minoritare, imigranți și majoritate diferă în funcție de context. Luis Escobedo (University of the Free State, Africa de Sud) a vorbit despre categorizarea și xenofobia legate de imigranți în Africa de Sud. Tamás

Kiss (cercetător ISPMN) a vorbit despre sentimentul anti-imigranți din Ungaria care schimbă și percepția maghiarilor din afara Ungariei într-unul negativ. Tibor Toró (cercetător ISPMN) a vorbit despre situația imigranților din Republica Moldova, prezentând cazuri în care se accentuează diferențierea dintre basarabeni și români, luând caracteristici evasi-etnice.

Titlul proiectului: *DICE-ROMA*

Coordonator proiect: Toma Stefănia

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Fosztó László, Plainer Zsuzsa, Remus Gabriel Anghel, Kozák Gyula

Cercetători externi participanți în proiect: Cătălina Tesar, Raluca-Bianca Roman, Jenny Keroack, Rosa Drown, Könczei Csilla

Tema proiectului: DICE-ROMA este o platformă multidisciplinară pentru cercetători, post-doctoranzi, universitari, bursieri etc. din cadrul ISPMN, dar și de la alte centre de cercetare, respectiv universități din România unde cei interesați își pot prezenta proiectele de cercetare sau publicațiile în fața unei audiențe interesate de tematica propusă. Astfel se poate crea un nod comunicațional pentru cercetători din domeniul științelor sociale interesați de tematica cercetării în domeniul Romani Studies, creând un spațiu de schimburi academice creative, gândire inovativă și critică, care contribuie la îmbunătățirea producției științifice în acest domeniu și la lărgirea colaborărilor la nivel național și chiar internațional. Astfel, în cadrul proiectului se vor organiza seminarii, ateliere, lansări de carte, întâlniri interne sau cu prezentări invitate din afara Institutului. Antecedentele proiectului: Proiectul DICE-ROMA a fost lansat în anul 2016. Pe parcursul anului 2016 au fost prezentate cinci articole în lucru, fiecare fiind publicat în anul 2017. În 2017 au fost organizate o serie de seminarii, inclusiv cu participare internațională. Articolele în lucru prezentate și discutate în cadrul acestor seminarii au fost publicate în 2017 și 2018. Pe parcursul anului 2018, s-a organizat o lansare de carte, o prezentare a evoluției cercetărilor despre romi în cadrul ISPMN, România și pe plan internațional în cadrul unui atelier ISPMN, și o serie de întâlniri de lucru în vederea elaborării unor studii despre minoritatea romă în limba engleză (pentru revistele *Intersections* și *Review of Sociology*, respectiv un capitol pentru *Palgrave Handbook of Ethnicity*). Un articol a fost publicat în 2018, iar celelalte urmează să fie publicate pe parcursul anului 2019. Pentru 2019 sunt planificate mai multe tipuri de evenimente și activități pentru a lărgi canalele de diseminare a rezultatelor cercetărilor, respectiv de a iniția colaborări cu centre universitare și de cercetare din România și din străinătate.

Rezultatele proiectului:

- Materiale audio/video/digitale:
 - **Fotografii:** 0
- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **„Returnees and their neighbors: Migration of the Romanian Roma, networks, social distance, and local development”** [Cei care se întorc și vecinii lor: migrația romilor din România, rețele, distanță socială și dezvoltare locală] **Descriere:** Articolul a apărut în limba engleză, în numărul 4, volumul 28 al revistei *Review of Sociology*, revista Societății de Sociologie din Ungaria. Studiul intitulat *„Returnees and their neighbors: Migration of the Romanian Roma, networks, social distance, and local development”*, realizat de către cercetătorii ISPMN, Stefănia Toma și László Fosztó, propune o tipologie a diferitelor traiectorii de dezvoltare în localități mixte din punct de vedere etnic, prin care efectele migrației pe relațiile sociale locale pot fi înțelese mai nuanțat. Studiul a fost dezbătut în cadrul seriei de

seminarii DICE-ROMA în anul 2018. Articolele din volum sunt open access și pot fi accesate pe pagina:

http://www.szociologia.hu/2018_4_szam/

- **"Romanian Identity and Immigration in Europe" [Identitatea română și imigrare în Europa]**
Descriere: În luna februarie a fost publicată versiunea on-line a volumului *The Palgrave Handbook of Ethnicity* la Editura Palgrave Macmillan - SpringerLink. Cercetătorii ISPMN Anghel Remus, Stefánia Toma și László Fosztó au elaborat capitolul intitulat *"Romanian Identity and Immigration in Europe" [Identitatea română și imigrare în Europa]*, care propune o tipologizare a fenomenului migrației. Textul în lucru a fost discutat în cadrul unui seminar DICE-ROMA în anul 2018.
DOI: https://doi.org/10.1007/978-981-13-0242-8_124-1
- **Toma Stefania - Domesticating School's Demon: Local social changes and their effects on the success of Roma children in education [Domesticizarea demonilor școlii: schimbări sociale locale și efectele lor pe succesul școlar al copiilor romi]**
Descriere: Manuscrisul în limba engleză a fost predat de către editorii volumului la Editura Springer (editură cu renume internațională) în octombrie 2019.
- **Plainer Zsuzsa: Segregated Schools. "slow minds" and "must be done jobs" - experiences about formal education and labour market in a Roma community in Romania**
Descriere: Manuscrisul - al cărui text în lucru a fost discutat în cadrul seminariilor DICE-ROMA în anul 2018 - a fost predat de către autoare și trimis de către editorii volumului colectiv la Editura Spriger (editură internațională de renume).
- Organizare eveniment ISPMN:
 - **Seminar DICE-ROMA 1/2019**
Proiecție de Film - POCALUL. Despre Fii și fiice
 - **Perioada:** 17/01/2019
 - **Locul:** Cluj-Napoca
 - **Responsabil ISPMN:** Toma Stefánia
 - **Număr participanți:** 35
 - **Coorganizatori:** Fundația Tranzit Alapítvány
 - **Descriere:** Joi, 17 ianuarie 2019, a avut loc primul seminar ISPMN DICE-ROMA din 2019, găzduit de Casa Tranzit. În cadrul întâlnirii a fost proiectat filmul documentar *POCALUL*. Despre fii și fiice, realizat de Cătălina Tesăr (cercetător, Muzeul Național al Țăranului Român, București). Proiecția a fost urmată de discuții în prezența Cătălinei Tesăr, moderator Könczei Csilla (Casa Tranzit/UBB). Filmul tratează fenomenul tocmelii între familii de romi cortorari, și cum această tocmeală gravitează în jurul unui obiect de preț, pocalele, care vin de la strămoși, se moștenesc din tată în fiu, asigurând continuitatea în timp a familiei. La tocmeală, pocalul mirelui este lăsat zălog familiei miresei, până când cuplul are un băiat. Acesta poate să influențeze practicile familiilor legate de copii. Dacă vor avea fete, trebuie să dea zestre mari în bani, pentru a le mărita. Cuplurile tinere care au deja o fată recurg la întrerupere de sarcină în cazul în care la următoarea sarcină fătul este tot o fată. Cortorarii își doresc băieți care să moștenească pocalul familiei, obiect de preț care vine din moși/strămoși și conferă prestigiu familiei. Peli și Nina sunt un cuplu tânăr, de douăzeci și ceva de ani, cu o fată de 5 ani, și încearcă să aibă un băiat, conform tradiției locale. Vor reuși să facă un băiat sau vor

recurge la întrerupere de sarcină. Un film de Cătălina Tesăr. 75 minute.
Work-in progress: fără colorizare, fără procesare sunet, fără credite.

○ **Seminar DICE-ROMA 2/2019 Raluca Bianca Roman (Universitatea St. Andrews, Marea Britanie)**

- **Perioada:** 19/03/2019
- **Locul:** Cluj-Napoca
- **Responsabil ISPMN:** Toma Stefánia
- **Număr participanți:** 16
- **Descriere:** În data de 19 martie 2019, marți, în cadrul Seminarilor DICE-ROMA, Raluca Bianca Roman, (Universitatea St. Andrews, Marea Britanie) a susținut o prelegere publică cu titlul „*Between Roma religious humanitarianism and Roma religious mobilisation: from early Evangelism to present-day manifestations of Finnish Roma developmental projects in Romania*”. Raluca Bianca Roman a prezentat rezultatele cercetării antropologice pe care a desfășurat-o printre membrii grupului de romi (Kaale) din Finlanda. Cercetarea ei se centrează pe mobilizarea religioasă și activismul religios al romilor finlandezi. Aceștia participă în proiecte misionare în România cu scopul de a dezvolta diferite proiecte sociale-educative în comunitățile locale de romi. Cercetătoarea analizează modul în care apartenența religioasă se intersectează cu ideea transnațională a apartenenței la un grup etnic prin modul în care se manifestă solidaritatea etnică.

În prezent, Raluca Bianca Roman este cercetător ERC în cadrul proiectului Roma Interbellum care explorează procesul emancipării civice ale romilor în perioada interbelică.

○ **Seminar DICE-ROMA 3/2019 - Jenny Keroack, cercetător Fulbright, Universitatea din Chicago, SUA**

- **Perioada:** 21/03/2019
- **Locul:** Cluj-Napoca
- **Responsabil ISPMN:** Toma Stefánia, Foszto László
- **Număr participanți:** 4
- **Descriere:** În data de 21 martie 2019, în cadrul seminariilor DICE-ROMA s-a organizat o întâlnire de lucru cu participarea cercetătoarei Fulbright în România, Jenny Keroack (Universitatea din Chicago, SUA). Jenny Keroack efectuează un stagiu de cercetare în România, în cadrul căruia se ocupă de modul în care se suprapune mișcarea anti-vaccin și mișcările de extremă dreapta, rezultând în sentimente anti-Roma și rasism accentuat. În cadrul întâlnirii, cercetătoarea și-a prezentat pe scurt rezultatele preliminare ale perioadei de culegere a datelor, după care a urmat o discuție cu cercetătorii ISPMN Foszto László, Kozák Gyula și Toma Stefánia despre noi direcții de extindere a cercetării (și pe plan conceptual).

○ **Seminar DICE-ROMA 4/2019 Domesticating School's Demon: Local social changes and their effects on the success of Roma children in education [Domesticizarea demonilor școlii: schimbări sociale locale și efectele lor pe succesul școlar al copiilor romi]**

- **Perioada:** 25/09/2019
- **Locul:** Cluj-Napoca, ISPMN
- **Responsabil ISPMN:** Toma Stefánia

- **Descriere:** În data de 25 septembrie 2019, Stefania Toma (cercetător ISPMN) a avut o întâlnire de lucru cu Rosa Drown, Phd, cercetător specializat pe tema educației copiilor romi din România, dar și expert în proiecte de dezvoltare locală. Scopul întâlnirii a fost de a lucra pe textul studiului elaborat de cercetătoarea ISPMN. Capitolul, împreună cu celelalte capitole, a fost predat la Editura Springer în luna octombrie 2019.
- **Seminar DICE-ROMA 5/2019 “Performanță educațională, succes academic și mobilitate educațională printre romii din România – rezultate preliminare” - seminar de cercetare**
 - **Perioada:** 30/10/2019
 - **Locul:** Cluj-Napoca, ISPMN
 - **Responsabil ISPMN:** Plainer Zsuzsa
 - **Descriere:** Miercuri, 30 octombrie 2019, Plainer Zsuzsa (cercetător ISPMN) a susținut o prezentare în cadrul seriei de seminarii DICE-ROMA (proiect ISPMN). În cadrul întâlnirii s-au discutat rezultatele preliminare ale proiectului „*Succesul academic în rândul romilor din România și Spania. Condiții, traiectorii, consecvențe (School success among the Roma in Romania and Spain, conditions, trajectories, consequences)* implementat în România. Prezentarea cu titlul “*Performanță educațională, succes academic și mobilitate educațională printre romii din România – rezultate preliminare*” și discuțiile care au urmat s-au centrat pe problemele metodologice și epistemologice specifice subiectului. La atelier au participat Kozák Gyula și Toma Stefania (cercetători ISPMN).
- **Seminar DICE-ROMA 6/2019**
 - **Perioada:** 28/11/2019
 - **Locul:** Cluj-Napoca, ISPMN
 - **Responsabil ISPMN:** Fosztó László
 - **Număr participanți:** 43
 - **Coorganizatori:** Institutul de Arhitectură. Viena
 - **Descriere:** Joi, 28 noiembrie 2019, ISPMN în cadrul seriei de seminarii DICE-ROMA, a primit vizita unui grup de studenți masteranzi și cadre didactice de la Universitatea de Arte Aplicate, Institutul de Arhitectură din Viena (Die ANGEWANDTE, University of Applied Arts, Institute of Architecture, Vienna, Austria). La întâlnire au participat László Fosztó, Kozák Gyula și Stefania Toma (cercetători ISPMN), care au vorbit despre efectul tranziției la economia de piață asupra situației populației de romi din România, despre probleme legate de locuire marginală în zone rurale și urbane, segregare teritorială/etnică, utilizarea spațiului de locuit, arhitectură urbană și rurală, respectiv despre diferite fenomene și procese sociale care pot avea influență asupra modului în care spațiul este folosit (ex.: reconversia și mobilizarea religioasă, migrația).

Titlul proiectului: *Fond Special Nicolae Gheorghe - Sam Beck*

Coordonatori proiect: Fosztó László, Toma Stefania

Cercetător extern participant în proiect: Sam Beck

Tema proiectului: În aprilie 2016, prof. Sam Beck a donat ISPMN diferite materiale de cercetare realizate în cadrul unor cercetări antropologice în rândul minorităților din România înainte de 1989.

Materialele donate sunt în mare parte diapozitive color și fotografii alb-negru din perioada cercetării de teren în județul Brașov între anii 1970 și 1980, respectiv diapozitive realizate cu ocazia vizitei lui în România în 1990, documente dactilografiate nepublicate din colecția personală elaborate în aceeași perioadă împreună cu Nicolae Gheorghe, scrisori și cărți poștale. Scopul proiectului este de a crea un fond special în cadrul ISPMN cu implicarea, colaborarea directă a prof. Sam Beck. Activitățile prevăzute sunt: ordonarea materialelor, identificarea și inventarierea lor, realizarea de fișe de descriere, pregătire pentru microfilmare sau digitalizare, crearea unei baze de date cu fotografii (crearea unui spațiu virtual accesibil on-line, interviu narativ/autobiografic și de istorie orală cu Sam Beck – acestea fiind activități prevăzute pentru anii următori, în măsura bugetului accesibil).

Rezultatele proiectului:

- Baze de date:
 - **Digitalizare diapozitive Sam Beck (Universitatea Cornell)**
 - **Formatul bazei de date:** .xls
 - **Descrierea bazei de date:** În cadrul proiectului au fost digitalizate 817 de diapozitive, fotografii realizate de către Sam Beck (Universitatea Cornell) în perioada cercetării lui de teren în România între anii '70-'90. S-a început indexarea digitală și inventarierea fotografiilor, celor a căror locație poate fi identificată mai ușor (locații din județul Brașov și București).
 - **Colectarea datelor:** 01/01/2019 - 02/12/2019
 - **Numărul cazurilor:** 817
 - **Numărul variabilelor:** nu este cazul
- Materiale audio/video/digitale:
 - **Fotografii:** 0
- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **László Foszto (2018) Was there a 'Gypsy Problem' in Socialist Romania? From Suppressing 'Nationalism' to Recognition of a National Minority, IN: Studia Universitatis Babeș-Bolyai Sociologia, Vol. 63, Nr.2, Iarna 2018, pg. 117-140**
Descriere: A apărut revista "Studia Universitatis Babeș-Bolyai Sociologia" 2/2018, cu un grupaj special intitulat "*Fieldwork in Socialist Romania: the UMass Romanian Research Group*", privind cercetările antropologilor americani (Steven Sampson, David Kideckel, Sam Beck și Steven Randall) în România anilor '70-'80. Numărul este editat de către cercetătorii Marian Viorel Anăstăsoaie, Iuliu Rațiu și László Foszto (cercetător ISPMN).
Revista poate fi accesată integral aici:
<http://studia.ubbcluj.ro/download/pdf/1206.pdf?fbclid=IwAR2qE9Mu0Bc3vZ2qQH3DQRC4idcNaj6E94QRKcIMlNKWpkY01Sfg7iUguFY>

Titlul proiectului: *Migrație, mobilitate și efectul acestora în comunitățile locale*

Coordonatori proiect: Toma Stefánia, Foszto László

Tema proiectului: Proiectul Migrație, mobilitate și efectul acestora în comunitățile locale abordează modul în care mobilitatea spațială și socială se intersectează, respectiv modul în care migrația și mobilitatea pot fi încadrate în contextele economice, sociale și politice mai largi, care definesc viața socială a unor comunități. În ultimele două decenii condițiile și contextul migrației au fost favorabile, în sensul că a devenit din ce în ce mai accesibil pentru o populație cât mai numeroasă. Rezultatele cercetărilor noastre anterioare (MIGROM) ne arată că migrația romilor nu

poate fi abordată independent de fenomenul migrației populației majoritare din comunitățile respective, dar modul în care afectează viața și relațiile sociale locale poate fi diferită. În cadrul acestui proiect, analizăm procesele de dezvoltare în localități de origine concentrându-ne pe modul în care migrația transnațională implică și contribuie la mobilitatea socială, respectiv la dezvoltarea locală în comunitățile de origine.

Antecedentele proiectului: MIGROM (2013-2017) Scopul acestui proiect a fost de a continua proiectul internațional FP7 MIGROM în vederea aprofundării analizei de date. Astfel, o serie de activități au fost realizate pe parcursul anului 2018, care vor continua și în 2019: cercetare de teren, analiza datelor statistice, elaborarea și publicarea unor articole în limba engleză în volume și reviste de specialitate, schimburi de experiență, prezentări și diverse activități de diseminare a rezultatelor în cadrul unor conferințe internaționale, universități de vară, seminarii DICE-ROMA etc.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Articol publicat: „Returnees and their neighbors: Migration of the Romanian Roma, networks, social distance, and local development”**
Descriere: În data de 8 martie, vineri, 2019, a apărut în limba engleză numărul 4, volumul 28 al revistei *Review of Sociology*, revista Societății de Sociologie din Ungaria. Numărul tematic se concentrează pe diferitele aspecte ale migrației. Primul articol scris de Judit Durst și Nyíró Zsanna contribuie la explorarea nexusului dintre sărăcie, migrație și dezvoltare prin lentilele unei cercetări cu metode mixte de culegere a datelor, și care interpretează cele mai tipice și divergente traiectorii de migrație și impactul acestora într-o regiune slab dezvoltată din nordul Ungariei. Al doilea studiu intitulat *„Returnees and their neighbors: Migration of the Romanian Roma, networks, social distance, and local development”*, realizat de către cercetătorii ISPMN, Stefánia Toma și László Foszto, propune o tipologie a diferitelor traiectorii de dezvoltare în localități mixte din punct de vedere etnic, prin care efectele migrației pe relațiile sociale locale pot fi înțelese mai nuanțat. Melegh Attila și coautoarele lui analizează deciziile legate de migrație în contextul globalizării și a inegalităților economice. Articolul Krisztinei Németh și Monikái Váradí analizează relația dintre constrângerile structurale și eforturile individuale în procesul migrației internaționale a forței de muncă din Ungaria, accentuând că remiterile au o relevanță mult mai complexă decât o simplă creștere a stabilității financiare. Articolele sunt open access și pot fi accesate pe pagina: http://www.szociologia.hu/2018_4_szam/
 - **„Romanian Roma Returnees from the UK and other European Countries: how remittances are spent?” [Romii din România care se întorc din Marea Britanie și alte țări europene: cum sunt cheltuite remiterile?]**
Descriere: În perioada 1-5 octombrie 2019, a avut loc la Turda Universitatea de Vară Internațională *„New Challenges of Migration in Turbulent Times”* [Noi provocări ale migrației în vremuri tulburi] organizat de Centrul Rațiu pentru Democrație (Turda) și Centrul pentru Studiul Comparat al Migrației (Cluj). Scopul școlii de vară a fost de a oferi unor tineri cercetători și experți care sunt interesați de tema migrației și a efectelor posibile ale Brexitului un spațiu de discuții și dezbateri. Stefánia Toma (cercetător ISPMN) a participat la școala de vară cu sesiunea intitulată *„Romanian Roma Returnees from the UK and other European Countries: how remittances are spent?”* în cadrul căreia au fost prezentate rezultate ale unor cercetări recente realizate în cadrul ISPMN și au fost dezbătute diferitele abordări

asupra efectelor migrației și remiterilor pe dezvoltarea locală și schimbările sociale cauzate de acestea.

- **Migration of Roma from Romania. Effects on the local communities [Migrația romilor din România. Efecte pe comunitățile locale]**

Descriere: Joi, 10 octombrie 2019, Stefănia Toma (cercetător ISPMN) s-a întâlnit cu un grup de studenți de la Departamentul de Asistență Socială din cadrul Universității Catolice din Freiburg, Germania care participă la o vizită de studiu pe tema migrației și a minorităților naționale în Cluj printr-un program Erasmus în parteneriat cu Universitatea Babeș-Bolyai. Scopul întâlnirii a fost de a discuta despre fenomenul migrației din România, și de a prezenta cercetările cele mai recente derulate în cadrul Institutului. Discuția s-a centrat pe efectul migrației romilor din România în localitățile de origine. Stefănia Toma a prezentat proiectele SocioRoMap, MigRom și MGROMDEVPOL derulate în cadrul ISPMN,

- **Rețeaua Europeană a studiului Istoriei sociale și culturale a botezului și nășitului (coord. Universitatea Bocconi, Italia)**

Descriere: Începând cu luna iunie 2019, Stefănia Toma (cercetător ISPMN) este membră a Rețelei Europene dedicată studiului Istoriei sociale și culturale a botezului și nășitului coordonată de Universitatea Bocconi din Italia. Rețeaua a fost fondată în 2006, și are peste 80 de membri din diferite domenii ale științelor sociale. Scopul rețelei este de a consolida acest domeniu de cercetare și de a asigura o platformă de circulație a experiențelor și cercetărilor efectuate pe un domeniu care doar recent a început să reîntre în atenția cercetătorilor care provin din alte domenii pe lângă istorie socială și a religiei. Astfel, din ce în ce mai mulți antropologi și sociologi care studiază rețelele sociale, diferite aspecte legate de grupuri etnice și minorități naționale, coeziunea socială, identitatea și economia familiei au analizat nășitul din noi perspective. Cercetările Stefăniei Toma despre relațiile etnice dintre romi și ne-romi și relațiile economice informale din Transilvania se încadrează în cadrul acestei Rețele.

- Organizare eveniment ISPMN:

- **Stagiu de formare profesională și consiliere vocațională: vizita unui grup din partea autorităților locale din Bonn și Köln**

- **Perioada:** 20/05/2019

- **Locul:** Cluj-Napoca, ISPMN

- **Responsabil ISPMN:** Toma Stefănia, Fosztó László

- **Număr participanți:** 20

- **Descriere:** Luni, 20 mai 2019, ISPMN a găzduit vizita unui grup de tineri din partea autorităților locale din Bonn și Köln care participă la Cluj la un stagiu de formare profesională și consiliere vocațională, fiind interesați de integrarea persoanelor de etnie romă. László Fosztó (cercetător ISPMN) a vorbit tinerilor despre inițiativele cele mai recente ale Uniunii Europene, precum Rețeaua Europeană Academică de Studii despre Romi (REASR), dar și despre modul în care relațiile etnice și distanța socială dintre diferite grupuri etnice pot influența modelele locale migratorii, ierarhiile locale și efectele acestora pe plan local, bazându-se în cele expuse pe rezultatele cercetărilor din proiectul MigRom. Stefănia Toma (cercetător ISPMN) a susținut o prezentare cu titlul „*Migration, Remittances and their effect on local rural communities. Focus on education*” [Migrație, remiteri și efectul acestora în comunități locale rurale. Focus pe educație]. Argumentul central

al prezentării este că îmbunătățirea situației educaționale a copiilor romi depinde de un set de factori complecși, iar remiterile internaționale contribuie pozitiv la aceasta. Datele empirice au fost colectate în cadrul proiectului *MigRom - The Immigration of Romanian Roma to Western Europe: Causes, effects, and future engagement strategies [MigRom - Migrația romilor din România în Europa de Vest: Cauze, efecte și strategiile de abordare pentru viitor]*, un proiect FP7 prin programul "Dealing with diversity and cohesion: the case of the Roma in the European Union" (GA319901), iar articolul a fost finalizat în cadrul unui stagiu de cercetare efectuat la TARKI-POLC (Budapesta) prin Horizon 2020 programul cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii Europene InGRID-2 No. 730998.

Titlul proiectului: ***MIGROMDEVPOL - Migration of Roma and indicators for local development policies [Migrația romilor și indicatori pentru politici de dezvoltare locală]***

Coordonator proiect: Toma Stefánia

Tema proiectului: Proiectul se focusează pe îmbunătățirea și dezvoltarea unor instrumente și metode de cercetare (din domeniul antropologiei și sociologiei) cu scopul de a contribui la înțelegerea mai aprofundată a situației grupurilor vulnerabile și a politicilor publice conexe. Scopul specific al acestui proiect este de a investiga prin metode mixte de cercetare efectul local al migrației populației de romi și de a identifica indicatori relevanți, care ulterior pot fi utilizați în dezvoltarea unor politici de dezvoltare locală și/sau strategii de incluziune socială.

Astfel, proiectul este în concordanță cu cele mai recente priorități formulate de către Comisia Europeană privind importanța întăririi capacităților locale în vederea dezvoltării, implementării și monitorizării strategiilor locale care iau în considerare diversitatea contextelor locale. Mai mult, se recomandă îmbunătățirea metodelor de colectare a datelor dezagregate și utilizarea metodelor mixte de cercetare în vederea unei mai bune contextualizări a indicatorilor cantitativi.

Activitatea de cercetare s-a desfășurat într-una dintre cele 19 centre de cercetare, membre al unui consorțiu mare în cadrul unui proiect HORIZON2020 coordonat de HIVA - Research Institute for Work and Society. Scopul proiectului este de a integra, armoniza și optimiza instrumente și metode de cercetare pentru o mai bună înțelegere a incluziunii grupurilor vulnerabile din Europa.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Asking questions about Central and Eastern European labour markets**
Descriere: În perioada 7-8 martie 2019, Toma Stefania (cercetător ISPMN) a participat la evenimentele organizate de CELSI (Central European Labour Studies Institute) în Bratislava (Slovacia). Conferința internațională „*Asking questions about Central and Eastern European labour markets*” a marcat cea de a 10-a aniversare a Institutului, iar cu această ocazie cercetători și experți de la Banca Mondială, IZA, ILO, ETUI, Universitatea din Tallinn și Universitatea din Amsterdam au prezentat câteva aspecte legate de îmbunătățirea metodelor de culegere a datelor și a calității acestora referitoare la piața muncii din Europa Centrală și de Est. Conferința a fost închisă de o prelegere publică, care în același timp a fost deschiderea celui de al doilea eveniment, „*Main gaps in Research Infrastructure in Central-Eastern Europe*”, în cadrul căruia s-a discutat despre principalele lipsuri în infrastructura de cercetare, cu accent pe lipsa datelor, accesul la datele existente și la discrepanțele dintre datele administrative și cele rezultate din cercetări. În data de 8 martie

discuțiile au continuat, focusând-se pe baze de date integrate comparabile la nivel european, instrumente metodologice de culegere și prelucrare a datelor, construirea indicatorilor și tematicile care necesită o atenție sporită, iar în acest caz au fost amintite datele referitoare la diferitele grupuri vulnerabile și marginalizate. Mai multe detalii puteți afla de pe pagina de internet (tot aici pot fi accesate și publicațiile Institutului):

<https://celsi.sk/en/>

- **MIGROMDEVPOL – Migration of Roma and indicators for local development policies [Migrația romilor și indicatori pentru politici de dezvoltare locală]**
Descriere: În perioada 25 martie – 12 aprilie 2019, Stefănia Toma (cercetător ISPMN) a efectuat un stagiu de documentare la institutul de cercetare TÁRKI-POLC (Budapesta) în cadrul proiectului *MIGROMDEVPOL – Migration of Roma and indicators for local development policies [Migrația romilor și indicatori pentru politici de dezvoltare locală]*. Proiectul se centrează pe îmbunătățirea și dezvoltarea unor instrumente și metode de cercetare (din domeniul antropologiei și sociologiei) cu scopul de a contribui la înțelegerea mai aprofundată a situației grupurilor vulnerabile și a politicilor publice conexe. Scopul specific al acestui proiect este de a investiga prin metode mixte de cercetare efectul local al migrației populației de romi și de a identifica indicatori relevanți, care ulterior pot fi utilizați în dezvoltarea unor politici de dezvoltare locală și/sau strategii de incluziune socială, utilizând rezultatele proiectelor instituționale MIGROM și SocioRoMap, respectiv baze de date naționale și internaționale la care accesul a fost asigurat de TARKI Databank prin programul InGRID al cărui scop este de a integra, armoniza și optimiza instrumente și metode de cercetare pentru o mai bună înțelegere a incluziunii grupurilor vulnerabile din Europa.
- **„#ForumEU11 - Unlocking the Potential of Inclusive Growth at the Local Level: Support for a rich dialogue between employers, unions, local governments and other stakeholders” [Deschizând potențialul creșterii inclusive la nivel local: support pentru un dialog între angajatori, sindicate, autorități locale și alți actori]**
Descriere: În perioada 24-25 octombrie a avut loc la Bratislava (Slovacia) forumul regional pentru politici sociale și economice organizat de Friedrich-Ebert Stiftung și Central European Labour Studies Institute (Bratislava, Slovacia) cu titlul „#ForumEU11 - Unlocking the Potential of Inclusive Growth at the Local Level: Support for a rich dialogue between employers, unions, local governments and other stakeholders” [Deschizând potențialul creșterii inclusive la nivel local: support pentru un dialog între angajatori, sindicate, autorități locale și alți actori]. Scopul întâlnirii a fost de discuta despre posibilitățile și efectele pozitive oferite de dezvoltarea unor parteneriate dintre diferiți actori (parteneri sociali) din diferite domenii (de exemplu comisiile tripartite) care contribuie la stimularea cooperării și dialogului social la nivel local și regional. La întâlnire au participat delegații din țările EU11. Din partea ISPMN a fost invitată Stefănia Toma (cercetător). Mai multe informații despre proiectul regional găsiți pe pagina:
<http://www.fes-socialdialogue.org/>
- **Al treilea curs de perfecționare COST CA16111 International Ethnic and Immigrant Minorities Survey Data Network [Rețeaua internațională pentru date cantitative pe minorități etnice și imigranți] - Cercetări pe minorități etnice și imigranți [Research on ethnic and migrant minorities]**

Descriere: În perioada 14 – 15 noiembrie 2019 a avut loc la Budapesta (Ungaria) al treilea curs de perfecționare din cadrul proiectului *COST CA16111 International Ethnic and Immigrant Minorities Survey Data Network [Rețeaua internațională pentru date cantitative pe minorități etnice și imigranți]* organizat anul acesta de Institutul de Cercetări Sociale TÁRKI în colaborare cu Centrul pentru Științe Sociale al Academiei de Științe a Ungariei. Anul acesta tema acestui curs a fost metodologia cercetării pe minorități etnice și imigranți [Research on ethnic and migrant minorities]. La curs au participat 24 de cercetători juniori și avansați din 14 țări, provenind din mai multe domenii ale științelor sociale (științe politice, sociologie, antropologie, statistică, psihologie socială, științe medicale, științe umanistice și arte). În prima zi a cursului, Anikó Bernát (Institutul de Cercetări Sociale TÁRKI) Messing Vera (Centrul pentru Științe Sociale a Academiei de Științe a Ungariei) au ținut un curs comun despre principalele probleme și dileme metodologice și conceptuale în proiectarea unui sondaj în rândul populației de romi și migranți. A doua zi, Stefano Piemontese (Universitatea Birmingham, MB) prin utilizarea unor materiale etnografice a subliniat unele aspecte care țin de problemele etice în selectarea subiecților care aparțin minorităților etnice și a romilor în special, respectiv greutățile care sunt întâlnite în traducerea rezultatelor sondajelor în politici publice și sociale. Andrey Ivanov (Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE, FRA) a prezentat prin prisma sondajelor efectuate de către UNDP și FRA diferite abordări în transformarea datelor statistice în indicatori sociali pentru descrierea situației romilor din Europa. Steffen Pötzschke (GESIS – Institutul Leibniz pentru Științe Sociale) a prezentat utilizarea unei rețele de socializare ca bază de eșantionare, subliniind greutățile și dilemele utilizării unei astfel de eșantionări. Stefánia Toma (cercetător ISPMN și membru supleant pentru Comitetul de Management COST Action ETHMIGSURVEYDATA) a prezentat pe exemplul a două proiecte recente (SocioRoMap și MigRom) greutățile și dilemele metodologice, conceptuale și etice în eșantionare și culegere de date cantitative în rândul populației de romi și migranți, lansând o provocare practică privind diferite metode de reducere a incertitudinii (eșantionare, validitate, replicabilitate, generalizare etc).

- **The Romanian Roma in Quantitative Surveys: looking for Schrödinger's Cat? [Romii din România în anchetele cantitative: căutând pisica lui Schrödinger?]**

Descriere: Textul prezintă pe exemplul a două proiecte recente (SocioRoMap și MigRom) greutățile și dilemele metodologice, conceptuale și etice în eșantionare și culegere de date cantitative în rândul populației de romi și migranți, lansând o provocare practică privind diferite metode de reducere a incertitudinii (eșantionare, validitate, replicabilitate, generalizare etc).

- **„Migration, Remittances and their effect on local rural communities. Focus on education” [Migrație, remiteri și efectul acestora în comunități locale rurale. Focus pe educație]**

Descriere: „*Migration, Remittances and their effect on local rural communities. Focus on education*” [Migrație, remiteri și efectul acestora în comunități locale rurale. Focus pe educație]. Argumentul central al studiului este că îmbunătățirea situației educaționale a copiilor romi depinde de un set de factori complecși, iar remiterile internaționale contribuie pozitiv la aceasta. Datele empirice au fost colectate în cadrul proiectului MigRom - *The Immigration of Romanian Roma to Western Europe: Causes, effects, and future engagement strategies* [MigRom - Migrația romilor din România în Europa de Vest: Cauze, efecte și strategiile de

abordare pentru viitor], un proiect FP7 prin programul "*Dealing with diversity and cohesion: the case of the Roma in the European Union*" (GA319901), iar articolul a fost finalizat în cadrul unui stagiu de cercetare efectuat la TARKI-POLC (Budapesta) prin Horizon 2020 programul cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii Europene InGRID-2 No. 730998.

- **Numire membru supleant în Comitetul de management din partea României CA16111**

Descriere: În luna august 2019, Stefánia Toma (cercetător ISPMN) a fost numită membru supleant în Comitetul de management (MC Substitute) din România al rețelei COST CA16111 ETHMIGSURVEYDATA International Ethnic and Immigrant Minorities's Survey Data Network. Rețeaua are membri din 35 de țări, iar scopul ei este de a funcționa ca un centru (hub) de cercetări despre integrarea economică, socială și politică a minorităților etnice și a migranților.

- Organizare eveniment ISPMN:

- **Vizita delegației din partea organizației „De la inimă la inimă” (Hjärta till Hjärta) din Linköping, Suedia**

- **Perioada:** 01/07/2019

- **Locul:** Cluj-Napoca, ISPMN

- **Responsabil ISPMN:** Toma Stefánia, Fosztó László

- **Descriere:** Luni, 1 iulie 2019, ISPMN a primit vizita unei delegații din partea organizației „De la inimă la inimă” (Hjärta till Hjärta) din Linköping, Suedia. Asociația este o organizație filantropică care desfășoară mai multe proiecte umanitare în lume, iar în România și în Bulgaria implementează proiecte în domeniul incluziunii sociale a romilor. Delegația a fost condusă de dr. Jörgen Ljung, profesor la Universitatea din Linköping și președintele board-ului Asociației „De la inimă la inimă”. În ultimii ani ne-am întâlnit de mai multe ori cu reprezentanții organizației, schimburi de experiență care au fost ocazionate de diferitele proiecte pe care le derulăm. La această întâlnire au participat Stefánia Toma și László Fosztó (cercetători ISPMN), discutând despre rezultatele proiectului MigRom, SocioRoMap și despre experiențele D-lui Ljung și a echipei sale în derularea proiectelor implementate de „Hjärta till Hjärta”.

Titlul proiectului: *Factori sociali și economici în succesul educațional al romilor*

Coordonator proiect: Toma Stefánia

Cercetători externi participanți în proiect: Maria Manuela Mendes (CIES-IUL), Olga Magano (Universitatea din Lisabona)

Tema proiectului: Potrivit rezultatelor unor cercetări realizate de curând de către FRA (2012), Banca Mondială (2014) și alte organizații internaționale, familiile și persoanele de etnie romă încă trăiesc în condiții de marginalizare și vulnerabilitate severă, o situație care are cauze multiple. Rezultatul și efectul acestei situații se manifestă într-o inegalitate persistentă în ceea ce privește accesul la educație a copiilor romi și succesul lor în traiectoria școlară. Cu toate că există numeroase programe și intervenții în acest domeniu, mai mult, se observă și tendințe de îmbunătățire a situației, o parte a populației roma are nivelul de educație scăzut, rata abandonului școlar este mai mare, numărul absolvenților de universitate este încă foarte scăzut, etc. Efectul benefic al programelor educaționale, al politicilor publice a fost deja documentat de cercetări, în schimb, factorii mai mult informal, care de asemenea contribuie la reușita implementării acestor politici publice, este mai

puțin dezbătut în literatura de specialitate. Astel, acest proiect dorește să adreseze această temă prin prismă multidisciplinară și transversală, identificând practici și experiențe din România și din străinătate.

Pe parcursul anului 2019 au fost finalizate manuscrisele individuale, s-au efectuat activitățile specifice editării unui volum, editorii au făcut lecturarea științifică a primei variante a textelor predate. Ședința editorilor volumului planificat pentru sfârșitul lunii august 2019 la Manchester nu a fost organizată din lipsă de fonduri.

La sfârșitul lunii octombrie 2019 manuscrisul volumului a fost predat la Editura Springer, urmând ca anul acesta echipa de editori să primească comentariile evaluatorilor anonimi și decizia Editurii privind publicarea volumului.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:

- **Maria Manuela Mendes, Olga Magano și Stefania Toma (editorii): Social and Economic Vulnerability of Roma People - Key Factors for the Success and Continuity of Schooling Levels (Vulnerabilitatea socială și economică a romilor - factori cheie în succesul și continuitatea educației) Editura Springer**

Descriere: Capitolul 0. Maria Manuela Mendes, Olga Magano, Stefania Toma - *Introduction*

Capitolul 1. Carol Rogers (Universitatea Buckinghamshire) - *Inclusion or Exclusion: UK Education Policy and Roma Pupils*

Capitolul 2. Maria Manuela Mendes (ISCTE-IUL, Portugalia); Olga Magano (CIES-IUL, Portugalia) - *Ciganos, families and social policies in Portugal: what has changed in the Ciganos attitude towards school?*

Capitolul 3. Plainer Zsuzsa (ISPMN) - *Segregated schools, "slow minds" and "must be done jobs" - experiences about formal education and labour market in a Roma community in Romania*

Capitolul 4. Pavel Kubanik (Universitatea Charles, Praga, Cehia) - *School, Languages and Power in pretend play of Romani children*

Capitolul 5. Jekatyerina Dunajeva (Universitatea Catolica Pazmany Peter, Budapesta, Ungaria) - *From "Unsettled Fortune tellers" to Socialist Workers: education Policies and Roma in Early Soviet Union*

Capitolul 6. Papp Z Attila; Neumann Eszter (Academia de Științe a Ungariei, Institutul de Cercetare a Minorităților Naționale, BUDapesta, Ungaria) - *Education of Roma and Educational Resilience in Hungary*

Capitolul 7. Marko Stenroos, Jenni Helakorpi (Universitatea Helsinki) - *The multiple stories in Finnish Roma schooling*

Capitolul 8. Toma Stefania (ISPMN) - *Domesticating Schools' Demon: Local social changes and their effects on the success of Roma children in education*

Capitolul 9. Olga Magano (CIES-IUL, Portugalia); Maria Manuela Mendes (ISCTE-IUL, Portugalia) - *Key factors to educational continuity and success of Ciganos in Portugal*

Capitolul 10. Bogdan Peter (Academia de Științe a Ungariei, Institutul de Cercetare a Minorităților Naționale, BUDapesta, Ungaria) - *Roma Mentor Project: The Roma intellectual friend model*

Capitolul 11. Lurdes Nicolau (NOVA FCSH, Center for Research in Anthropology, Portugalia) - *Gypsies at School: a look at the past and the present. The Case of Portugal*

Capitolul 12. Andria D. Timmer (Universitatea Christopher Newport, SUA) - *Duality of Humans, The wish to Learn and not to Learn*

Capitolul 13. Theofild-Andrei Lazar, Elena-Loreni Baci (Universitatea de Vest, Timișoara) - *The Influence of Social Capital on the Educational Attainment of Roma Persons. Evidence from a qualitative study in Romania*

Capitolul 14. Francisco Javier Ullan de la Rosa, Hugo Garcia Andreu (Universitatea din Alicante, Departamentul de Sociologie) - *Roma population in the Spanish Educational System. Identifying Explanatory Frameworks and Research Gaps*

Capitolul 15. Judit Durst (UCL, GB), Beremenyi Abel (CEU, Center for Policy Studies) - *"I felt I arrived home": The mobilization of ethnic capital and the minority culture of mobility fro Hungarian Roma professionals*

Capitolul 16. Index tematic

Titlul proiectului: *ASN 2020 European Conference: Nationalism and Populism in Semi-Peripheries: Central and Eastern European Responses to Global Challenges [Conferința europeană ASN 2020: Naționalism și populism la semi-periferii: reacții ale Europei Centrale și de Est la provocările globale]*

Cluj-Napoca, România, 2-4 iulie 2020

Coordonator proiect: Kiss Tamás

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Anca Filipovici, Kormos Katalin

Cercetători externi participanți în proiect: Irina Culic, Gabriel Bădescu, Levente Salat

Instituții partenere: Universitatea Babeș-Bolyai (Romania), Association for the Study of Nationalities (ASN) (United States)

Tema proiectului: Instituțiile consacrate ale democrațiilor europene și occidentale sunt din ce în ce mai amenințate de atitudinile populiste și naționaliste, generate de efectele sociale corozive ale neoliberalismului economic și ale globalizării. Pe măsură ce optimismul privind dezvoltarea economică din anii '90 a dispărut, iar credința populară că regiunea se va alătura centrului s-a diminuat, țările din Europa Centrală și de Est se reconfigurează ca o semi-periferie în cadrul ordinii post-comuniste neo-liberale.

Principalul obiectiv al conferinței se referă la interrelațiile dintre percepțiile, reprezentările și realitățile condiției semi-periferice, și naționalismul și populismul. Prezentările individuale și panel-urile se vor încadra în următoarele teme:

- * Naționalismul demografic, "panica" demografică și legătura lor cu procesele politice
- * Recensămintele și "regimurile de numărare" asociate cu identitățile etnice
- * Procesele migratorii și percepțiile migrației (atât în cadrul migrației, cât și în afara acesteia)
- * Regimurile politice ale minorităților și provocările actuale naționaliste și populiste
- * Explicații pentru populismul naționalist, apariția și tipurile sale în Europa Centrală și de Est
- * Formele și tendințele naționalismului și construirea națiunii, inclusiv naționalismul transfrontalier
- * Mobilizarea minorităților
- * Utilizarea datelor în studiile de etnie și naționalism

Conferința invită, de asemenea, lucrări și panel-uri dedicate unor întrebări ample privind construirea statului și naționalismul, etnia, frontierele, populațiile, identitatea națională și alte subiecte conexe, cu un accent special pe Europa Centrală și de Est, țările post-iugoslave, Rusia, republici post-sovietice, Turcia și Grecia. Sunt binevenite și investigații comparative și studii de caz realizate în alte părți ale lumii care oferă modele de analiză pentru zona geografică principală a conferinței. Așteptăm contribuții din domeniul istoriei, sociologiei, științelor politice, antropologiei, studiilor

culturale, geografiei, economiei, dreptului și disciplinelor conexe, precum și studii interdisciplinare și multidisciplinare, bazate pe diverse metodologii.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrise / publicații:
 - **Raport de activitate**
Descriere: În luna septembrie 2019, s-a lansat call-ul de participare și website-ul conferinței internaționale "*Nationalism and Populism in Semi-Peripheries: Central and Eastern European Responses to Global Challenges*" [*Naționalism și populism la semi-periferii: reacții ale Europei Centrale și de Est la provocările globale*], organizată de The Association for the Study of Nationalities (ASN), în colaborare cu Universitatea Babeș-Bolyai (Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială) și Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale. Conferința va avea loc în perioada 2-4 iulie 2020, la Cluj-Napoca.
- Alte rezultate:
 - **Tipul activității:** Dezvoltare bază de date
 - **Perioada:** 05/08/2019 - 24/07/2020
 - **Descriere:** S-a realizat coordonarea serviciilor de dezvoltare a paginii web a conferinței: site bazat pe platforma Drupal; categorizare conținut; interfața de administrare a conținutului cu posibilitate de formatare a textului; design personalizat; programare design în HTML/CSS; structura personalizată conform cerințelor clientului (o secțiune homepage, știri, secțiune pentru înregistrare, pagini statice cu informații generale, modul pentru parteneri, modul pentru organizator, programul conferinței); implementarea serviciului mobilpay pentru plata online; implementarea formularului de înregistrare; posibilitate de încărcare documente/fotografii; căutare pe site; interfața de gestionare a datelor; înregistrare domeniu .ro (1 an); servicii de găzduire site (1 an).
<https://asncluj2020.ro/>

Titlul proiectului: ***YOUMIG - Creșterea capacităților instituționale și facilitarea cooperăției în probleme aferente migrației transnaționale a tinerilor***

Coordonator proiect: Kiss Tamás

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Kiss Ágnes, Székely István, Anca Filipovici

Tema proiectului: YOUMIG este un proiect strategic finanțat în cadrul Programului Transnațional Dunărea și se desfășoară în perioada 01.01.2017 - 30.06.2019.

Buget total: 2,719 € (2,055,179 € Fondul European de Dezvoltare Regională + 255,846 € Instrumentul pentru Asistență de Preaderare)

Pornind de la amploarea recentă a migrației tinerilor (15-34 ani) și a consecințelor pe care le implică la nivel local, proiectul urmărește să sprijine autoritățile locale din regiunea Dunării, în gestionarea cauzelor și consecințelor acestui fenomen, contribuind astfel la consolidarea competitivității în zonă. Scopul proiectului constă în intensificarea capacității instituționale de a dezvolta bazele de date locale legate de migrația tinerilor, generând politici performante cu accent pe capitalul uman. Institute statistice, instituții academice și autorități locale vor desfășura o colaborare transnațională pe mai multe nivele pentru a crea strategii locale bazate pe indicatori de impact ai migrației tinerilor și pentru a introduce instrumente transnaționale de gestionare a situațiilor la nivel local.

Obiective

1. Crearea unor baze de date actualizate legate de cauzele și efectele migrației tinerilor.
2. Consolidarea capacităților prin pregătirea unor instrumente noi, îmbunătățite pentru a măsura cauzele și impactul fenomenului, precum și testarea unor noi servicii pentru a gestiona consecințele la nivel local.
3. Promovarea cooperării transnaționale între actorii regiunii dunărene, în condițiile în care migrația este un fenomen transnațional.

Rezultatele proiectului:

- Rapoarte / manuscrite / publicații:
 - **Strategia locală a municipiului Sfântu Gheorghe pentru îmbunătățirea capacității administrative și a serviciilor pentru migrația tinerilor**
Descriere: În luna mai, după doi în care au explorat problema migrației tinerilor din diferite perspective, cercetătorii și experții YOUMIG au publicat Strategiile locale pentru cele 7 orașe partenere în proiect. Strategia locală a municipiului Sfântu Gheorghe pentru îmbunătățirea capacității administrative și a serviciilor pentru migrația tinerilor a fost elaborată de István Székely și Tamás Kiss (cercetători ISPMN, experți tematici), împreună cu experți locali din Sfântu Gheorghe și poate fi consultată aici:
http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/youmig/outputs?fbclid=IwAR3VLDi472UvopzXbFumjd_meVWAFXcfOe7AghOP8_9GioM6ctOoyEUym2I
 - **Comunicat de presă I - Migrația tinerilor – practici, politici și cercetări transnaționale în cadrul Proiectului YOUMIG**
Descriere: Comunicatul de presă prezintă succint obiectivul proiectului YOUMIG și activitățile și principalele materiale elaborate de echipa de experți ai partenerului ISPMN: analiza situației locale privind migrația în Sfântu Gheorghe (Transnational Youth Migration in Sfântu Gheorghe: processes, effects and policy changes, 2017); studiul de atelier elaborat de Kiss Tamás (manager proiect – ISPMN) despre migrația tinerilor și dezvoltarea regiunii dunărene (Youth migration and development in the Danube region. Processes, perceptions and policy frameworks. Within the project YOUMIG, 2019); strategia locală de îmbunătățire a serviciilor legate de migrația tinerilor (Local strategy for improving governance capacities and services linked to youth migration, 2019); recomandări de politici publice pentru instituții la nivel central (Improved cooperation on youth migration: National policy recommendations. Romania, 2019).
 - **Comunicat de presă II - Recomandări de politici publice privind gestionarea migrației tinerilor în cadrul Proiectului YOUMIG**
Descriere: Recomandările pentru politici publice la nivel național constituie o componentă de bază a proiectului și se fundamentează pe rezultatele unor întâlniri de lucru ce au urmărit o metodologie comună. Aceste recomandări sunt formulate de echipa de experți tematici ai partenerului ISPMN și se adresează instituțiilor publice la nivel central, urmărind facilitarea gestionării a două tipuri de politici cu impact în migrația tinerilor:
1. Dezvoltarea indicatorilor privind migrația de întoarcere a tinerilor, 2. Dezvoltarea unei administrații locale multilingve.

- **Recomandări de politici publice privind gestionarea migrației tinerilor**
Descriere: În luna mai 2019, a fost publicat în cadrul proiectului YOUMIG (Îmbunătățirea capacităților instituționale și facilitarea cooperării pentru gestionarea impactului migrației transnaționale a tinerilor), documentul *“Recomandări de politici publice privind gestionarea migrației tinerilor”*. Recomandările pentru politici publice la nivel național constituie o componentă de bază a proiectului și se fundamentează pe rezultatele unor întâlniri de lucru ce au urmărit o metodologie comună. Aceste recomandări sunt formulate de echipa de experți tematici ai partenerului ISPMN, (cercetătorii Kiss Tamás, Székely István Gergő, Toró Tibor) și se adresează instituțiilor publice la nivel central, urmărind facilitarea gestionării a două tipuri de politici cu impact în migrația tinerilor. 1. Dezvoltarea indicatorilor privind migrația de întoarcere a tinerilor, și 2. Dezvoltarea unei administrații locale multilingve.
- Organizare eveniment ISPMN:
 - **Întâlnire de lucru**
 - **Perioada:** 21/02/2019
 - **Locul:** Sfântu Gheorghe
 - **Responsabil ISPMN:** Székely István, Kiss Tamás
 - **Descriere:** În data de 21 februarie 2019, a avut loc la Sfântu Gheorghe o întâlnire organizată de către ISPMN și Primăria Municipiului Sf. Gheorghe, în cadrul proiectului YOUMIG (Îmbunătățirea capacităților instituționale și facilitarea cooperării pentru gestionarea impactului migrației transnaționale a tinerilor). Tamás Kiss (coordonator proiect YOUMIG) și István Gergő Székely (expert tematic în cadrul proiectului) au participat la eveniment din partea ISPMN. Întâlnirea a avut două componente distincte, și anume Forumul migrației privind strategia locală, organizat de către Primăria Sf. Gheorghe (partener local), la care au participat membrii din cele două instituții partenere, precum și un training adresat funcționarilor interesați din cadrul primăriei, susținut de cercetătorii ISPMN, privind utilizarea indicatorilor în versiunea îmbunătățită, din cadrul pachetului de lucru nr. 4.
 - **Vision development workshop**
 - **Perioada:** 21/03/2019
 - **Locul:** Cluj-Napoca
 - **Responsabil ISPMN:** Székely István, Kiss Tamás
 - **Coorganizatori:** Toró Tibor
 - **Descriere:** În data de 21 martie 2019, a avut loc la sediul ISPMN, Cluj-Napoca, un workshop în cadrul proiectului YOUMIG (Îmbunătățirea capacităților instituționale și facilitarea cooperării pentru gestionarea impactului migrației transnaționale a tinerilor), intitulat *Vision development workshop*, la care au participat membrii echipei de proiect din cadrul ISPMN (cercetătorii Kiss Tamás, Székely István Gergő, Toró Tibor, Anca Filipovici și Kállay Peter - manager financiar), membri ai partenerului local din Sf. Gheorghe, precum și reprezentanți ai instituțiilor publice din Cluj-Napoca, interesați de tematica migrației tinerilor. Discuțiile au vizat două aspecte, și anume utilizarea indicatorilor statistici referitori la procesul de reîntoarcere și reintegrare a migranților - subiect introdus de Székely István Gergő (cercetător ISPMN, expert tematic), precum și problemele identificate la nivelul administrației locale și al legislației, privind migrația tinerilor.

Discuția a abordat, de asemenea, și situația legată de accesul la informații în limbile minorităților naționale sau în limbi de circulație internațională. Toró Tibor (expert tematic) a formulat o serie de recomandări pentru politici publice adresate actorilor implicați la nivel legislativ și executiv, privind problemele analizate.

○ **Conferința de încheiere a proiectului YOUMIG**

- **Perioada:** 12/06/2019 - 13/06/2019
- **Locul:** Burgas, Bulgaria
- **Responsabil ISPMN:** Anca Filipovici, Kállay Péter
- **Număr participanți:** 30
- **Descriere:** În perioada 12-14 iunie 2019, a avut loc la Burgas, Bulgaria, conferința de încheiere a proiectului YOUMIG (Îmbunătățirea capacităților instituționale și facilitarea cooperării pentru gestionarea impactului migrației transnaționale a tinerilor). Evenimentul a prezentat principalele rezultate ale proiectului desfășurat în perioada 2017-2019, precum și aspecte ale evaluării diferitelor componente. De asemenea, au fost analizate posibilități de finanțare și continuare a cooperărilor științifice pe tema migrației tinerilor. Din partea partenerului de proiect ISPMN au participat la eveniment Anca Filipovici (cercetător, manager comunicare YOUMIG) și Kállay Péter (manager financiar).

○ **Evenimentul de încheiere al proiectului internațional YOUMIG**

- **Perioada:** 25/06/2019
- **Locul:** Sfântu Gheorghe
- **Responsabil ISPMN:** Székely István, Kiss Tamás
- **Descriere:** În data de 25 iunie 2019, a avut loc la Sfântu Gheorghe evenimentul de încheiere al proiectului internațional YOUMIG "Creșterea capacităților instituționale și facilitarea cooperăției în probleme aferente migrației transnaționale a tinerilor". În cadrul evenimentului au fost prezentate publicului larg mai multe produse finale realizate în cadrul proiectului, și anume: strategia locală privind migrația tinerilor (expert tematic Pál Emőke, Mun. Sf. Gheorghe), recomandările pentru politici publice la nivel național privind migrația tinerilor (Székely István Gergő, expert tematic, ISPMN), raportul cercetării sociologice efectuate în rândul absolvenților de liceu din Sf. Gheorghe, anii terminali 2014-2018 (Kiss Tamás, manager de proiect, ISPMN).

Cap V. Participare la evenimente organizate de către alte instituții

1. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, universități de vară etc. naționale

Titlul: *Cross-country Walkshop Timișoara*

Organizatori: Primăria Timișoara

Țara: România

Localitatea: Timișoara

Perioada: 19/02/2019 - 21/02/2019

Participant: Anca Filipovici

Descriere: În perioada 20-21 februarie 2019, a avut loc la Timișoara întâlnirea partenerilor din proiectul REDISCOVER (*Rediscover, expose and exploit the concealed Jewish heritage of the Danube Region*), finanțat prin Danube Transnational Programme. Întâlnirea a fost organizată sub forma unui walkshop, în care membrii parteneri împreună cu persoane din grupul stakeholders au întreprins vizite la principalele obiective din oraș legate de viața comunităților evreiești (cimitirul evreiesc, sinagogi, sediul comunității, clădiri create de arhitecți evrei). Vizitele au fost urmate apoi de discuții privind modul în care moștenirea materială și imaterială evreiască poate fi transpusă în obiective turistice cu potențial înalt de vizitare. Anca Filipovici (cercetător ISPMN) a participat la această întâlnire, ca reprezentant al ISPMN, partener strategic asociat în proiect.

Mai multe detalii despre proiect pot fi accesate aici:

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/rediscover>

Titlul: *Ziua Dezrobirii*

Titlul prezentării: Ziua dezrobirii (tba)

Organizatori: Muzeul Sălaj

Țara: România

Localitatea: Zalău, Șimleul Silvaniei

Perioada: 20/02/2019 - 21/02/2019

Participanți: Fosztó László, Toma Stefánia

Descriere: În perioada 20-21 februarie 2019, Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău a organizat o serie de evenimente de sensibilizare și conștientizare cu ocazia comemorării Zilei Dezrobirii romilor din România în Zalău și Șimleul Silvaniei. În data de 20 februarie 2019 s-a proiectat filmul *AFERIM!* de Radu Jude la Galeria de Artă „Ioan Sima” din Zalău. Proiecția a fost urmată de o discuție cu Linda Greta Zsiga, activistă romă pentru drepturile omului, Fosztó László și Toma Stefánia (cercetători ISPMN) în prezența a unui public numeros. În data de 21 februarie 2019, proiecția filmului a fost găzduită de Centrul Național de Informare și Promovare Turistică din Șimleul Silvaniei, unde cercetătorii ISPMN au avut ocazia să discute despre temele abordate în film cu elevii și tinerii participanți la eveniment.

Linkuri reacții presă: <https://cniptsimleu.ro/>

<http://muzeuzalau.ro/>

<https://www.facebook.com/muzeuzalau.ro>

Titlul: *Instruire partener local despre indicatorii îmbunătățiți*

Organizatori: ISPMN, Municipiul Sfântu Gheorghe

Țara: România

Localitatea: Sfântu Gheorghe

Perioada: 21/02/2019

Participanți: Kiss Tamás, Székely István

Descriere: Joi, 21 februarie 2019, a avut loc la Sfântu Gheorghe o întâlnire organizată de către ISPMN și Primăria Municipiului Sf. Gheorghe, în cadrul proiectului YOUMIG (Îmbunătățirea capacităților instituționale și facilitarea cooperării pentru gestionarea impactului migrației transnaționale a tinerilor). Tamás Kiss (cercetător ISPMN, coordonator proiect YOUMIG) și István Gergő Székely (cercetător ISPMN, expert tematic în cadrul proiectului) au participat la eveniment din partea ISPMN. Întâlnirea a avut două componente distincte, și anume Forumul migrației privind strategia locală, organizat de către Primăria Sf. Gheorghe (partener local), la care au participat membrii din cele două instituții partenere, precum și un training adresat funcționarilor interesați din cadrul primăriei, susținut de cercetătorii ISPMN, privind utilizarea indicatorilor în versiunea îmbunătățită, din cadrul pachetului de lucru nr. 4.

Titlul: *Lansare de carte Germanii din România după 1918, Casa Schiller București*

Titlul prezentării: Lansare de carte "Un Veac Frământat. Germanii din România după 1918"

Organizatori: Casa de cultură "Friedrich Schiller"

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 27/02/2019

Participant: Anghel Remus

Descriere: a avut loc la Casa de Cultură „Friedrich Schiller” din București lansarea volumului *Un Veac Frământat. Germanii din România după 1918*. La lansarea de carte au luat cuvântul Ottmar Trașcă și Remus Gabriel Anghel (cercetător ISPMN), coordonatorii volumului, Cosmin Budeancă (cercetător la IICCMER) și dr. Daniel Zikeli (episcop vicar al Bisericii Evanghelice). Au mai luat cuvântul dl. Ovidiu Ganț, deputat al minorității germane în Parlamentul României și doamna Aurora Fabritius din partea Casei de Cultură „Friedrich Schiller”. Dezbaterile care au urmat și seria de întrebări și răspunsuri au tratat și clarificat diferite capitole analizate în carte.

Lansarea s-a bucurat de prezența unui public numeros.

Titlul: *Lansare de carte Sighișoara*

Titlul prezentării: Lansare de carte "Germanii din România după 1918"

Organizatori: ISPMN, Forumul German Sighișoara

Țara: România

Localitatea: Sighișoara

Perioada: 22/03/2019

Participant: Anghel Remus

Descriere: Vineri, 22 martie 2019, a avut loc la Sighișoara lansarea de carte „*Un Veac Frământat. Germanii din România după 1918*”. Au participat Hannelore Baier și Rudolf Poledna, foști profesori ai liceului Haltrich și autori a două dintre studiile din volum și Remus Gabriel Anghel, coordonatorul volumului. La lansare a participat un public numeros.

Linkuri reacții presă: <https://turismsighisoara.ro/vineri-la-sala-sander-lansare-de-carte/>

Titlul: *Conferința națională, Comunismul Românesc, ediția a IX-a*

Organizatori: CNSAS, Facultatea de Istorie a Universității București

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 28/03/2019 - 29/03/2019

Participant: Adriana Cupcea

Descriere: În perioada 28-29 martie 2019, Adriana Cupcea (cercetător ISPMN) a participat la conferința C.N.S.A.S., Comunismul Românesc, Ediția a IX-a, organizată împreună cu Facultatea de Istorie a Universității București. Adriana Cupcea a prezentat lucrarea cu titlul *Turci, romi, musulmani sau clasă muncitoare? Memoria vieții în comunism, într-o comunitate de romi musulmani din Dobrogea*. Cercetarea demonstrează faptul că în perioada comunistă pe fundalul proceselor de industrializare și urbanizare, a fenomenului migrației rural-urban în cazul romilor musulmani, dintr-un oraș postsocialist din sud-estul Dobrogei, a avut loc o detașare de identitatea etnică și religioasă și o atașare de identitatea socială coagulată în jurul muncii, mai exact de apartenența lor la clasa muncitoare, care le-a definit rolul și locul în societate, le-a oferit securitate materială și demnitate din punctul lor de vedere, în condițiile în care preocuparea lor principală era mobilitatea, adaptarea și supraviețuirea în societatea socialistă.

Titlul: *Cercetare de teren: Inventarierea izvoarelor arhivistice referitoare la istoria evreilor din Transilvania*

Țara: România

Localitatea: Deva

Perioada: 08/04/2019

Participant: Gidó Attila

Descriere: În data de 8 aprilie 2019, Gidó Attila (cercetător ISPMN) a efectuat cercetări documentare la Serviciul Județean al Arhivelor Naționale din Deva. Documentarea este parte a proiectului privind izvoarele arhivistice referitoare la istoria evreilor din Transilvania (Yerusha proiect). Cercetarea a constat în verificarea conținutului a 90 de inventare arhivistice.

Titlul: *Conferință de presă în cadrul proiectului YOUMIG*

Titlul prezentării: Prezentarea rezultatelor anchetei sociologice (small-scale-survey) realizate la Sfântu Gheorghe

Organizatori: Primăria Municipiului Sfântu Gheorghe

Țara: România

Localitatea: Sfântu Gheorghe

Perioada: 11/04/2019

Participant: Székely István

Descriere: Joi, 11 aprilie 2019, a avut loc la Sfântu Gheorghe o conferință de presă organizată în cadrul proiectului YOUMIG - *Creșterea capacităților instituționale și facilitarea cooperăției în probleme aferente migrației transnaționale a tinerilor*. La eveniment, Buja Gergely, din partea partenerului local (Primăria Municipiului Sfântu Gheorghe) a prezentat materialul video realizat în cadrul proiectului. Din partea ISPMN, Székely István Gergő (cercetător) a prezentat principalele rezultate obținute în ancheta sociologică realizată pe un eșantion de 807 de persoane, reprezentativ pentru populația municipiului. Prezentările au fost susținute atât în limba română cât și în limba maghiară.

Linkuri reacții presă:

<https://www.3szek.ro/load/cikk/122315/magyarok-es-romanok-sepsiszentgyorgyon>

<https://www.maszol.ro/index.php/tarsadalom/110519-jobban-keresnek-a-magyaroknal-megis-jobban-elvagynak-sepsiszentgyorgyr-l-a-romano>

Titlul: *Cercetare de teren în comunitățile turcă, tătară și armeană greacă*

Țara: România

Localitatea: Constanța

Perioada: 14/04/2019 - 22/04/2019

Participant: Adriana Cupcea

Descriere: În perioada 14-22 aprilie Adriana Cupcea (cercetător ISPMN) a realizat o cercetare de teren în comunitățile turcă, tătară și armeană din Dobrogea. Obiectivul cercetării a fost de a analiza situația studiului limbii materne în cazul celor trei minorități, mai exact de a realiza o cercetare comparativă a trendurilor generale și a viziunilor existente, referitor la modalitatea de organizare a învățământului în limba maternă, la minoritățile turcă, tătară și armeană.

Titlul: *Cercetare de teren (județul Zalău) în cadrul proiectului "Anonimii migrației. Teatru documentar" - Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău*

Organizatori: Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău

Țara: România

Localitatea: Zalău

Perioada: 15/04/2019 - 20/04/2019

Participant: Iulia-Elena Hossu

Descriere: În perioada 15-20 aprilie 2019, Iulia-Elena Hossu (cercetător ISPMN) a participat la cercetarea de teren desfășurată în comuna Marca, județul Sălaj, organizată de Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău. Cercetarea se desfășoară ca parte de documentare a proiectului cu titlul "Anonimii migrației. Teatru documentar". Între organizatori și ISPMN a fost încheiat un parteneriat de colaborare ce constă în participarea cercetătorului ISPMN la activitățile de cercetare desfășurate în cadrul proiectului menționat. Proiectul este finanțat de AFCN.

Titlul: *Conferința națională Cercetarea multiculturalității din Dobrogea - realizări și perspective*

Organizatori: Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului, Universitatea Ovidius Constanța

Țara: România

Localitatea: Constanța

Perioada: 18/04/2019

Participant: Adriana Cupcea

Descriere: În data de 18 aprilie a avut loc la Constanța conferința națională *Cercetarea multiculturalității din Dobrogea - realizări și perspective*, eveniment organizat de Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului și Universitatea Ovidius din Constanța. Conferința având ca tematică generală multiculturalitatea în spațiul dobrogean și în cercetarea de specialitate contemporană, a cuprins o serie de prezentări din perspectiva istoriei și studiilor culturale, referitoare la minoritățile etnice din spațiul Dobrogei: turci, tătari, greci, italieni, germani. Din partea ISPMN a participat Adriana Cupcea (cercetător ISPMN), cu prezentarea *Politica de stat protector a Turciei, în Balcani. Studiu de caz: Comunitatea musulmană din Dobrogea*.

Titlul: *Comemorarea deportării evreilor din Odorheiu Secuiesc*

Organizatori: Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc

Țara: România

Localitatea: Odorheiu Secuiesc

Perioada: 03/05/2019

Participant: Gidó Attila

Descriere: Vineri, 3 mai 2019, a avut loc comemorarea deportării evreilor din Odorheiu Secuiesc și împrejurimi. În cadrul evenimentului, Attila Gidó (cercetător ISPMN) a susținut o prezentare cu titlul „*Zsidók Székelyudvarhelyen a 20. században*” [Evreii din Odorheiu Secuiesc în secolul 20] în sala festivă a Primăriei Municipiului Odorheiu Secuiesc. Conform datelor recensămintelor din 1941, în orașul reședință de județ au trăit peste 300 de evrei, ei alcătuind 2,7% din totalul populației. Majoritatea au fost adunați de autoritățile maghiare în data de 3 mai 1944 și transportați în ghetoul din Târgu-Mureș, de unde au fost deportați la Auschwitz la finele aceleiași luni. Doar 38 de persoane s-au întors pe parcursul anului următor. Împreună cu bărbații eliberați din detașamentele de muncă forțată, numărul supraviețuitorilor s-a ridicat la 80. În anii '50 și '60 majoritatea au emigrat în Israel. În prezent nu mai trăiesc evrei în oraș. Cei interesați de eveniment pot accesa relatările de presă: <https://hargitanepe.eu/elhurcolva/>.

Titlul: *Prelegere cercetător dr. Svetlana Suveică*

Titlul prezentării: Piane și picturi din Transnistria. Funcționarii români și jaful cultural în perioada Holocaustului (1941-1944)

Organizatori: ISPMN

Țara: Romania

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 06/05/2019

Participant: Anca Filipovici, Attila Gidó

Descriere: Miercuri, 5 iunie 2019, a avut loc la sediul ISPMN, conferința susținută de dr. Svetlana Suveică, cercetător la Universitatea din Regensburg, cu titlul "*Piane și picturi din Transnistria. Funcționarii români și jaful cultural în perioada Holocaustului (1941-1944)*". Conferința a fost dedicată unui aspect puțin cunoscut al temei mai largi, Holocaustul din Transnistria, teritoriu care în perioada regimului antonescian a servit drept ultima destinație pentru miile de evrei deportați din diferite zone ale României. Documente inedite, păstrate în arhivele americane, rusești, ucrainene și moldovenesti, precum și în Arhiva CNSAS conțin referiri sporadice, dar suficient de consistente, privind implicarea funcționarilor publici români, în special a funcționarilor originari din Basarabia, în scoaterea abuzivă din regiune și transferul peste Prut al instrumentelor muzicale, picturilor și al altor obiecte de valoare, foste proprietăți evreiești și ale statului. Evenimentul a fost organizat de către Anca Filipovici și Attila Gidó (cercetători ISPMN).

Titlul: *Cercetare de teren II (județul Zalău) în cadrul proiectului "Anonimii migrației. Teatru documentar" - Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău*

Organizatori: Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău

Țara: România

Localitatea: Zalău

Perioada: 06/05/2019 - 09/05/2019

Participant: Iulia-Elena Hossu

Descriere: În perioada 6-9 mai 2019, Iulia-Elena Hossu (cercetător ISPMN) a participat la cercetarea de teren desfășurată în comuna Hida, județul Sălaj, organizată de Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău. Cercetarea se desfășoară ca parte de documentare a proiectului cu titlul "*Anonimii migrației. Teatru documentar*". Între organizatori și ISPMN a fost încheiat un parteneriat de colaborare ce constă în participarea cercetătorului ISPMN la activitățile de cercetare desfășurate în cadrul proiectului menționat. Proiectul este finanțat de AFCN.

Titlul: *Săptămâna Cărții Maghiare*

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 10/05/2019

Participant: Gidó Attila

Descriere: Vineri, 10 mai 2019, în cadrul Săptămânii Cărții Maghiare din Cluj-Napoca (ediția a 9-a), a avut loc lansarea volumului de interviuri cu titlul „*Azt hittem egykor, hogy csapatmunkában veszek részt.*” *Beszélgetések kisebbségkutatókkal* [„Am sperat cândva să lucrez în echipă”. *Convorbiri cu experți în cercetarea istoriei minorităților naționale*]. Cartea editată de Tamás Gusztáv Filep a fost publicată la Editura Kriterion din Cluj-Napoca și conține 13 interviuri biografice cu cercetători maghiari din România, Ungaria, Slovacia și Serbia, între care și cu Attila Gidó și Tamás Kiss (cercetători ISPMN). Despre eveniment puteți afla mai multe aici. În aceeași zi, tot în cadrul Săptămânii Cărții Maghiare, Attila Gidó a susținut o prezentare despre scriitorul și jurnalistul clujean Ernő Ligeti (1891-1945). Ligeti a fost una dintre cele mai importante figuri ale vieții culturale maghiare din perioada interbelică. Fiind de origine evreiască, Ligeti a fost ucis de adepții Partidului Crucilor cu Săgeți la Budapesta. Prelegerea cercetătorului a fost urmată de prezentarea cărții lui Tamás Gusztáv Filep despre Ernő Ligeti (*Ligeti Ernő. Egy urbánus transzsilvanista. MMA Kiadó, Budapest, 2019*) [*Ligeti Ernő un burghez adept al transilvanismului*]. Detalii despre eveniment pot fi citite aici:

http://multikult.transindex.ro/?cikk=27805&Negy_helikonista_martir_elfelejtett_eletek?,%20https://foter.ro/cikk/20190511_elfeledett_erdelyi_eletutak_nyomaban_a_helikoni_iroparlament_martirjai

Titlul: *Lansare de carte „Reinventând germanitatea”*

Titlul prezentării: Lansare de carte „Reinventând germanitatea. Etnicizare, mobilitate și împrumut cultural la marginea Europei”

Organizatori: Muzeul Etnografic al Transilvaniei

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 14/05/2019

Participant: Anghel Remus

Descriere: Marți, 14 mai 2019, a fost lansată cartea „*Reinventarea germanității. Etnicizare, mobilitate și împrumut cultural la marginea Europei*” (Editura Tritonic, 2018), coordonată de Ovidiu Oltean, Remus Gabriel Anghel și Christian Schuster. Autorii studiilor cuprinse în volum sunt: Monica Stroe, Cristian Cercel, Andrea Corsale, Monica Iorio, Andreea Zamfira, Bianca Botea, Benedicte Michalon, Claudia Câmpeanu, Drago. Dragoman. La lansare au vorbit coordonatorii volumului și László Fosztó (cercetător ISPMN) ca invitat special. Evenimentul a fost gazduit de Muzeul Etnografic al Transilvaniei. La lansarea de carte a participat un public numeros.

Titlul: *„Migration workshop” (Workshop-ul de migrație)*

Titlul prezentării: „Few Successful Many Mobile. Transnational return, ongoing mobility and social differentiation in Romania” (Puțini de succes, mulți în mobilitate. Întoarcere transnațională, mobilitate continuă și diferențiere socială în România)

Organizatori: Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 14/05/2019

Participant: Anghel Remus

Descriere: Marți, 14 mai 2019, Remus Anghel (cercetător ISPMN) a participat la „*Workshop-ul de migrație*” (*Migration workshop*) organizat de către Facultatea de Științe Politice și Administrative și de către Centrul pentru Studiul Comparat al Migrației afiliat Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. Remus Anghel a prezentat articolul intitulat „*Few Successful Many Mobile. Transnational return, ongoing mobility and social differentiation in Romania*” (Puțini de succes, mulți în mobilitate. Întoarcere transnațională, mobilitate continuă și diferențiere socială în România).

Titlul: *Lansare de carte „Trecutul prezent. Evreii din România: istorie, memorie, reprezentare”*

Organizatori: New Europe College - NEC, ISPMN

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 15/05/2019

Participant: Gidó Attila

Descriere: Miercuri, 15 mai 2019, a avut loc la sediul New Europe College din București o masă rotundă cu titlul „*Dinamica trecutului și provocările prezentului în istoria unei minorități. Evreii din România*”, prilejuită de apariția recentă a volumului „*Trecutul prezent. Evreii din România: istorie, memorie, reprezentare*”, editori Anca Filipovici, Attila Gidó, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2018. Discuțiile au vizat istoriografia dedicată comunităților evreiești din România și modul în care paradigma scrisului istoric se raportează la ideea de sinteză istorică, metodă și teorie în explorarea noilor surse de cercetare. Masa rotundă moderată de Anca Filipovici și Attila Gidó (cercetători ISPMN) a reunit autori contributory la volum (Lya Benjamin, Camelia Crăciun, Liviu Rotman, Anca Tudorancea), cercetători (Valentin Săndulescu, Cristian Vasile) și public interesat de acest subiect. Un reportaj care a relatat acest eveniment a fost difuzat la TVR 2, în cadrul emisiunii Mozaika din 29 mai. Materialul video poate fi vizionat aici:

<https://www.facebook.com/AlteMinoritati/videos/1022656091272985/>

Titlul: *Expoziția "Știință și etnicitate II. Biopolitica și eugenismul în România, 1920-1944"*

Organizatori: Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 07/06/2019

Participant: Bokor Zsuzsa

Descriere: Vineri, 7 iunie 2019, Bokor Zsuzsa (cercetător ISPMN) a participat la expoziția științifică: *Știință și etnicitate II. Biopolitica și eugenismul în România, 1920-1944*. Expoziția a fost organizată de Marius Turda, profesor la Oxford Brookes University și a fost găzduită în cadrul Universității Babeș-Bolyai, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială. Expoziția a fost lansată cu o introducere științifică susținută de Bokor Zsuzsa (cercetător ISPMN) și sociologul Florin Faje (UBB) despre eugenia și biopolitica românească din perioada interbelică.

Titlul: *Evenimentul de închidere a proiectului internațional YOUMIG*

Titlul prezentării: Székely István: Prezentarea recomandărilor de politici publice la nivel național
Kiss Tamás: Prezentarea raportului cercetării sociologice efectuate în rândul absolvenților de liceu din Sfântu Gheorghe, anii terminali 2014-2018

Organizatori: Primăria Municipiului Sfântu Gheorghe

Țara: România

Localitatea: Sfântu Gheorghe

Perioada: 25/06/2019

Participanți: Székely István, Kiss Tamás

Descriere: Mați, 25 iunie 2019, a avut loc la Sfântu Gheorghe evenimentul de închidere a proiectului internațional YOUMIG "Creșterea capacităților instituționale și facilitarea cooperăției în probleme aferente migrației transnaționale a tinerilor". În cadrul evenimentului au fost prezentate publicului larg următoarele: *Strategia locală privind migrația tinerilor* (expert tematic Pál Emőke, Mun. Sf. Gheorghe), *Recomandările pentru politici publice la nivel național privind migrația tinerilor* (Székely István Gergő, expert tematic, ISPMN), *Raportul cercetării sociologice efectuate în rândul absolvenților de liceu din Sf. Gheorghe, anii terminali 2014-2018* (Kiss Tamás, manager de proiect YOUMIG, ISPMN)

Titlul: *Perspectivale comunitare ale limbii IV*

Titlul prezentării: titlu în limba maghiară: Hivatalos nyelvhasználat és nyelvi tájkép a romániai magyar iskolákban *Utilizarea limbii maghiare și peisajul lingvistic în școlile maghiare din România*

Organizatori: Universitatea Partium

Țara: România

Localitatea: Oradea

Perioada: 28/06/2019

Participant: Toró Tibor

Descriere: Vineri, 28 iunie 2019, Toró Tibor (cercetător ISPMN) a participat la conferința internațională *Perspectivale comunitare ale limbii IV* organizată de Universitatea Creștină Partium din Oradea. Prezentarea cercetătorului a fost intitulată *Utilizarea limbii maghiare și peisajul lingvistic în școlile maghiare din România* (co-autor Varga Szilvia). La conferință au participat lingviști, cercetători în educație și specialiști în politica lingvistică. Conferința a fost deschisă de prelegerea publică a lui prof. dr. univ. Péntek János cu tema *Limba maghiară, știință, comunitate în Transilvania*. În cadrul acesteia s-a discutat despre dezvoltarea instituțională a cercetării lingvistice maghiare din România. Prezentarea lui Toró Tibor s-a axat asupra utilizării limbii maghiare cu scop non-educational și a peisajului lingvistic în cadrul școlilor cu predare în limba maghiară.

Titlul: *Discuție pe marginea volumului „Un Veac Frământat. Germanii din România după 1918” și a situației actuale a comunității germane la Brașov și Saschiz (în cadrul festivalului „Haferland”)*

Titlul prezentării: Discuție pe marginea volumului „Un Veac Frământat. Germanii din România după 1918” și a situației actuale a comunității germane

Organizatori: Forumul German Brasov, ISPMN

Țara: România

Localitatea: Brașov

Perioada: 26/07/2019

Participant: Anghel Remus

Descriere: Marți, 23 iulie 2019, Remus Anghel (cercetător ISPMN) a fost prezent la Brașov la o discuție cu Forumul German din regiunea Brașov referitoare la încercările și procesele de recompunere identitară care au loc în prezent. La discuție au luat parte Ovidiu Oltean și Thomas Șindilariu. Vineri, 26 iulie 2019, Remus Anghel împreună cu Ovidiu Oltean au prezentat volumul „*Reinventarea Germanității. Etnicizare, mobilitate și împrumut cultural*” în Saschiz, în cadrul Săptămânii Haferland. Volumul discută uimitorul reziliență a germanității și a memoriei etnicilor germane din zonele puternic marcate de prezența acestora din regiuni precum Banat și Transilvania.

Instituțiile și organizațiile șvabilor bănățeni și a sașilor transilvăneni din localități multietnice din aceste regiuni sunt reinventate de etnicii germani rămași, împreună cu populația locală negermană și reprezintă un bun exemplu al rezilienței structurilor sociale și al normelor și valorilor culturale locale în fața schimbărilor politice și instituționale majore din ultimele decenii.

Titlul: *Întâlnire grup de lucru pentru revitalizarea limbii tătare (I)*

Organizatori: Departamentul de Relații Interetnice

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 20/08/2019

Participant: Adriana Cupcea

Descriere: În data de 20 august 2019, a avut loc prima întâlnire a grupului de lucru, inițiat de DRI, pentru revitalizarea limbii tătare. Întâlnirea a întrunit specialiști ai DRI, ai Ministerului Educației Naționale și ai ISPMN. Au fost prezentate și dezbătute două modele de strategie elaborate de ISPMN. În urma optării, prin consens, pentru unul dintre cele două modele propuse, care vizează reintroducerea studiului limbii tătare ca limbă maternă în învățământul de stat, s-a stabilit inițierea primelor activități în acest sens și încheierea unui protocol de colaborare între instituțiile implicate.

Titlul: *Masă rotundă în cadrul evenimentului "Întâlnirea romilor din cartierul "Örkő" din Sfântu Gheorghe"*

Titlul prezentării: Participare la masă rotundă pe tematica intergrării romilor pe piața muncii

Organizatori: Asociația Lármafa

Țara: România

Localitatea: Sfântu Gheorghe

Perioada: 30/08/2019 - 01/09/2019

Participanți: Székely István, Fosztó László

Descriere: În perioada 26 august – 1 septembrie 2019 s-a desfășurat cea de a 3-a ediție a festivalului MANUS – Întâlnirea romilor din cartierul "Örkő" din Sfântu Gheorghe, județul Covasna. Evenimentul a fost organizat de Asociația Lármafa. În cadrul acestor zile tematice vor avea loc o serie de programe despre și pentru romi, printre care și o masă rotundă despre situația și integrarea acestora pe piața muncii, unde au fost invitați experți și cercetători.

Vineri 30 septembrie 2019, cercetătorii ISPMN István Gergő Székely și László Fosztó au participat la o masă rotundă pe tematica integrării romilor pe piața muncii. La discuții au participat experți locali (Gergely Buja, Timea Veress Nagy) reprezentanți a instituțiilor locale și jurnaliști locali, și reprezentanți a comunității de romi din cartierul Örkő. Participanți au discutat despre problemele legate de discriminare, atitudini și concepte culturale legate de muncă. Sa discutat și despre transformările marco-economice și sociala care au avut un impact negativ asupra situația angajării din rândul romilor cu calificare mai precară.

În cadrul discuțiilor a fost prezentat un scurt film produs în cursul anului 2019 despre un proiect local de certificarea competențelor și plasarea pe piața muncii a unui număr de 35 de persoane care nu erau angajați pe lungă durată. Dintre cei 35 de beneficiari 17 au terminat cu succes programul de certificare și au primit documentele doveditoare calificării în muncă în diferite profesii. La momentul producției filmului 7 dintre beneficiari au reușit să se angajeze.

Duminică 1 septembrie László Fosztó a susținut o prelegere publică despre istoria societății și culturii rome cu accent pe aspectele caracteristice comunităților din regiune. Majoritatea romilor din zonă sunt vorbitori de limbă maghiară și cercetările întreprinse în rândul comunităților a relevat

elemente arhaice de folclor și de tradiții meșteșugărești. Prezentarea a fost urmată de o sesiune de întrebări și discuții la care au participat reprezentanții comunității romilor din cartierul Órkő.

Linkuri reacții presă:

Presa: <https://www.3szek.ro/load/cikk/126050/a-ciganyok-es-a-munka-kerekasztal-beszelgetes-a-manus-fesztivalon>

http://multikult.transindex.ro/?cikk=27986&manus_orkoi_ciganytalalkozo_szuper_programok_es_valodi_egyuttlet

Program: <http://alarmafa.eu/manus-2019-program/>

Facebook: <https://www.facebook.com/Manus-1350294208457290>

Titlul: *Întâlnire grup de lucru pentru revitalizarea limbii tătare (II)*

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 18/09/2019

Participanți: Horváth István, Adriana Cupcea

Descriere: Miercuri, 18 septembrie 2019, a avut loc a doua întâlnire a Grupului de lucru pentru revitalizarea limbii tătare, ce are în vedere extinderea funcțiilor limbii tătare prin adăugarea funcției educaționale. Grupul a fost inițiat de DRI în luna august a anului 2019 și a întrunit specialiști ai DRI, ai Ministerului Educației Naționale și ai ISPMN. Din partea ISPMN au participat Horvath Istvan (președinte ISPMN) și Adriana Cupcea (cercetător), care au prezentat în cadrul întâlnirii o schiță de politică lingvistică în cazul limbii tătare din Dobrogea (România).

Titlul: *Școala de toamnă „Politici Sociale în Comunismul Românesc” (Cluj-Napoca / Sighetu Marmăției, 23-29 septembrie 2019)*

Organizatori: Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea „Babeș-Bolyai”

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 24/09/2019

Participant: Gidó Attila

Descriere: Marți, 24 septembrie 2019, Attila Gidó (cercetător ISPMN) a susținut o prezentare cu titlul „*Elita evreiască din România în perioada interbelică*” în cadrul Școlii de toamnă „*Politici Sociale în Comunismul Românesc*” (Cluj-Napoca / Sighetu Marmăției, 23-29 septembrie 2019).

Evenimentul a fost organizat de către Departamentul de Studii Internaționale și Istoria Contemporană a Facultății de Istorie și Filosofie, Universitatea „Babeș-Bolyai”. Subiectul școlii de vară a fost legat de destinul elitelor din România secolului XX. Este vorba, mai precis, de acea cohortă elitară care s-a format, s-a afirmat și a influențat cultural, economic, social și politic perioada cuprinsă între sfârșitul Primului Război Mondial și consolidarea regimului comunist (1919-1965). Școala de toamnă a avut scopul de a evidenția teme, direcții și structuri de cunoaștere relaționate cu studiul elitelor în fluxul contemporan al istoriografiei.

Titlul: *Academia de Vară Transilvană*

Titlul prezentării: Moștenirea culturală transilvană – o poveste încheiată sau punți către viitor?

Organizatori: Asociația Tineretului Transilvănean German, Cercul de Studii pentru Studii Transilvane

Țara: România

Localitatea: Arcalia

Perioada: 25/09/2019

Participant: Anghel Remus

Descriere: În data de 24 septembrie 2019 Remus Anghel, cercetător ISPMN a participat la *Școala de Vară de la Arcalia* organizată de Societatea de Studii Transilvane Sibiu și Asociația Tineretului Transilvănean German. Școala de vară a avut numele de „*Moștenirea culturală transilvană – o poveste încheiată sau punți către viitor?*” Remus Anghel a avut o prezentare intitulată „*Influența structurilor – sau cum și de către cine va fi utilizată moștenirea culturală germană*” în care a descris și analizat atât migrația în câmpul social transnațional româno-german, cât mai ales efectele paradoxale de mobilizare a activismului instituțiilor germane din ultimii ani. Astfel, atât migrația ultimilor ani cât și acest activism neagă o parte din tezele anilor 90 când se prevedea o extincție a culturii și instituțiilor germane din România. În mod paradoxal și opus acestei tendințe, asistăm mai degrabă la o revitalizare și revalorizare a acestora precum și la creșterea publicului de limbă germană din România.

Titlul: *Școala de Vară intitulată „Migration in Deutschland und Rumänien - Auswirkungen auf die kulturelle und sprachliche Vielfalt” (Migrația în Germania și România – Efecte asupra diversității lingvistice și culturale)*

Titlul prezentării: „Arbeitsmigration von Rumänien nach Deutschland” (Migrația de muncă din România către Germania)

Organizatori: Linia de Studii în Limba Germană a Universității Babeș-Bolyai, DAAD - Serviciul German de Schimb Academic

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 01/10/2019

Participant: Anghel Remus

Descriere: Mați, 1 octombrie 2019, Remus Anghel (cercetător ISPMN) a susținut prelegerea „*Arbeitsmigration von Rumänien nach Deutschland*” (Migrația de muncă din România către Germania) în cadrul Școlii de Vară intitulată „*Migration in Deutschland und Rumänien - Auswirkungen auf die kulturelle und sprachliche Vielfalt*” (Migrația în Germania și România – Efecte asupra diversității lingvistice și culturale). Școala de vară a fost organizată în perioada 23 septembrie-2 octombrie 2019 de către Linia de Studii în Limba Germană a Universității Babeș-Bolyai împreună cu DAAD – Serviciul German de Schimb Academic.

Titlul: *Școala de Vară Internațională „International Migration and Brexit. New Challenges of Migration in Turbulent Times” (Migrația internațională și Brexit-ul. Noi provocări ale migrației în vremuri tulburi)*

Titlul prezentării: Romanian Roma Returnees from the UK and other European Countries: how remittances are spent? [Migranții romi care se întorc din Marea Britanie și alte țări europene: cum sunt cheltuite remiterile?] – Toma Stefania

Titlul prezentării: „Immigration in Europe Today” (Migrația actuală în Europa) – Remus Gabriel Anghel

Organizatori: Centrul Rațiu pentru Democrație, Centrul pentru Studiul Comparat al Migrației

Țara: România

Localitatea: Turda

Perioada: 01/10/2019 - 05/10/2019

Participanți: Toma Stefania, Remus Gabriel Anghel

Descriere: În perioada 1-5 octombrie 2019, s-a desfășurat la Turda Universitatea de Vară Internațională „*International Migration and Brexit. New Challenges of Migration in Turbulent*

Times” [Migrația internațională și Brexit-ul. Noi provocări ale migrației în vremuri tulburi] organizată de Centrul Rațiu pentru Democrație (Turda) și Centrul pentru Studiul Comparat al Migrației (Cluj). Scopul școlii de vară a fost de a oferi unor tineri cercetători și experți care sunt interesați de tema migrației și a efectelor posibile ale Brexitului un spațiu de discuții și dezbateri. Stefania Toma (cercetător ISPMN) a participat la școala de vară cu sesiunea intitulată „*Romanian Roma Returnees from the UK and other European Countries: how remittances are spent?*” în cadrul căreia au fost prezentate rezultate ale unor cercetări recente realizate în cadrul ISPMN (MigRom, MIGROMDEVPOL) și au fost dezbătute diferitele abordări asupra efectelor migrației și remiterilor pe dezvoltarea locală și schimbările sociale cauzate de acestea. Remus Gabriel Anghel (cercetător ISPMN) a susținut prezentarea intitulată „*Immigration in Europe Today*” (Migrația actuală în Europa). În cadrul acestei prezentări cercetătorul a plecat de la o analiză a migrației românești. A expus participanților concepte și teorii esențiale în studiul migrației, precum și perspective actuale necesare în analiza migrației intraeuropene.

Titlul: *Participare la o lecție deschisă, la Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu”, pe tema genocidelor în secolul XX*

Organizatori: Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu”

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 04/10/2019

Participant: Anca Filipovici

Descriere: Vineri, 4 octombrie, a avut loc la Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu” din Cluj o lecție deschisă pentru liceeni, cu tema „Genocidul. O tragedie a trecutului sau un fenomen contemporan?”. În cadrul acestui eveniment, Anca Filipovici (cercetător ISPMN) a fost invitată pentru a prezenta câteva repere legate de Holocaustul în România și fenomenul antisemitismului autohton. Lecția deschisă a fost organizată de masterandul Andrei Petruș, absolvent al Elie Wiesel Study Tour 2019, în colaborare cu cadre didactice ale Liceului „N. Bălcescu”.

Titlul: *Deplasare pe teren*

Titlul prezentării: Deplasare pe teren pentru aplicare chestionar și realizare interviu cu lideri din administrația locală, în cadrul proiectului "Aplicarea pe plan local a actelor normative privind drepturile lingvistice ale minorităților naționale"

Organizatori: ISPMN

Țara: România

Localitatea: Sâncraiu, jud. CJ, Tureni, jud. CJ

Perioada: 09/10/2019

Participant: Székely István

Descriere: Miercuri, 9 octombrie 2019, Székely István Gergő (cercetător ISPMN) s-a deplasat pe teren în localitățile Sâncraiu și Tureni (ambele în județul Cluj), unde a realizat câte un interviu de teren cu primarul, respectiv viceprimarul comunei, în cadrul proiectului "Aplicarea pe plan local a actelor normative privind drepturile lingvistice ale minorităților naționale".

Titlul: *Vizita unui grup de studenți de la Universitatea Catolică din Freiburg, Departamentul de Asistență Socială, Germania*

Titlul prezentării: Migration of Romanian Roma. Effects on local communities

Organizatori: Program Erasmus

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 10/10/2019

Participant: Toma Stefănia

Descriere: Joi, 10 octombrie 2019, Stefănia Toma (cercetător ISPMN) s-a întâlnit cu un grup de studenți de la Departamentul de Asistență Socială din cadrul Universității Catolice din Freiburg, Germania, care participă la o vizită de studiu pe tema migrației și a minorităților naționale în Cluj, printr-un program Erasmus în parteneriat cu Universitatea Babeș-Bolyai. Scopul întâlnirii a fost acela de a discuta despre fenomenul migrației din România, și de a prezenta cercetările cele mai recente derulate în cadrul Institutului. Discuția s-a centrat pe efectul migrației romilor din România în localitățile de origine.

Titlul: *Festivalul de film documentar ASTRA - Sibiu*

Titlul prezentării: Stagiul de documentare și scriere cronică de film documentar

Organizatori: ASTRA Sibiu

Țara: România

Localitatea: Sibiu

Perioada: 14/10/2019 - 20/10/2019

Participant: Iulia-Elena Hossu

Descriere: În perioada 14-20 octombrie 2019, Iulia-Elena Hossu (cercetător ISPMN) a participat la un stagiul de documentare la Sibiu la Festivalul de Film Documentar ASTRA. AFF 2019, ajuns la cea de-a 26-a ediție, este cel mai mare festival de film documentar din România și unul dintre cele mai importante din Europa. Anul acesta programul a cuprins o selecție de 126 de filme realizate în 45 de țări, 4 secțiuni competiționale și 12 programe speciale. Pe parcursul festivalului Iulia-Elena Hossu a scris 3 cronici de film publicate pe portalul cultural LiterNet accesibile aici:

<https://agenda.liternet.ro/articol/24015/Iulia-Hossu/Un-film-pentru-noi-toti-For-Sama-Film-pentru-Sama-la-Astra-Film-Festival-2019.html>

<https://agenda.liternet.ro/articol/24027/Iulia-Hossu/O-altfel-de-reteta-Heartbound-Unde-te-poarta-inima-la-Astra-Film-Festival-2019.html>

<https://agenda.liternet.ro/articol/24030/Iulia-Hossu/Viata-traita-cu-aripile-legate-Wife-la-Astra-Film-Festival-2019.html>

Titlul: *Forumul despre grupuri vulnerabile pentru societatea civilă și cercetători*

Titlul prezentării: O analiză a rolul bisericilor și societății civile în incluziunea socială a grupurilor vulnerabile

Organizatori: Universitatea Partium

Țara: România

Localitatea: Oradea

Perioada: 30/10/2019

Descriere: În perioada 30-31 octombrie 2019, László Foszto (cercetător ISPMN) a participat la Oradea la o întâlnire consultativă legată de grupuri vulnerabile și incluziunea socială. Întâlnirea a avut scopul de a pregăti organizarea a două conferințe în cursul anului 2020 cu implicarea actorilor din mai multe domenii, sfera civilă, autorități locale, experți de politici publice și cercetători. La întâlnire au mai participat reprezentanți ai Universității Creștine Partium, reprezentanți ai direcției de resurse pentru incluziunea socială a Secretariatului de Stat pentru incluziunea socială la Ministerul de Interne a Guvernului Maghiar, organizații care derulează proiecte de incluziune socială în cadrul Caritas și Diaconia. Participanții au convenit asupra tematicii, structurii și

publicului-țintă ale conferințelor care vor fi organizate în perioada februarie-mai 2020 la Oradea și Șumuleu Ciuc.

Titlul: *Istorie și rasism. Ideea de rasă de la Iluminism la Donald Trump*

Organizatori: Editura Polirom

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 25/10/2019

Participant: Bokor Zsuzsa

Descriere: Vineri, 25 octombrie 2019, Bokor Zsuzsa (cercetător ISPMN) a participat la o discuție organizată cu ocazia lansării volumului *Istorie și rasism. Ideea de rasă de la Iluminism la Donald Trump*, de Marius Turda și Maria Sophia Quine, recent apărut în colecția „Historia” a Editurii Polirom. Evenimentul a fost organizat de Editura Polirom și Book Corner. La masa rotundă au mai participat ca invitați, alături de autor, Cristina Raț, Varga Attila, Mihály Szilágyi-Gál și Gabriel Bota.

Titlul: *Participare reprezentativă piesă de teatru Marca - Sălaj, proiect Anonimii migrației*

Organizatori: Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău

Țara: România

Localitatea: Marca, Sălaj

Perioada: 16/11/2019 - 17/11/2019

Participant: Iulia-Elena Hossu

Descriere: Sâmbătă, 16 noiembrie 2019, Iulia-Elena Hossu (cercetător ISPMN) a participat în comuna Marca, județul Sălaj, la reprezentația piesei de teatru documentar rural „*Sunt una dintre fortunate*”. Piesa este produsă în cadrul proiectului Anonimii migrației, proiect finanțat de AFCN, un proiect de intervenție culturală cu un puternic caracter interdisciplinar și multicultural. ISPMN, partener al proiectului, a fost reprezentat de Iulia-Elena Hossu în calitate de cercetător de teren în cadrul proiectului.

Mai multe detalii despre întregul proiect puteți vedea pe pagina proiectului:

<http://migratie.muzeuzalau.ro/>.

Titlul: *Seminar de cercetare și prezentare de carte "Un Veac frământat. Germanii din România după 1918", precum și "Reinventând Germanitatea. Mobilitate, etnicizare și împrumut cultural la marginea Europei".*

Titlul prezentării: Seminar de cercetare și prezentare de carte "Un Veac frământat. Germanii din România după 1918", precum și "Reinventând Germanitatea. Mobilitate, etnicizare și împrumut cultural la marginea Europei".

Organizator: Facultatea de Sociologie a Universității din București

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 18/12/2019

Participant: Anghel Remus

Descriere: În data de 18 decembrie 2019, Remus Anghel, cercetător ISPMN, a susținut o prezentare la Facultatea de Sociologie a Universității din București.

Prezentarea s-a adresat în primul rând studenților, dar și cadrelor didactice. Remus Anghel a avut o discuție mai amplă despre migrația cetățenilor români către vestul Europei în care a expus modalități de cercetare: colectarea de date și analiza datelor, care sunt specifice domeniului

migrației. În a doua parte, a prezentat ultimele volume editate pe tematica comunității germane din România, respectiv migrația și schimbările asociate care au loc. La prezentare au fost prezente în jur de 100 de persoane.

Titlul: *Participare la conferința națională "30 de ani de la Revoluția din Decembrie 1989: perspective istorice asupra comunismului românesc"*

Titlul prezentării: Cenzura instituțiilor culturale (maghiare) din Oradea în anii 1980

Organizator: Institutul de Cercetare Socială Gheorghe Sincai

Țara: România

Localitatea: Târgu Mureș

Perioada: 06/12/2019

Participant: Plainer Zsuzsa

Descriere: În data de 6 decembrie, cercetătorul ISPMN Plainer Zsuzsa a participat la conferința națională cu titlul *"30 de ani de la Revoluția din Decembrie 1989: perspective istorice asupra comunismului românesc"*, organizat la Târgu Mureș de Institutul de Cercetare Socială Gheorghe Sincai. La conferință cercetătorul a susținut o prezentare cu titlul *Cenzura instituțiilor culturale (maghiare) din Oradea în anii 1980*.

2. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, universități de vară etc. internaționale

Titlul: *Conferință internațională și masă rotundă: întrebări privind piața muncii din Europa Centrală și de Est*

Titlul prezentării: Date existente despre grupuri marginalizate în România

Organizatori: CELSI - Bratislava

Țara: Slovacia

Localitatea: Bratislava

Perioada: 07/03/2019 - 08/03/2019

Participant: Toma Stefánia

Descriere: În perioada 7-8 martie 2019, Stefania Toma (cercetător ISPMN) a participat la evenimentele organizate de CELSI (Central European Labour Studies Institute) în Bratislava (Slovacia). Conferința internațională „*Asking questions about Central and Eastern European labour markets*” a marcat cea de a 10-a aniversare a Institutului, iar cu această ocazie cercetători și experți de la Banca Mondială, IZA, ILO, ETUI, Universitatea din Tallinn și Universitatea din Amsterdam au prezentat câteva aspecte legate de îmbunătățirea metodelor de culegere a datelor și a calității acestora referitoare la piața muncii din Europa Centrală și de Est. Conferința s-a încheiat cu o prelegere publică, care în același timp a constituit deschiderea celui de-al doilea eveniment, „*Main gaps in Research Infrastructure in Central-Eastern Europe*”, în cadrul căruia s-a discutat despre principalele lipsuri în infrastructura de cercetare, cu accent pe lipsa datelor, accesul la datele existente și la discrepanțele dintre datele administrative și cele rezultate din cercetări. În data de 8 martie discuțiile au continuat, centrându-se pe baze de date integrate comparabile la nivel european, instrumente metodologice de culegere și prelucrare a datelor, construirea indicatorilor și tematicile care necesită o atenție sporită. În acest caz au fost amintite datele referitoare la diferitele grupuri vulnerabile și marginalizate. Mai multe detalii puteți afla de pe pagina de internet (tot aici pot fi accesate și publicațiile Institutului):

<https://celsi.sk/en/>

Linkuri reacții presă: <https://celsi.sk/en/>

Titlul: *Stagii de documentare la biblioteca Central European University*

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 17/03/2019 - 29/03/2019

Participant: Anca Filipovici

Descriere: În cadrul acestui stagiu finanțat printr-o bursă acordată de Colegiul Noua Europă din București, s-au desfășurat activități de documentare la Biblioteca Central Europe University pe probleme legate de organizații de tineret și educația tinerilor aparținând minorităților naționale în secolul 20.

De asemenea, a fost cercetat fondul "*Radu Stan Collection on Jewish Communities in Romania*", din cadrul Open Society Archives din Budapesta.

Titlul: *Stagii de Cercetare - MIGROMDEVPOL*

Titlul prezentării: MIGROMDEVPOL - Migrația romilor și indicatori pentru politici de dezvoltare

Organizatori: TARKI

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 25/03/2019 - 12/04/2019

Participant: Toma Stefánia

Descriere: MIGROMDEVPOL – Migration of Roma and indicators for local development policies [Migrația romilor și indicatori pentru politici de dezvoltare locală]

În perioada 25 martie – 12 aprilie, Stefánia Toma a efectuat un stagiul de documentare la institutul de cercetare TÁRKI-POLC (Budapesta) în cadrul proiectului MIGROMDEVPOL – *Migration of Roma and indicators for local development policies* [Migrația romilor și indicatori pentru politici de dezvoltare locală]. Proiectul se concentrează pe îmbunătățirea și dezvoltarea unor instrumente și metode de cercetare (din domeniul antropologiei și sociologiei) cu scopul de a contribui la înțelegerea mai aprofundată a situației grupurilor vulnerabile și a politicilor publice conexe. Scopul specific al acestui proiect este de a investiga prin metode mixte de cercetare efectul local al migrației populației de romi și de a identifica indicatori relevanți, care ulterior pot fi utilizați în dezvoltarea unor politici de dezvoltare locală și/sau strategii de incluziune socială, utilizând rezultatele proiectelor instituționale MIGROM și SocioRoMap, respectiv baze de date naționale și internaționale la care accesul a fost asigurat de TARKI Databank prin programul InGRID al cărui scop este de a integra, armoniza și optimiza instrumente și metode de cercetare pentru o mai bună înțelegere a incluziunii grupurilor vulnerabile din Europa.

Titlul: *Prelegere plenară la Universitatea din Jyväskylä*

Titlul prezentării: "We can't be all... traditional." Migration and Identity Transformation of the Moldavian Csángós [„Nu putem să fim toți... tradiționali”. Migrație și transformarea identității la ceangăii din Moldova]

Organizatori: Universitatea din Jyväskylä (Jyväskylän yliopisto), Center for Applied Language Studies (CALS)

Țara: Finlanda

Localitatea: Jyväskylä

Perioada: 28/03/2019

Participant: Peti Lehel

Descriere: Joi, 28 martie 2019, Peti Lehel (cercetător ISPMN) a susținut o prelegere plenară la Universitatea din Jyväskylä, Centrul pentru Studii Lingvistice Aplicate (CALS) cu titlul „*We can't be all... traditional*". *Migration and Identity Transformation of the Moldavian Csángós* („Nu putem să fim toți... tradiționali”. Migrație și transformarea identității la ceangăii din Moldova) în cadrul unui atelier de cercetare organizat de CALS și Colegiul de Cercetare pentru Limbă într-o Societate în Schimbare (Research Collegium for Language in Changing Society - ReCLaS). Prezentarea s-a centrat pe tematica proceselor de schimbare culturală și a identității lingvistice ca rezultat al experiențelor de migrație. Pe baza cercetării de teren și a interviurilor cu imigranții ceangăi reveniți în țară, rezultă că deși cultura tradițională, identitatea locală și sistemul de valori împreună cu limba maternă au o importanță deosebită pentru adulți, aceștia nu le mai transmit copiilor pentru că nu au încredere în viabilitatea lor.

Titlul: *Kárpát-medencei romakutatási fórum [Forum de cercetare a romilor din Bazinul Carpatic]*

Titlul prezentării: Közösségtanulmányok, mobilitás és a területi megközelítés a romániai romakutatásban [Studiile de comunitate și mobilitate, o abordare teritorială în Romani studies] – Foszto László

Titlul prezentării: Az etnikai kasztrendszer működése és bomlása. Rétegződés és kategorizáció 12 erdélyi településen" [Funcționarea și eroziunea unui sistem etnic de caste. Stratificare și categorizare socială în 12 localități din Transilvania] – Kiss Tamás

Titlul prezentării: A romák választási mobilizációjának egy lehetséges tipológiája [O posibilă tipologie pentru mobilizarea electorală a romilor] – Székely István

Organizatori: Debreceni Egyetem TTK Társadalomföldrajzi és Területfejlesztési Tanszék [Universitatea din Debrecen, Departamentul de Geografie socială și dezvoltarea teritoriului]

Țara: Ungaria

Localitatea: Debrecen

Perioada: 28/03/2019 - 29/03/2019

Participant: Foszto Laszlo, Székely István, Kiss Tamás

Descriere: Între 28-29 aprilie 2019, a avut loc la Debrecen (Ungaria) un Forum de cercetare a romilor din Bazinul Carpatic, organizat de Universitatea din Debrecen, Departamentul de Geografie socială și dezvoltarea teritoriului. Din partea ISPMN au participat la eveniment trei cercetători: Foszto László, Kiss Tamás și Székely István Gergő. Foszto László a susținut o prezentare intitulată "*Közösségtanulmányok, mobilitás és a területi megközelítés a romániai romakutatásban*" (*Studii de comunitate, mobilitate și abordări teritoriale în cercetările despre romii din România*). Prelegerea lui Kiss Tamás a fost intitulată "*Az etnikai kasztrendszer működése és bomlása. Rétegződés és kategorizáció 12 erdélyi településen*" (*Funcționarea și eroziunea unui sistem etnic de caste. Stratificare și categorizare socială în 12 localități din Transilvania*), iar Székely István Gergő a susținut o prezentare cu titlul "*A romák választási mobilizációjának egy lehetséges tipológiája és néhány magyarázó tényező*" (*O posibilă tipologie pentru mobilizarea electorală a romilor și câțiva potențiali factori explicativi*). O scurtă știre publicată de instituția organizatoare este accesibilă aici:

http://hirek.unideb.hu/hu/hir/20190329_karpat-medencei-romakutatasi-forum

Linkuri reacții presă: http://hirek.unideb.hu/hu/hir/20190329_karpat-medencei-romakutatasi-forum

Titlul: *[Istorie și memorie – conferința Muzeului Déri] Történelem és emlékezet – a Déri Múzeum konferenciája*

Titlul prezentării: [Cultura memorială din secolul al XIX-lea. Rituri, instrumente, formațiuni] Az emlékezés kultúrája a 19. században. Rítusok, eszközök, alakzatok

Organizatori: Muzeul Déri din Debrecen

Țara: Ungaria

Localitatea: Debrecen

Perioada: 29/03/2019

Participant: Jakab Albert Zsolt

Descriere: În 29 martie 2019, Jakab Albert Zsolt (cercetător ISPMN) a participat la conferința *Történelem és emlékezet – a Déri Múzeum konferenciája* [Istorie și memorie – conferința Muzeului Déri], organizată de Muzeul Déri din Debrecen (Ungaria). Prelegerea plenară a lui Jakab Albert Zsolt a fost intitulată *Az emlékezés kultúrája a 19. században. Rítusok, eszközök, alakzatok* [Cultura memorială din secolul al XIX-lea. Rituri, instrumente, formațiuni]. În prezentarea sa Jakab Albert Zsolt a analizat structura culturii memoriale din secolul al XIX-lea. Scopul cercetării culturii memoriale din secolul al XIX-lea a fost de a sistematiza patrimoniul comemorativ dispersat local referitor la perioada respectivă. Analiza descrie ocaziile, spațiile și tipurile de evenimente ale culturii memoriale, care au fost motivele și elementele de conținut care au determinat festivitățile comemorative, care au fost spațiile fizice ocupate sau expropriate de către experiența comunitară,

care au fost strategiile retorice și narrative ale acțiunilor memoriale și ale festivităților comemorative.

Titlul: *V4Net – Visegrád Anthropologists’ Network Conference. Social and Cultural Consequences of Voluntary and Forced Migration in Europe [V4Net – Conferința Antropologilor din Rețeaua Visegrad. Consecințe sociale și culturale ale migrației voluntare și forțate în Europa]*

Titlul prezentării: ”Are we still a family?” Transnational lives and kinship – the case of Romania [Mai suntem noi o familie? Vieți transnaționale și înrudire în cazul României]

Organizatori: Max Planck Institute of Social Anthropology

Țara: Polonia

Localitatea: Poznań

Perioada: 29/03/2019 - 04/04/2019

Participant: Iulia-Elena Hossu

Descriere: În perioada 1-2 aprilie 2019, Iulia-Elena Hossu (cercetător ISPMN) a participat la conferința internațională *V4Net – Visegrád Anthropologists’ Network Conference - Social and Cultural Consequences of Voluntary and Forced Migration in Europe*, ce s-a desfășurat în Poznań (Polonia). Conferința a fost organizată de Institutul de Antropologie Culturală al Universității Adam Mickiewicz (Poznań, Polonia) și ”Max Planck” Institute for Social Anthropology și s-a bucurat de prezența unor specialiști de renume în domeniul antropologiei precum: Frances Pine, Michal Buchowski, Chris Hann, Michael Stewart ș.a.

Lucrările prezentate pe parcursul celor două zile de conferință au avut ca temă centrală migrația și efectele ei în Europa Centrală și de Est. Iulia-Elena Hossu a prezentat lucrarea intitulată ”*Are we still a family?*” *Transnational lives and kinship – the case of Romania*. Lucrarea a fost construită în jurul ideii că în cazul familiilor transnaționale românești, familia și, în special înrudirea prin afinitate, continuă să reprezinte o valoare importantă pentru cei implicați în procesul de migrație.

Programul detaliat al conferinței poate fi vizualizat aici.

https://amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0026/59570/V4Net-Network-Conference.pdf

Titlul: *Lansare de carte „Remigration to Post-Socialist Europe. Myths and Realities of Return” [Întoarcerea în Europa postsocialistă. Mituri și realități ale întoarcerii]*

Titlul prezentării: „Remigration to Post-Socialist Europe. Myths and Realities of Return” [Întoarcerea în Europa postsocialistă. Mituri și realități ale întoarcerii]

Organizatori: Fundația Erste

Țara: Austria

Localitatea: Viena

Perioada: 11/04/2019

Participant: Anghel Remus

Descriere: În data de 11 aprilie Remus Anghel, cercetător ISPMN a participat la Viena la lansarea volumului „*Remigration to Post-Socialist Europe. Myths and Realities of Return*” (*Întoarcerea în Europa postsocialistă. Mituri și realități ale întoarcerii*). Volumul a fost editat de către Caroline Hornstein-Tomic, Sarah Scholl-Schneider și Robert Pichler. Remus Anghel a elaborat împreună cu Anatolie Coșciug, asistent la Facultatea de Sociologie a Universității Lucian Baga din Sibiu, un articol comprehensiv despre migrația de întoarcere către România. Lansarea volumului a avut loc la sediul Fundației Erste. A participat un public de aproximativ 70 de persoane.

Titlul: *14th Congress of SIEF 2019: Track Changes: Reflecting on a Transforming World [Al XIV-lea congres SIEF. Investigații. Reflecții asupra lumii în transformare]*

Titlul prezentării: [Funcțiile sociale ale patrimoniului cultural în context rural. Narațiuni și politici ale memoriei în Transilvania] *The social functions of heritage in rural contexts. Narratives and politics of memory in Transylvania (Romania)* – Jakab Albert Zsolt

Titlul prezentării: "It was the ritual of those times" - memories of attending theatre in Ceaușescu's Romania) ["A fost un ritual al acelor ani" – memorii despre vizionarea pieselor de teatru în România lui Ceaușescu] – Plainer Zsuzsa

Titlul prezentării: "Saving souls, saving race and saving life" – The intertwining of religion and nationhood in a Transylvanian ethnic folk festival [Salvarea sufletului, salvarea rasei, salvarea vieții. Religie și naționalitate în cazul unui festival etnic din Transilvania] – Bokor Zsuzsa

Organizatori: International Society for Ethnology and Folklore (Societatea Internațională pentru Etnologie și Folclor)

Țara: Spania

Localitatea: Santiago de Compostela

Perioada: 14/04/2019 - 17/04/2019

Participant: Jakab Albert Zsolt, Plainer Zsuzsa, Bokor Zsuzsa

Descriere: În perioada 14-17 aprilie cercetătorii Jakab Albert Zsolt, Plainer Zsuzsa și Bokor Zsuzsa au participat la *conferința 14th Congress of SIEF: Track Changes. Reflecting on a Transforming World (Santiago de Compostela, Spania) [Al XIV-lea congres SIEF. Investigații. Reflecții asupra lumii în transformare]*, organizat de Société Internationale d'Ethnologie et de Folklor. Titlul prezentării lui Jakab Albert Zsolt a fost [*Funcțiile sociale ale patrimoniului cultural în context rural. Narațiuni și politici ale memoriei în Transilvania*] *The social functions of heritage in rural contexts. Narratives and politics of memory in Transylvania (Romania)*. Studiul a urmărit problematica patrimoniului cultural, metodele și tendințele de patrimonizare în Transilvania. Din anii 2000 se observă tendința unui proces de abordare a culturii (populare) drept patrimoniu. În contextul rural tendințele contemporane ale utilizării sociale sunt în schimbare, în urma cărora problematica patrimoniului cultural reprezintă deodată un caz pentru actorii sociali și o provocare pentru cercetători. Plainer Zsuzsa a susținut o prezentare cu titlul: "It was the ritual of those times" - memories of attending theatre in Ceaușescu's Romania) ("A fost un ritual al acelor ani" - memorii despre vizionarea pieselor de teatru în România lui Ceaușescu). Prezentarea cercetătoarei Zsuzsa Bokor a avut ca titlu: „Saving souls, saving race and saving life". The intertwining of religion and nationhood in a Transylvanian ethnic folk festival (Salvarea sufletului, salvarea rasei, salvarea vieții. Religie și naționalitate în cazul unui festival etnic din Transilvania). Ea a analizat modul în care religia, etnicitatea și identitatea regională se construiesc în cadrul unui festival etnic, numit „Ziua celor o mie de fete secuene". Prezentarea a parcurs istoria festivalului și a identificat principalele discursuri pe marginea cărora acest eveniment s-a construit.

Titlul: *Învățămintul public în România și zonele limitrofe, secolele XIX-XX: modernizare, mobilizare politică și construcție națională*

Titlul prezentării: „Credință și Muncă pentru Țară și Rege”: strategii de mobilizare a tineretului român prin Straja Țării

Organizatori: Colegiul Noua Europă (București), Universitatea Liberă Internațională din Moldova (Chișinău)

Țara: Republica Moldova

Localitatea: Chișinău

Perioada: 03/05/2019 - 04/05/2019

Participant: Anca Filipovici

Descriere: În perioada 3-4 mai a avut loc la Chișinău colocviul *"Învățământul public în România și zonele limitrofe, secolele 19-20: modernizare, mobilizare politică și construcție națională"*, organizat de către Universitatea Liberă Internațională din Moldova și Colegiul Noua Europă. Tematicile au abordat politici și practici ale învățământului public în România și în alte state succesoare ale imperiilor habsburgic, otoman și țarist în perioada interbelică și după cel de-al Doilea Război Mondial, cu accent pe studii de caz și lucrări care explorează subiectul istoriei educației dintr-o perspectivă „de jos”. În cadrul evenimentului, Anca Filipovici (cercetător ISPMN) a susținut o prezentare intitulată *„Credință și Muncă pentru Țară și Rege!”*: strategii de mobilizare a tineretului român prin Straja Țării”, în care a explorat mecanismele de implicare a tineretului în consolidarea națiunii române, în timpul dictaturii regale, și modul în care minoritățile naționale au fost incluse/excluse din proiectul național.

Titlul: *„Internationale Tagung Migration und Identität im rumänischen Kulturraum. Multidisziplinäre Zugänge” (Conferința internațională. Migrație și identitate în spațiul cultural românesc. Perspective multidisciplinare)*

Titlul prezentării: „Einrichtungen der ethnischen Minderheiten und transnationale Identitäten. Perspektiven aus dem transnationalen rumänisch-deutschen Raum” (Instituții ale minorităților etnice și identități transnaționale. Perspective din spațiul transnațional româno-german)

Organizatori: Academia Română - filiala Iași, Universitatea ”Lucian Blaga”, Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde Tübingen, Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas an der Ludwig-Maximilians-Universität München (IKGS, München), Grupul de Cercetare pentru Studii Transilvănene (Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde)

Țara: România

Localitatea: Sibiu

Perioada: 25/05/2019

Participant: Anghel Remus

Descriere: Remus Anghel (cercetător ISPMN) a participat la conferința *„Internationale Tagung Migration und Identität im rumänischen Kulturraum. Multidisziplinäre Zugänge” (Conferința internațională. Migrație și identitate în spațiul cultural românesc. Perspective multidisciplinare)* care a avut loc în perioada 23-25 mai 2019 la Sibiu. Conferința a fost organizată de către Academia Română filiala Iași, Universitatea Lucian Blaga din Sibiu în colaborare cu Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde Tübingen (Institutul pentru Istoria și Studiul Șvabilor Dunăreni din Tübingen); Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas an der Ludwig-Maximilians-Universität München (Institutul pentru Istoria și Cultura Germană din Europa de Sud-Est din cadrul Universității Ludwig-Maximilian din München); Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde e. V. Heidelberg (Cercul de studii transilvane Heidelberg). Anghel Remus a prezentat împreună cu Oltean Ovidiu articolul intitulat *„Einrichtungen der ethnischen Minderheiten und transnationale Identitäten. Perspektiven aus dem transnationalen rumänisch-deutschen Raum” (Instituții ale minorităților etnice și identități transnaționale. Perspective din spațiul transnațional româno-german).*

Titlul: *Stagiu documentare la The National Archives of London*

Țara: Anglia

Localitatea: Londra

Perioada: 26/05/2019 - 07/06/2019

Participant: Anca Filipovici

Descriere: În perioada 26 mai - 7 iunie 2019, Anca Filipovici (cercetător ISPMN) a desfășurat un stagiul de cercetare la Londra, în cadrul unei burse finanțate de Colegiul Noua Europă din București. Au fost accesate fonduri de arhivă de la The National Archives și Wiener Library, precum și lucrări de specialitate din colecția British Library.

Titlul: *Contested Minorities in the 'New Europe': National Identity from the Baltics to the Balkans, 1918-1939 [Minorități contestate în "Noua Europă": identitate națională de la zona baltică la Balcani, 1918-1939]*

Titlul prezentării: National Education and Zionist Dream in Interwar Romania:

The Case of the Youth Organizations Straja Țării and Maccabi [Educație națională și vis sionist în România interbelică. Cazul organizațiilor de tineret Straja Țării și Maccabi]

Organizatori: Birkbeck University of London

Țara: Anglia

Localitatea: Londra

Perioada: 01/06/2019 - 02/06/2019

Participant: Anca Filipovici

Descriere: În perioada 1-2 iunie 2019, a avut loc la Birkbeck University of London, conferința internațională *"Contested Minorities in the 'New Europe': National Identity from the Baltics to the Balkans, 1918-1939" [Minorități contestate în "Noua Europă": identitate națională de la zona baltică la Balcani, 1918-1939]*, care a dezbătut situația diferitelor comunități etnice din Europa în perioada formării și consolidării statelor naționale de după Primul Război Mondial. În cadrul unui panel ce a discutat conservarea identității naționale și etnice prin limbă, educație și presă, Anca Filipovici (cercetător ISPMN), a susținut prezentarea cu titlul *"National Education and Zionist Dream in Interwar Romania: The Case of the Youth Organisations Straja Țării and Maccabi" [Educație națională și vis sionist în România interbelică: cazul organizațiilor de tineret Straja Țării și Maccabi]*. Studiul a analizat modul în care organizațiile de tineret naționale au fost gestionate în România interbelică în scopul fidelizării tineretului român și al unei aparente integrări a minorităților. Au fost analizate de asemenea și unele organizații și mișcări de tineret evreiești privind modul în care acestea au oferit posibilitatea păstrării identității etnice, constituind un refugiu față de mediile școlare antisemite.

Mai multe detalii despre conferință pot fi accesate aici:

<https://contestedminorities.wordpress.com/>

Titlul: *Conferința internațională „Primăvara post-1989 a minorităților naționale? Mobilizare minoritară, activism pentru drepturile omului și acomodarea diversității etnoculturale în Europa Centrală, de Est și de Sud- Est”*

Titlul prezentării: Religia în politica de stat protector a Turciei, în Balcani. Diyanet-ul în comunitatea musulmană din Dobrogea (România) – Adriana Cupcea

(Religion in Turkey Kin State Policy in the Balkans. The Diyanet in the Muslim Community in Dobruja, Romania)

Organizatori: Central European University (Universitatea Central Europeană), Tom Lantos Institute

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 06/06/2019 - 07/06/2019

Participanți: Adriana Cupcea, Székely István, Kiss Tamás

Descriere: În perioada 6-7 iunie 2019, a avut loc la Budapesta conferința *The post-1989 Springtime of National Minorities?, Minority Mobilisation, Human Rights Activism and the Accommodation of Ethnocultural Diversity in Central, Eastern and Southeast Europe*, organizată de Central European University și Tom Lantos Institute. În cadrul conferinței Adriana Cupcea (cercetător ISPMN) a participat cu o prezentare despre rolul religiei în politica de stat protector a Turciei, în Balcani, axându-se asupra activităților instituției Diyanet-ului (Președenția Afacerilor Religioase din Turcia) în comunitatea musulmană din Dobrogea. Kiss Tamás și Toró Tibor (cercetători ISPMN) au susținut o prezentare despre paradigma educațională a elitei maghiare din Transilvania. Tamás Kiss și István Gergő Székely (cercetători ISPMN) au participat la panelul de carte: „*Populism, Memory and Minority Rights: Central and Eastern European Issues in Global Perspective*”.

Titlul: *Proiectul Youmig - Conferința de închidere a proiectului*

Organizatori: Primăria Burgas

Țara: Bulgaria

Localitatea: Burgas

Perioada: 12/06/2019 - 13/06/2019

Participant: Kállay Péter, Anca Filipovici

Descriere: În perioada 12-14 iunie 2019, a avut loc la Burgas, Bulgaria, conferința de închidere a proiectului YOUMIG

(Îmbunătățirea capacităților instituționale și facilitarea cooperării pentru gestionarea impactului migrației transnaționale a tinerilor). Evenimentul a prezentat principalele rezultate ale proiectului desfășurat în perioada 2017-2019, precum și aspecte ale evaluării diferitelor componente. De asemenea, au fost analizate posibilități de finanțare și continuare a cooperărilor științifice pe tema migrației tinerilor. Din partea partenerului de proiect ISPMN au participat la eveniment Anca Filipovici (cercetător, manager comunicare YOUMIG) și Kállay Péter (manager financiar).

Titlul: *IPSA Conference 2019: Diversity and Democratic Governance: Legacies of the Past, Present Challenges, and Future Prospects [Conferința Asociației Internaționale de Științe Politice (IPSA): Diversitate și guvernare democratică: Moșteniri din trecut, provocări în prezent și prospecte pentru viitor]*

Titlul prezentării: Székely István: Factors Influencing Roma Political Mobilization in Ethnically Mixed Local Social Environments in Transylvania [Factori ce influențează mobilizarea romilor în contexte locale multietnice în Transilvania]

Kiss Tamás: An Ethnic Caste System and Its Erosion. Roma Identity Strategies in Multi-Ethnic Settings in Transylvania [Un sistem etnic de caste și eroziunea acestuia. Strategii identitare în rândul romilor în contexte multietnice în Transilvania]

Organizatori: Asociația Internațională de Științe Politice (IPSA)

Țara: Bosnia Herzegovina

Localitatea: Sarajevo

Perioada: 12/06/2019 - 14/06/2019

Participant: Székely István, Kiss Tamás

Descriere: Între 12-15 iunie 2019 a avut loc la Sarajevo (Bosnia și Herțegovina) conferința internațională *"Diversity and Democratic Governance: Legacies of the Past, Present Challenges, and Future Prospects"* (Diversitate și guvernare democratică: Moșteniri din trecut, provocări în prezent și prospecte pentru viitor), organizată de cinci grupuri de cercetare din cadrul Asociației Internaționale de Științe Politice (IPSA), și anume: RC14 (Politică și Etnicitate), RC 13

(Democratizare în perspectivă comparată), RC28 (Federalism Comparativ și Guvernanță pe mai multe nivele), RC44 (Securitate, Conflict și Democratizare) și RC50 (Politici lingvistice).

La eveniment au participat din partea ISPMN cercetătorii Kiss Tamás și Székely István Gergő.

Kiss Tamás a susținut o prezentare intitulată *"An Ethnic Caste System and Its Erosion. Roma Identity Strategies in Multi-Ethnic Settings in Transylvania"* (Un sistem de caste etnic și eroziunea acestuia. Strategii identitare în rândul romilor în contexte multi-etnice din Transilvania).

Székely István Gergő a susținut o prezentare împreună cu Toró Tibor (Universitatea Sapientia, Cluj), intitulată *"Factors Influencing Roma Electoral Mobilization in Ethnically Mixed Local Social Environments in Transylvania"* (Factori ce influențează mobilizarea electorală a romilor în contexte locale multi-etnice în Transilvania)

Programul conferinței poate fi accesat la:

<https://sites.google.com/view/ipsarc14/events/sarajevo-2019>

Titlul: *Europe 30 Years after the fall of the Berlin Wall*

Titlul prezentării: „From Emigration to Immigration? CEE Countries in Post-crisis Context” (De la Emigrare la Imigrare? Țările din estul și centrul Europei în context post-criză)

Organizatori: Facultatea de Științe Politice Administrative și ale Comunicării, London School of Economics - Ideas

Țara: România

Localitatea: Cluj-Napoca

Perioada: 17/06/2019

Participant: Anghel Remus

Descriere: Luni, 17 iunie 2019, Remus Anghel (cercetător ISPMN) a participat la conferința internațională „*Europe 30 Years after the fall of the Berlin Wall. Opening conference and workshop LSE Ideas CSEEP Desk at FSPAC*” (Europa la 30 de ani de la Căderea Zidului Berlinului. Conferința de deschidere și workshopul LSE IDEAS pentru deschiderea biroului pentru Europa Centrală și de Est, în cadrul Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării de la Universitatea Babeș-Bolyai). Remus Anghel (cercetător ISPMN) și Inta Mierina, profesor la Universitatea din Letonia, Riga, au prezentat articolul: „*From Emigration to Immigration? CEE Countries in Post-crisis Context*” (De la Emigrare la Imigrare? Țările din estul și centrul Europei în context post-criză). Articolul prezintă principalele tendințe migratorii în spațiul Țărilor din Europa de Est și Europa Centrală în perioada post-criză, amintind deficitele principale generate de migrație. În a doua parte sunt descrise principalele tendințe de imigrare către aceste state.

Titlul: *Conferința internațională, De la Imperiul Otoman la Republica Turcia: Diplomatie, Ideologie, Societate. In memoriam Kemal Karpat*

Organizatori: Centrul de Studii Turce, Universitatea București

Țara: România

Localitatea: București

Perioada: 18/06/2019

Participant: Adriana Cupcea

Descriere: În perioada 18-19 iunie 2019, Adriana Cupcea (cercetător ISPMN) a participat la conferința internațională *From the Republic of Turkey: Diplomacy, Ideology, Society*, organizată de Centrul de Studii Turce a Universității București, Universitatea Ovidius și TIKA (Agenția de Dezvoltare și Cooperare Turcă). Conferința a fost organizată în memoria istoricului tătar Kemal Karpat, personalitate internațională, originar din comunitatea tătară din Dobrogea.

Titlul prezentării Adrianei Cupcea a fost *Islam in Dobruja. Interaction Between Local Tradition and Transnational Influences*. În cadrul cercetării am încercat să determinăm influența asupra comunității musulmane din Dobrogea, a Islamului transnațional, identificând care sunt actorii transnaționali implicați în revitalizarea religioasă după 1990 în Dobrogea, analizând modurile și planurile lor de acțiune și interacțiune în comunitatea musulmană, începând de la nivelul elitei religioase și până la nivelul membrilor comunității, inclusiv asupra vieții cotidiene și practicii religioase de zi cu zi, dar și asupra personalului religios și asupra educației religioase

Titlul: *Participare la conferința IMISCOE Malmo*

Titlul prezentării: Few successful, many mobile. Transnational return, ongoing mobility, and social differentiation in Romania [Puțini de succes, mulți în mobilitate. Întoarcere transnațională, mobilitate continuă și diferențiere socială în România]

Organizatori: IMISCOE

Țara: Suedia

Localitatea: Malmo

Perioada: 29/06/2019

Participant: Anghel Remus

Descriere: În perioada 26-28 iunie 2019, Remus Anghel (cercetător ISPMN) a participat la conferința rețelei europene de migrație, IMISCOE (*International Migration, Integration and Social Cohesion - Migrație internațională, integrare și coeziune socială*), desfășurată la Malmo, Suedia. Titlul conferinței a fost „*Understanding International Migration in the 21st century: conceptual and methodological approaches*.” (*Înțelegerea migrației internaționale în secolul 21: demersuri metodologice și conceptuale*). Remus Anghel a prezentat o lucrare cu titlul „*Few successful, many mobile. Transnational return, ongoing mobility, and social differentiation in Romania*” (*Puțini de succes, mulți în mobilitate. Întoarcere transnațională, mobilitate continuă și diferențiere socială în România*). Articolul analizează modelele de mobilitate internațională și practicile migrației de întoarcere în mai multe contexte locale din România. Analiza arată cum o mare parte dintre migranții români rămân în continuare în diverse practici de mobilitate. O parte a lor devin sau sunt considerați „de succes”, cea mai mare parte a celorlalți însă rămân ancorați în practici migratorii și de angajare în țările din vestul Europei.

Titlul: *Universitatea de vară „Protecția minorităților în Europa”*

Titlul prezentării: Prelegerea analizează raporturile României prezentate la COMEX și AC-FC și recepția lor

Organizatori: Kisebbségi Jogvédő Intézet, Nemzetpolitikai Kutatóintézet

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 10/07/2019

Participant: Toró Tibor

Descriere: Pe data de 10 iulie 2019, Toró Tibor, cercetător în cadrul ISPMN, a fost invitatul Universității de vară Protecția minorităților în Europa, organizată de către Institutul pentru Protecția Drepturilor Minorităților. În prelegerea sa, Toró a vorbit despre schimbările survenite în protecția internațională a minorităților naționale pe baza raporturilor de țară publicate în 2017 despre România de către Comitetul de experți de pe lângă Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare, respectiv Comitetul consultativ al Convenției cadru pentru protecția minorităților naționale. În cadrul evenimentului au participat studenți din România, Ungaria, Slovacia, Serbia și Ucraina, interesați de sistemul internațional și local de protecție a minorităților naționale.

Titlul: *A XIV-a Conferință a Asociației Europene de Sociologie [14th Conference of the European Sociological Association]*

Titlul prezentării: Real Bridges and Mental Borders in a Transylvanian ethnically mixed community [Poduri reale și granițe mentale într-o localitate mixtă din Transilvania] – Toma Stefania

Titlul prezentării: Reviewing Informal Settlements in Romania [Așezările informale din România] – Iulia-Elena Hossu

Organizatori: Asociația Europeană de Sociologie [European Sociological Association]

Țara: Anglia

Localitatea: Manchester

Perioada: 20/08/2019 - 23/08/2019

Participant: Toma Stefania, Iulia-Elena Hossu

Descriere: În perioada 20-23 august 2019, Iulia Hossu și Stefania Toma (cercetători ISPMN) au participat la a XIV-a Conferință Internațională a Asociației de Sociologie Europeană (European Sociological Association) intitulată *"Europe and Beyond: Boundaries, Barriers and Belonging"* [Europa și dincolo de Europa: limite, bariere și apartenență] organizată la Manchester (Marea Britanie) în colaborare cu Universitatea din Manchester și Universitatea Metropolitană din Manchester. Iulia Hossu a susținut prezentarea cu titlul *"Reviewing Informal Settlements in Romania"* [Așezările informale din România]. Prezentarea a avut la bază materialele rezultate din cercetarea de teren desfășurată în cadrul proiectului Resituating the local in cohesion and territorial development - RELOCAL, proiect derulat sub coordonarea Universității Finlanda de Est din Joensuu, cu 14 instituții partenere și cu sprijinul financiar al programului european de cercetare Horizon 2020. Lucrarea s-a concentrat asupra problematicii comunităților informale de romi din România cu accent asupra unui studiu de caz al unei comunități de acest tip din Transilvania. Susținerea a avut loc în cadrul panelului cu titlul Urban Futures: Visions for Social Inclusion. Stefania Toma a susținut prelegerea intitulată *"Real Bridges and Mental Borders in a Transylvanian Ethnically Mixed Community"* [Poduri reale și granițe mentale într-o comunitate mixtă din punct de vedere etnic din Transilvania] în cadrul secțiunii dedicată lui Georg Simmel. Argumentul autoarei a fost că "Străinul" lui Simmel încă poate fi utilizat ca și cadru conceptual în analiza relațiilor dintre romi și români sau maghiari.

Mai multe informații despre conferință puteți găsi:

<https://www.europeansociology.org/conferences/esa-conference-2019-manchester-uk>

Linkuri reacții presă:

<https://www.europeansociology.org/conferences/esa-conference-2019-manchester-uk>

Titlul: *Trajectories of Romani Migrations and Mobilities in Europe and Beyond (1945 – present) [Traiectoriile migrației și mobilității romilor în Europa și în afara Europei]*

Titlul prezentării: Mobilitatea romilor ca resursă și/sau impediment pentru integrarea lor socială [The mobility of the Roma as resource and/or obstacle for social integration]

Organizatori: Prague Forum for Romani Histories

Țara: Republica Cehă

Localitatea: Praga

Perioada: 16/09/2019 - 18/09/2019

Participant: Toma Stefania, Foszto László

Descriere: În perioada 16-18 septembrie 2019, a avut loc la Praga conferința internațională „Trajectories of Romani Migration and Mobilities in Europe and Beyond (1945-present)” [Traiectoriile migrației și mobilității romilor în Europa și în afara Europei], organizată de Jan Grill

(Facultatea de Științe Sociale și Economice, Universitatea Valle, Columbia), Helena Sadílková (Seminarul pentru Studii despre romi, Universitatea Charles, Cehia) și Forumul Praga pentru Istoria Romilor (Prague Forum for Romani Histories), Institutul de Istorie Contemporană, Academia de Științe a Republicii Cehe. Scopul evenimentului a fost de a organiza o întâlnire multidisciplinară în cadrul căreia invitații să discute pe baza unor date empirice dimensiunile multiple ale mobilității romilor de după 1945 și să analizeze conexiunile dintre diferitele forme ale mobilității din trecut cu fenomenul migrației din prezent. Din partea ISPMN au participat Stefánia Toma și László Fosztó, care au prezentat lucrarea intitulată „*The Mobility of the Roma as Resource and/or Obstacle for Social Integration in Romania*” [*Mobilitatea romilor ca resursă și/sau obstacol pentru integrarea socială în România*].

Pentru mai multe informații vizitați pagina de internet:

<http://www.romanihistories.usd.cas.cz/conferences/international-conference-trajectories-of-romani-migrations-and-mobilities-in-europe-and-beyond-1945-present-prague-sept-16-18-2019/>

Presa: <http://www.romea.cz/en/news/czech/scholars-gather-in-czech-capital-to-discuss-migrations-and-mobilities-of-romani-people>

Facebook:

<https://www.facebook.com/Prague-Forum-For-Romani-HistoriesPra%C5%B5sk%C3%A9-f%C3%B3rum-pro-romsk%C3%A9-d%C4%B5jiny-101282041259189/>

Linkuri reacții presă:

<https://www.hsozkult.de/conferencereport/id/tagungsberichte-8481?fbclid=IwAR02r2saZPBCMDUi7Sa5uy28JrvExTjs3EliYxwrgHW6Fd04jf9ngqvdyw>

<http://www.romanihistories.usd.cas.cz/conferences/international-conference-trajectories-of-romani-migrations-and-mobilities-in-europe-and-beyond-1945-present-prague-sept-16-18-2019/>

<https://kisebbsegkutato.tk.mta.hu/en/news/2019/10/trajectories-of-romani-migration>

Titlul: *[Patrimoniu și mediu. Al V-lea Forum al patrimoniului din Europa Centrală] Heritage & Environment. 5th Heritage Forum of Central Europe*

Titlul prezentării: [Memoria și patrimoniul cultural în context rurale: narațiuni și politica memoriei în Transilvania] Memory and Heritage in Rural Contexts: Narratives and Politics of Memory in Transylvania (Romania)

Organizatori: International Cultural Center – Ministry of Culture Czech Republic – Prime Minister’s Office Hungary – Monuments Board of the Slovak Republic

Țara: Polonia

Localitatea: Krakow

Perioada: 19/09/2019 - 20/09/2019

Participant: Jakab Albert Zsolt

Descriere: Între 19-20 septembrie 2019 Jakab Albert Zsolt (cercetător ISPMN) a participat la conferința *[Patrimoniu și mediu. Al V-lea Forum al patrimoniului din Europa Centrală] Heritage & Environment. 5th Heritage Forum of Central Europe* (Cracovia, Polonia), organizat de International Cultural Center – Ministry of Culture Czech Republic – Prime Minister’s Office Hungary – Monuments Board of the Slovak Republic. Titlul prezentării a fost *[Memoria și patrimoniul cultural în context rurale: narațiuni și politica memoriei în Transilvania] Memory and Heritage in Rural Contexts: Narratives and Politics of Memory in Transylvania (Romania)*. Studiul a urmărit problematica practicii de comemorare ca gest social-politic, problematica ruralității contemporane, metodele și tendințele de patrimonizare în Transilvania. În ultimele decenii memoria și patrimoniul cultural apar într-un context schimbat/schimbător, politica memoriei devenind astfel problematică.

Titlul: *A treia reuniune a partenerilor proiectului REDISCOVER*

Țara: Croația

Localitatea: Osijek

Perioada: 23/09/2019 - 26/09/2019

Participant: Anca Filipovici

Descriere: În perioada 20-21 februarie 2019, a avut loc la Timișoara întâlnirea partenerilor din proiectul *REDISCOVER* (*Rediscover, expose and exploit the concealed Jewish heritage of the Danube Region*), finanțat prin Danube Transnational Programme. Întâlnirea a fost organizată sub forma unui walkshop, în care membrii parteneri împreună cu persoane din grupul actorilor interesați au întreprins vizite la principalele obiective legate de viața comunităților evreiești din Timișoara: cimitirul evreiesc, sinagogi, sediul comunității, clădiri create de arhitecți evrei. Vizitele au fost urmate apoi de discuții, la sediul Primăriei Municipiului Timișoara (partener principal al proiectului), privind modul în care moștenirea tangibilă și intangibilă evreiască poate fi transpusă în obiective turistice cu potențial înalt de vizitare. Anca Filipovici (cercetător ISPMN) a participat la această întâlnire, ca reprezentant al ISPMN, partener strategic asociat în proiect.

Titlul: *Stagiu de cercetare Diversitate etno-culturală și dezvoltare locală [Ethno-cultural diversity and local development – DivEthDev]*

Titlul prezentării: Diversitate etno-culturală și dezvoltare locală - analiza rolului și impactului diferențierii etnice și culturale (religioase și lingvistice) asupra modului local de organizare socială și potențialului de dezvoltare socio-economică

Organizatori: TÁRKI-POLC

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 23/09/2019 - 11/10/2019

Participant: Fosztó László

Descriere: În perioada 23 septembrie - 11 octombrie 2019, Fosztó László (cercetător ISPMN) a participat la un stagiu de cercetare în cadrul infrastructurii de cercetare TÁRKI-POLC din Budapesta. Stagiul s-a desfășurat în cadrul proiectului InGRID - acces transnațional, finanțat de Uniunea Europeană. Fosztó László a avut oportunitatea de a lucra la proiectul său intitulat: Diversitatea etnoculturală și dezvoltare locală. Stagiul a asigurat accesul la bazele de date arhivate și schimb de experiență cu cercetătorii TÁRKI. Rezultatele cercetării vor fi publicate sub forma unui studiu în cursul primăverii anului 2020.

Titlul: *Language, Individual & Society. 13th International Conference [Limba, individ și societate. A 13-a conferință internațională]*

Titlul prezentării: [Ruralități schimbătoare și patrimonizare în Transilvania (Romania)] Changing rurality and heritagization in Transylvania (Romania) – Jakab Albert Zsolt

Titlul prezentării: Ethnicity-related aspects of transnational migration and language socialization in the Moldavian Csángó society [Aspectele de etnicitate ale migrației transnaționale și socializare lingvistică în societatea ceangăilor din Moldova] – Peti Lehel

Organizatori: Bulgarian Academy of Sciences, Union of Scientists in Bulgaria, Science & Education Foundation (Bulgaria), Sapporo University (Japan), Institute of Philosophy and Social and Political Studies of the Southern Federal University (Russia)

Țara: Bulgaria

Localitatea: Burgas

Perioada: 26/09/2019 - 30/09/2019

Participant: Jakab Albert Zsolt

Descriere: În perioada 26–30 august cercetătorii Jakab Albert Zsolt și Peti Lehel au participat la conferința *14th Language, Individual & Society. 13th International Conference [Limbă, individ și societate. A 14-a conferință internațională]*, organizată de Bulgarian Academy of Sciences – Union of Scientists in Bulgaria – Science & Education Foundation (Bulgaria) – Sapporo University (Japan) – Institute of Philosophy and Social and Political Studies of the Southern Federal University (Russia). Titlul prezentării lui Jakab Albert Zsolt a fost *[Ruralități schimbătoare și patrimonizare în Transilvania (Romania)] Changing rurality and heritagization in Transylvania (Romania)*. Studiul a urmărit problematica practicii de comemorare ca gest social-politic, problematica ruralității contemporane, metodele și tendințele de patrimonizare în Transilvania. În ultimele decenii a început un proces de a privi cultura (populară), precum și monumentele (statui, plăci comemorative, locuri memoriale) drept patrimoniu. În contextul rural tendințele contemporane ale utilizării sociale sunt în schimbare, în urma cărora problematica patrimoniului cultural reprezintă deodată un caz pentru actorii sociali și o provocare pentru cercetători. Peti Lehel a ținut o prezentare cu titlul: *Ethnicity-related aspects of transnational migration and language socialization in the Moldavian Csángó society (Aspectele de etnicitate ale migrației transnaționale și socializare lingvistică în societatea ceangăilor din Moldova)*. În prelegerea sa Peti Lehel a analizat efectele migrației transnaționale asupra etnicității ceangăilor din Moldova. În prima parte a prezentării a schițat modelele migrației și impactul social și economic asupra societății catolicilor din Moldova. În centrul analizei s-a aflat schimbarea conținutului identității ca urmare a experiențelor de migrare. Principala întrebare a autorului a fost ce procese contribuie la renegocierea unei noi identități ceangăiești în mijlocul migrației. Autorul a constatat că odată cu migrația transnațională apare reflexia asupra identității. În procesul de renegociere a identității, cultura tradițională și sistemul de valori, limba ceangăiască și loialitatea față de localitate (locality) capătă o importanță semnificativă. De asemenea, autorul a analizat, cum noua identitate ceangăiască, care este transformată în condiții de migrație, se referă la aspirațiile etno-politice române și maghiare.

Titlul: *A magyar kisebbségek politikai integrációjának lehetőségei és korlátai a két világháború között [Problema integrării politice a minorităților maghiare în statele naționale post 1918]*

Titlul prezentării: Zsidó etnikai önszerveződések útkeresése az utódállamokban: integrációs kötődések, disszimilációs folyamatok [Evreii în statele naționale post 1918: problema integrării și a disimilării etnice]

Organizatori: MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézet

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 15/10/2019

Participant: Gidó Attila

Descriere: Marți, 15 octombrie 2019, Attila Gidó (cercetător ISPMN) a susținut o prezentare cu titlul „Zsidó etnikai önszerveződések útkeresése az utódállamokban: integrációs kötődések, disszimilációs folyamatok” [Evreii în statele naționale post 1918: problema integrării și a disimilării etnice] în cadrul conferinței „A magyar kisebbségek politikai integrációjának lehetőségei és korlátai a két világháború között” [Problema integrării politice a minorităților maghiare în statele naționale post 1918]. Evenimentul a fost organizat de către Institutul pentru Studiarea Minorităților de pe lângă Academia Maghiară și a avut loc în sala mare a Casei Cercetărilor de Științe Umaniste a Academiei Maghiare din Budapesta. Subiectul conferinței l-a constituit comunitățile etnice minoritare în Europa Centrală și de Est în perioada interbelică. Attila

Gidó a vorbit despre strategia de integrare a elitelor politice evreiești în viața politică a noilor state naționale (Cehoslovacia, România, Regatul Sârbilor Croaților și Slovenilor).

Linkuri reacții presă: <https://kisebbsegkutato.tk.mta.hu/hirek/2019/10/a-magyar-kisebbsegek>

Titlul: *Lansare de carte și masă rotundă despre Atlasul Istoric al Romilor*

Titlul prezentării: Prezentarea Atlasului istoric al romilor

Organizatori: Collegium Hungaricum Viena

Țara: Austria

Localitatea: Viena

Perioada: 16/10/2019

Participant: Fosztó László

Descriere: Miercuri, 16 octombrie 2019, la invitația Institutului Cultural Maghiar Balassi și a Colegiului Hungaricum din Viena, Fosztó László (cercetător ISPMN) a participat la o lansare de carte urmată de o masă rotundă. Evenimentul a marcat publicarea volumului *Atlasul istoric al romilor (A cigányság történeti atlasza, Méry-RATIO, Šamorín, 2018)*, autor Bereznay András, prezent la eveniment. Discuția a fost moderată de jurnalistul Michael Laczynski (Die Presse). După lansare și masă rotundă, publicul a avut ocazia de a pune întrebări și a participa la discuții cu autorul și participanții la eveniment.

Titlul: *Die Geschichte der Bukowina nach dem Visual Turn [Istorie ale Bucovinei după reorientarea vizuală]*

Titlul prezentării: Nation and ethnicity in photo collections: images of the youth in interwar Bukovina [Națiune și etnicitate în colecțiile fotografice: imagini ale tineretului în Bucovina interbelică]

Organizatori: Bukowina-Institut an der Universität Augsburg

Țara: Germania

Localitatea: Augsburg

Perioada: 17/10/2019 - 19/10/2019

Participant: Anca Filipovici

Descriere: În perioada 17-19 octombrie, a avut loc la Bukowina Institut din cadrul Universității Augsburg (Germania), conferința „Geschichte(n) der Bukowina nach dem Visual Turn” [Istorie ale Bucovinei după reorientarea vizuală]. Evenimentul a marcat 30 de ani de la înființarea institutului și a reunit cercetători care au explorat diverse aspecte legate de istoria și comunitățile bucovinene, reflectate în cultura vizuală. În cadrul unui panel ce a dezbătut românizarea Bucovinei după 1918, Anca Filipovici (cercetător ISPMN) a susținut prezentarea cu titlul „Nation and Ethnicity in Photo Collections: Images of the Youth in Interwar Bukovina” [Națiune și etnicitate în colecțiile fotografice: imagini ale tineretului în Bucovina interbelică], în care a analizat procesul de românizare a educației în Bucovina, reflectat în colecții fotografice personale, imagini din tipăriturile oficiale și memorialistica bucovineană.

Titlul: *Workshop “Ethnography of Migration: Observing, Understanding, Telling” [Workshop-ul „Etnografia migrației. A observa, a înțelege, a povesti”]*

Titlul prezentării: “Using ethnography in migration. The case of precarious migrants” [Utilizarea etnografiei în migrație. Cazul migranților precari]

Organizatori: Universitatea din Trento

Țara: Italia

Localitatea: Trento

Perioada: 16/10/2019 - 19/10/2019

Participant: Anghel Remus

Descriere: Miercuri, 16 octombrie 2019, Remus Anghel (cercetător ISPMN) a participat la workshop-ul intitulat „*Etnografia migrației. A observa, a înțelege, a povesti*”. Workshop-ul a fost organizat de către Universitatea din Trento, Italia. Workshop-ul a fost centrat pe analiza unor volume care au apărut anul acesta la edituri de prestigiu din domeniu (Editura Universității din Chicago, Editura Universității din California, respectiv Editura Universitară din Provence). Cărțile tratează tematica migrației feminine est-europene în Italia, a refugiaților eritreeni către Europa, respectiv a migrantelor senegaleze în Franța. Remus Anghel a realizat o analiză a celor trei cărți și a discutat despre meritele și limitările etnografice în analiza migranților aflați într-o situație de precaritate. Această analiză a fost realizată prin comparație și cu situația migranților din România către vestul Europei. Joi, 17 octombrie 2019, Remus Anghel a organizat o masă rotundă la Facultatea de Sociologie a Universității din Trento, Italia, împreună cu Paolo Boccagni, profesor la aceeași facultate. Scopul mesei rotunde a fost acela de a discuta volumul intitulat „*Transnational Return and Social Change. Hierarchies, Identities and Ideas*” (*Întoarcere transnațională. Ierarhii, identități, idei*), apărut anul acesta la Editura Anthem Press din Londra. Volumul a fost coordonat de către Remus Anghel, prof. Margit Fauser, Universitatea din Darmstadt, și prof. Paolo Boccagni, Universitatea din Trento.

Titlul: *#ForumEU11 Regional Forum for Social and Economic Policy. Unlocking the potential of Inclusive growth at the local level. [#Forum EU11. Forum regional pentru politici sociale și economice. Deschizând potențialul pentru dezvoltare inclusivă la nivel local]*

Titlul prezentării: Workshop despre facilitarea dialogului social și a interacțiunii între diferiți actori locali în vederea dezvoltării inclusive cu focus special pe sistemul educațional

Organizatori: Friedrich-Ebert-Stiftung

Țara: Slovacia

Localitatea: Bratislava

Perioada: 23/10/2019 - 26/10/2019

Participant: Toma Stefánia

Descriere: În perioada 24-25 octombrie 2019, a avut loc la Bratislava (Slovacia) forumul regional pentru politici sociale și economice organizat de Friedrich-Ebert Stiftung și Central European Labour Studies Institute (Bratislava, Slovacia) cu titlul „*#ForumEU11 - Unlocking the Potential of Inclusive Growth at the Local Level: Support for a rich dialogue between employers, unions, local governments and other stakeholders*” [*Deschizând potențialul creșterii inclusive la nivel local: suport pentru un dialog între angajatori, syndicate, autorități locale și alți actori*]. Scopul întâlnirii a fost de discuta despre posibilitățile și efectele pozitive oferite de dezvoltarea unor parteneriate dintre diferiți actori (parteneri sociali) din diferite domenii (de exemplu comisiile tripartite) care contribuie la stimularea cooperării și a dialogului social la nivel local și regional. La întâlnire au participat delegații din țările EU11. Din partea ISPMN a fost invitată Stefánia Toma (cercetător).

Mai multe informații despre proiectul regional găsiți pe pagina:

<http://www.fes-socialdialogue.org/>

Linkuri reacții presă: <http://www.fes-socialdialogue.org/>

Titlul: *International Conference on Multilingual Awareness and Multilingual Practices [Conferința internațională asupra conștientizării multilingvistismului și a practicilor multilingvistice]*

Organizatori: THOMAS MORE UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Titlul prezentării: Institutional Support and Ethnolinguistic Vitality in the Case of Hungarians of România [Suport instituțional și vitalitate etnolingvistică în cazul minorității maghiare din România]

Țara: Belgia

Localitatea: Antwerp

Perioada: 28/10/2019 - 29/10/2019

Participant: Veress Ilka, Kormos Katalin

Descriere: În data de 28-29 octombrie 2019, Ilka Veress (cercetător ISPMN) a participat la Conferința Internațională *Multilingual Practices and Multilingual Awareness*, organizată de către Universitatea de Științe Aplicate Thomas More în Antwerpen, Belgia, cu o prezentare elaborată în colaborare cu Katalin Kormos (cercetător ISPMN) având titlul *Institutional Support and Ethnolinguistic Vitality in the Case of Hungarians of România [Suport instituțional și vitalitate etnolingvistică în cazul minorității maghiare din România]*. Pornind de la modelul de vitalitate etnolingvistică, prezentarea s-a centrat pe relația densității instituționale cu funcțiile de protecție a limbii materne și gradul de concentrare teritorială a populației maghiare. Din punct de vedere metodologic, analiza a prelucrat datele cadastrului sistemului instituțional maghiar realizat de către ISPMN în anul 2018, în prezentare și interpretare folosind metode cartografice.

Titlul: *Zsidó lojalitáshierarchiák dinamikája a modernkori Közép-Európában [Dinamica ierarhiilor evreiești de loialitate în Europa Centrală]*

Organizatori: Universitatea din Szeged, Institutul Pedagogic Rabinic din Budapesta, Comitetul Academic din Szeged

Țara: Ungaria

Localitatea: Szeged

Perioada: 06/11/2019 - 07/11/2019

Participant: Gidó Attila

Descriere: În perioada 6–7 noiembrie 2019 cercetătorul ISPMN Attila Gidó a participat la conferința „*Zsidó lojalitáshierarchiák dinamikája a modernkori Közép-Európában*” [Dinamica ierarhiilor evreiești de loialitate în Europa Centrală]. Evenimentul a avut loc în sediul Comitetului Academic din Szeged și a fost organizat de către Universitatea din Szeged, Institutul Pedagogic Rabinic din Budapesta și Comitetul Academic din Szeged. Cercetătorul Attila Gidó a ținut o prezentare cu titlul „*Zsidó lojalitásnyilatkozatok Erdélyben, 1918-1940*” [Declarații evreiești de loialitate în Transilvania, 1918-1940] în care a vorbit despre discursul politic evreiesc legat de problema loialității față de statul român, respectiv față de minoritatea maghiară din România în perioada interbelică.

Titlul: „*Returnees and Economic Development*” [Migrația de întoarcere și dezvoltarea economică]

Titlul prezentării: „Returnees and entrepreneurship. Romanian experiences” [Migrații care se întorc și antreprenoriatul. Experiențe românești]

Organizatori: Konrad Adenauer Stiftung Croația și Slovenia, Universitatea din Zagreb

Țara: Croația

Localitatea: Zagreb

Perioada: 12/11/2019

Participant: Anghel Remus

Descriere: În data de 12 noiembrie 2019 Remus Anghel a participat la Zagreb, Croația, la conferința intitulată „*Returnees and Economic Development*” (*Migrația de întoarcere și dezvoltarea economică*). Conferința a fost organizată de către Fundația Konrad Adenauer, Departamentul de Studii Croate al Universității din Zagreb, Institutul de Studii Etnice și de Migrație, Institutul de Științe Sociale „Ivo Pilar”, precum și fundația „Croatian Heritage”. Remus Anghel a susținut o prelegere intitulată „*Returnees and entrepreneurship. Romanian experiences*” (Migranții care se întorc și antreprenoriatul. Experiențe românești) în cadrul căreia a prezentat analizele despre migrația de întoarcere către România și diferitele modalități prin care migranții reîntorși se readaptează contextelor locale.

Titul: ***COST Action School - ETHMIGSURVEYDATA***

Titlul prezentării: The Romanian Roma in Quantitative Surveys: looking for Schrodinger's Cat [Romii din România în anchetele cantitative: căutând Pisica lui Schrodinger]

Organizatori: Proiectul COST Action ETHMIGSURVEYDATA

Țara: Ungaria

Localitatea: Budapesta

Perioada: 14/11/2019 - 15/11/2019

Participant: Toma Stefánia

Descriere: În perioada 14 – 15 noiembrie 2019 a avut loc la Budapesta (Ungaria) al treilea curs de perfecționare din cadrul proiectului *COST CA16111 International Ethnic and Immigrant Minorities Survey Data Network* [Rețeaua internațională pentru date cantitative pe minorități etnice și imigranți] organizat anul acesta de Institutul de Cercetări Sociale TÁRKI în colaborare cu Centrul pentru Științe Sociale al Academiei de Științe a Ungariei. Anul acesta tema acestui curs a fost metodologia cercetării pe minorități etnice și imigranți [Research on ethnic and migrant minorities]. La curs au participat 24 de cercetători juniori și avansați din 14 țări, provenind din mai multe domenii ale științelor sociale (științe politice, sociologie, antropologie, statistică, psihologie socială, științe medicale, științe umanistice și arte). În prima zi a cursului, Anikó Bernát (Institutul de Cercetări Sociale TÁRKI) și Messing Vera (Centrul pentru Științe Sociale a Academiei de Științe a Ungariei) au ținut un curs comun despre principalele probleme și dileme metodologice și conceptuale în proiectarea unui sondaj în rândul populației de romi și migranți. A doua zi, Stefano Piemontese (Universitatea Birmingham, MB) prin utilizarea unor materiale etnografice a subliniat unele aspecte care țin de problemele etice în selectarea subiecților care aparțin minorităților etnice și a romilor în special, respectiv greutățile care sunt întâlnite în traducerea rezultatelor sondajelor în politici publice și sociale. Andrey Ivanov (Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE, FRA) a prezentat prin prisma sondajelor efectuate de către UNDP și FRA diferite abordări în transformarea datelor statistice în indicatori sociali pentru descrierea situației romilor din Europa. Steffen Pötzschke (GESIS – Institutul Leibniz pentru Științe Sociale) a prezentat utilizarea unei rețele de socializare ca bază de eșantionare, subliniind greutățile și dilemele utilizării unei astfel de eșantionări. Stefánia Toma (cercetător ISPMN și membru supleant pentru Comitetul de Management COST Action ETHMIGSURVEYDATA) a prezentat pe exemplul a două proiecte recente (SocioRoMap și MigRom) greutățile și dilemele metodologice, conceptuale și etice în eșantionare și culegerea de date cantitative în rândul populației de romi și migranți, lansând o provocare practică privind diferite metode de reducere a incertitudinii (eșantionare, validitate, replicabilitate, generabilitate etc).

Titlul: *Stadt- und Kulturgeschichte von Klausenburg/Cluj-Napoca/Kolozsvár (Istoria urbană și culturală a orașului Klausenburg/Cluj-Napoca/Kolozsvár)*

Titlul prezentării: Hungarian and Romanian Memory Construction in Cluj in the 19th-20th Centuries (Construcția memoriei maghiare și române la Cluj în secolele XIX-XX)

Organizatori: Akademie Mitteleuropa

Țara: Germania

Localitatea: Bad Kissingen

Perioada: 22/11/2019 - 24/11/2019

Participant: Jakab Albert Zsolt

Descriere: În perioada 22-24 noiembrie 2019, Jakab Albert Zsolt (cercetător ISPMN) a participat la conferința [*Istoria urbană și culturală a orașului Klausenburg/Cluj-Napoca/Kolozsvár*] *Stadt- und Kulturgeschichte von Klausenburg/Cluj-Napoca/Kolozsvár (Bad Kissingen, Germania)*, organizată de Akademie Mitteleuropa. Titlul prezentării a fost [*Construcția memoriei maghiare și române la Cluj în secolele XIX-XX*] *Hungarian and Romanian Memory Construction in Cluj in the 19th–20th Centuries*. Studiul a urmărit problematica practicii de comemorare. Scopul acestei analize constă în organizarea într-un sistem a formelor locale ale comemorării, precum și în formularea unui răspuns, (inclusiv) pe această bază, la întrebarea cu privire la modul în care narativizarea timpului, respectiv producerea memoriei (datarea, păstrarea memoriei, ridicarea de plăci comemorative și de statui) organizează și (re)construiește spațiul, analizând și evenimentele evidențiate și transformate în acest fel.

Titlul: *Valori în cercetarea minorităților din Bazinul Carpatic*

Titlul prezentării: Acomodare inegală - Situația comunității maghiare în regimul de protecție a minorităților din România (Egyenlőtlen akkommodáció: az erdélyi magyar közösség helyzete a romániai kisebbségpolitikai rezsimben)

Organizatori: Consiliul Academic Maghiar din Voivodina (Vajdasági Magyar Autonómia Tanács)

Țara: Serbia

Localitatea: Novi Sad

Perioada: 30/11/2019

Participant: Székely István

Descriere: În data de 30 noiembrie 2019 a avut loc la Novi Sad (Újvidék), Serbia, o conferință intitulată "*Értéktերemő Kisebbségkutatás a Kárpát-medencében*" (*Valori în cercetarea minorităților din Bazinul Carpatic*), sub organizarea Consiliului Academic Maghiar din Voivodina (Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács). Din partea ISPMN au participat la eveniment Horváth István (președinte) și Székely István Gergő (cercetător). Horváth István a susținut o prezentare cu titlul "*Kisebbségkutatás Erdélyben*" (*Cercetarea minorităților în Transilvania*), axată în primul rând pe prezentarea principalelor direcții și proiecte de cercetare din cadrul ISPMN, dar menționând și alte cercetări semnificative, care au loc în afara ISPMN. Székely István a susținut o prezentare cu titlul "*Egyenlőtlen akkommodáció: az erdélyi magyar közösség helyzete a romániai kisebbségpolitikai rezsimben*" (*Acomodare inegală - Situația comunității maghiare în regimul de protecție a minorităților din România*), constând în linii mari în prezentarea cadrului teoretic care a stat la baza volumului intitulat "*Unequal Accommodation of Minority Rights. Hungarians in Transylvania*" (coord. Kiss Tamás - Székely István Gergő - Toró Tibor - Bárdi Nándor - Horváth István, editura Palgrave Macmillan 2018).

Detalii despre conferință pot fi găsite la paginile web <https://vmat.rs/ertekteremto-kisebbsegkutatasa-karpat-medenceben/>

Linkuri reacții presă:

http://www.rtv.rs/hu/vajdas%C3%A1g/%C3%A9rt%C3%A9kteremt%C5%91-kisebbs%C3%A9gkutat%C3%A1s-a-k%C3%A1rp%C3%A1t-medenc%C3%A9ben_1071860.html?fbclid=IwAR2ENvsf0pNq5oB746Q8oHt1s7l_U-st9H65fozs-sWWHRqANhCeMq3VpwE
<https://pannonrtv.com/rovatok/tarsadalom/ertekteremto-kisebbsegkuttatas-karpat-medenceben>

Titlul: *Conferința internațională Varietăți turcice în pericol în Sud-Estul Europei (Endangered Turkic varieties in Southeast Europe)*

Organizatori: Academia de Științe din Viena

Țara: Austria

Localitatea: Viena

Perioada: 09/12/2019

Participant: Adriana Cupcea

Descriere: În data de 9 decembrie 2019 a avut loc la Academia de Științe din Viena (ÖAW), Comisia Vanishing Languages and Cultural Heritage – un eveniment dedicat unor varietăți turcice din sud-estul Europei. Doi specialiști invitați, Adriana Cupcea și Maria Petrou, au vorbit despre evoluțiile limbilor unor foste elite din Balcani. Odată cu sfârșitul Imperiului Otoman în sud-estul Europei, două limbi ale fostelor elite balcanice – tătara din România și turca din Grecia, două varietăți turcice din sud-estul Europei și-au pierdut gradual importanța. Departate de locurile lor de origine și sub influența limbilor cu care au venit în contact, româna, respectiv greaca, cele două limbi au evoluat diferit. Maria Petrou, lingvist la Justus Liebig University Giessen și Adriana Cupcea, cercetător la Institutul pentru Studiul Problemelor Minorităților Naționale au analizat situația lingvistică a celor două limbi, din perspectiva istoriei sociale, caracterizate în primul rând de faptul că vorbitorii au aparținut elitei sociale în trecut, iar azi unei minorități amenințate de asimilare.

Adriana Cupcea (cercetător ISPMN) a susținut prelegerea cu titlul *Între obiective politice și oscilații ideologice. Limba tătară din Dobrogea*.

În cadrul prezentării a accentuat faptul că limba tătară vorbită în Dobrogea reprezintă o varietate lingvistică regională a limbii tătare crimeene prezentând variațiuni lexicale și gramaticale minore semnificative față de alte varietăți lingvistice ale acestei limbi, vorbite în Crimeea, teritoriul de origine al tătarilor și în diaspora tătară din Bulgaria, Turcia sau Uzbekistan. Supusă politicilor de omogenizare ale regimului comunist, limba tătară a supraviețuit totuși în această perioadă, continuând să fie vorbită în comunitate, dar strict în contexte private sau sociale restrânse. În Dobrogea, pe de altă parte, s-a inițiat în a doua jumătate a anilor '80, un proces de planificare lingvistică, care a urmărit dezvoltarea varietății tătare locale (baza fiind dialectul kırım), ca un standard regional. Obiectivul cercetării a fost analiza traiectoriei limbii tătare post 1990, din perspectiva legislației, a politicilor etnice, a orientărilor ideologice, a poziției tătarei de alte varietăți lingvistice și a situației lingvistice actuale a populației tătare din regiunea Dobrogei (România). Din punct de vedere metodologic, cercetarea s-a bazat pe interpretarea datelor adunate prin metode calitative, interviurile semistructurate, analiza de text aplicată textelor jurnalistice din presa tătară (Karadeniz), analiza documentelor de arhivă și analiza datelor statistice.

Lucrarea prezentată face parte dintr-o cercetare mai amplă, realizată împreună cu István Horváth (președinte ISPMN), referitoare la elaborarea unei schițe de politică lingvistică pentru limba tătară din Dobrogea, în cadrul proiectului inițiat și coordonat de Departamentul de Relații Interetnice, în scopul revitalizării limbii tătare, prin adăugarea funcției educaționale.

Linkuri reacții presă: <https://www.oeaw.ac.at/vlach/events/upcoming-events/>

Titlul: *Forumul ONU pe problemele minorităților*

Organizatori: ONU

Țara: Elveția

Localitatea: Geneva

Perioada: 27/12/2019 - 29/12/2019

Participant: Kiss Tamás

Descriere: Kiss Tamás a participat la al 12-lea Forum ONU privind problemele minorităților naționale pe tematica *Educație, limbă și drepturile omului ale minorităților* ca expert invitat de către raportorul special pentru drepturi ale minorităților. Cercetătorul a avut o prezentare bazată pe cercetarea desfășurată în cadrul ISPMN privind educația de limbă maghiară în România.

Linkuri reacții presă: <http://webtv.un.org/news-features/audiovisual-library-of-international-law-avl/watch/effective-practices-for-education-12th-session-of-the-forum-on-minority-issues/6110401664001/?term=&sort=popular&page=22?lanenglish>

Cap VI. Prezențe în mass media

Autor: Anghel Remus

Perioada: 03/01/2019

Numele organului de presă: Karpaten Rundschau (Panorama Carpaților)

Numele participantului: Anghel Remus

Tema dezbătută: A apărut în ziarul Karpaten Rundschau din Brașov recenzia volumului "Un Veac Frământat. Germanii din România după 1918" (coord. Ottmar Trașcă și Remus Anghel), Editura ISPMN, 2018. Recenzia e semnată de către Dieter Drotleff și menționează importanța acestei sinteze în contextul românesc, precum și faptul că volumul acoperă cele mai importante perioade istorice și procese sociale prin care a trecut comunitatea germană din România.

Autor: Anghel Remus

Perioada: 11/01/2019

Numele organului de presă: Hermannstädter Zeitung (Ziarul Sibian)

Numele participantului: Anghel Remus

Tema dezbătută: Vineri, 11 ianuarie 2019, a apărut o recenzie a cărții „Un Veac Frământat. Germanii din România după 1918" (coord. Ottmar Trașcă și Remus Anghel) în ziarul Hermannstädter Zeitung din Sibiu. Recenzia este semnată de către Beatrice Ungar. Cartea este considerată „un impuls" pentru cercetările istorice și sociologice despre comunitatea germană din România, existând încă multe aspecte importante care nu sunt clarificate. În același timp, este esențială pentru demontarea unor clișee, parțial false, care există în societatea românească referitor la comunitatea germană și relațiile interetnice româno-germane.

Autor: Fosztó László

Perioada: 18/02/2019

Numele organului de presă: Radio Cluj, România

Numele participantului: Fosztó László

Titlul emisiunii: Tetőterasz [Terasă pe acoperiș],

Tema dezbătută: Tema emisiunii a fost libertatea cercetării științifice și necesitatea autonomiei sferei academice în relația sa cu sfera politică. Tema discuției a fost prilejuită de planurile de reorganizare a Academiei Ungare de Științe și a instituțiilor de cercetare în cadrul acestei academii. Mulți dintre cercetătorii maghiari și români din cadrul universităților și instituțiilor academice din Transilvania s-au alăturat unei mișcări de solidaritate cu colegii din Ungaria, prin care solicită Ministerului Cercetării din Ungaria respectarea libertății academice și continuarea finanțării cercetării de bază prin sistemul existent.

Autor: Anghel Remus

Perioada: 25/02/2019

Numele organului de presă: Allgemeine Deutsche Zeitung für Rumänien (Ziarul german pentru România)

Numele participantului: Anghel Remus

Titlul emisiunii: Exodus aber kein Exitus (Exod dar nu dispariție)

Tema dezbătută: În data de 25 februarie 2019 a apărut în ziarul Allgemeine Deutsche Zeitung fuer Rumaenien o recenzie realizată de către Nina May referitoare la lansarea de carte de la Casa

Schiller. Articolul descrie evenimentul și lista de persoane care au luat cuvântul, precum și elementele esențiale ale cărții.

URL:

<https://adz.ro/lokales/artikel-lokales/artikel/deutsche-in-rumaenien-nach-1918-buchvorstellung-im-schillerhaus/>

Autor: Anghel Remus

Perioada: 15/03/2019

Numele organului de presă: Allgemeine Deutsche Zeitung für Rumänien (Ziarul german pentru România)

Numele participantului: Anghel Remus

Titlul emisiunii: Exodus aber kein Exitus (Exod dar nu dispariție)

Tema dezbătută: La data de 15 martie 2019 a fost realizată o recenzie exhaustivă a volumului „Un veac frământat. Germanii din România după 1918”. Recenzia a fost scrisă de către Nina May și prezintă pe larg diverse capitole ale volumului accentuând importanța acestuia și necesitatea abordărilor pluridisciplinare în analiza istoriei comunității germane din România.

URL: <https://adz.ro/kultur/artikel-kultur/artikel/exodus-aber-kein-exitus>

Autor: Anghel Remus

Perioada: 29/03/2019

Numele organului de presă: siebenbuergen.de

Numele participantului: Anghel Remus

Titlul emisiunii: Ce a condus la exodus-ul germanilor din România?

Tema dezbătută: Vineri, 29 martie 2019, a fost publicată pe pagina de web oficială a Asociației Sașilor Transilvăneni din Germania, siebenbuenger.de, o recenzie extinsă a volumului „Un Veac frământat. Germanii din România după 1918”, volum coordonat de către Ottmar Trașcă și Remus Anghel (cercetător ISPMN). Recenzia a fost semnată de către Nina May, redactor la ziarul Allgemeine Deutsche Zeitung für Rumänien.

URL: <https://www.siebenbuenger.de/zeitung/artikel/kultur/19763-was-fuehrte-zum-exodus-der-deutschen-aus.html>

Autor: Fosztó László

Perioada: 15/05/2019

Numele organului de presă: TVR Moldova

Numele participantului: Fosztó László

Titlul emisiunii: Obiectiv Comun

Tema dezbătută: Miercuri, 15 mai 2019, László Fosztó (cercetător ISPMN) a fost invitat pentru a avea o intervenție telefonică în cadrul emisiunii Obiectiv Comun de la TVR Moldova, redactor Doina Salcuțan. Emisiunea a avut ca temă integrarea comunităților romilor din Republica Moldova. László Fosztó a vorbit despre situația și problemele cu care se confruntă romii din România și despre politicile publice care există pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și incluziunea socială a romilor.

Autor: Fosztó László

Perioada: 16/05/2019

Numele organului de presă: Agenției France Presse (AFP)

Numele participantului: Fosztó László

Tema dezbătută: Joi, 16 mai 2019, László Foszto (cercetător ISPMN) a vorbit într-un interviu acordat jurnalistei Antonia Hendrik, reprezentantă a Agenției France Presse (AFP) despre fenomene legate de religiozitatea romilor din România. Discuția a avut ca punct de pornire vizita pe care Papa Francisc o va face în România și relația bisericilor cu enoriașii lor în rândul romilor. O parte din interviu a fost citat într-un articol referitor la participarea Papei la serviciul religios la Blaj cu titlul „În așteptarea Papei Francisc la Blaj, romii visează la o Românie „fără discriminări”, în jurnalul Evenimentul Zilei.

URL: <https://evz.ro/papei-francisc-blaj-romii-viseazai.html>

Autor: Anghel Remus

Perioada: 08/08/2019

Numele organului de presă: Karpaten Rundschau (Panorama Carpaților)

Numele participantului: Anghel Remus

Tema dezbătută: La data de 8 august 2019 a apărut în ziarul Karpaten Rundschau o recenzie a volumului „Reinventând germanitatea. Etnicizare, mobilitate și împrumut cultural la marginea Europei”. Recenzia menționează importanța temei studiate și devoalate de carte pentru prezentul și mai ales viitorul comunității germane și a germanității din România.

URL:

<http://forumkronstadt.ro/karpatenrundschaue-artikel/artikel/die-deutsche-komponente-einer-lokalen-identitaet/>

Autor: Székely István

Perioada: 27/08/2019

Numele organului de presă: maszol.ro

Numele participantului: Székely István

Titlul emisiunii: Székely István Gergő politológus: időhúzással játszhatja ki a PSD a kormányválságot [PSD-ul poate dejuca criza guvernamentală trăgând de timp]

Tema dezbătută: În data de 27 august 2019 site-ul de știri maszol.ro a publicat un interviu cu István Gergő Székely (cercetător ISPMN) pe tematica crizei guvernamentale care a fost declanșată de pierderea majorității în parlament a guvernului Dăncilă, respectiv cu privire la consecințele asupra minorității maghiare ale acestor evenimente.

URL:

<https://www.maszol.ro/index.php/belfold/115738-szekely-istvan-gerg-politologus-id-huzassal-jatszhatja-ki-a-psd-a-kormanyvalsagot>

Autor: Gidó Attila

Perioada: 14/10/2019

Numele organului de presă: Erdély TV

Numele participantului: Gidó Attila

Titlul emisiunii: Zebra

Tema dezbătută: Luni, 14 octombrie 2019, Attila Gidó (cercetător ISPMN) și istoricul Sebestyén Spielmann Mihály au fost invitații emisiunii „Zebra” a televiziunii „Erdély TV”. Tema discuției a fost moștenirea culturală evreiască în Transilvania. Invitații au vorbit despre istoria evreilor din această regiune și despre situația actuală a populației evreiești.

URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=pnjH0fZVfpw&list=PLjBBg23S0q2QO8p2X7gSgPGvx0PTGR3Us&index=3>

Autor: Székely István

Perioada: 11/11/2019

Numele organului de presă: transindex.ro

Numele participantului: Székely István

Titlul emisiunii: Ekkora külföldi mobilizáció még soha nem volt, és ezen a téren az RMDSZ-nek is lépnie kell [Mobilizare fără precedent în diasporă, și UDMR trebuie să-și contureze o strategie]

Tema dezbătută: În data de 11 noiembrie 2019 portalul de știri transindex.ro a publicat un interviu cu István Gergő Székely (cercetător ISPMN) despre rezultatele primului tur de scrutin al alegerilor prezidențiale. Temele abordate au fost prezența la vot în țară și în străinătate, rezultatele obținute de candidații mai importanți și comportamentul alegătorilor de etnie maghiară din România.

URL: <http://itthon.transindex.ro/?cikk=28120>

Autor: Székely István

Perioada: 11/11/2019

Numele organului de presă: Paprika Rádió

Numele participantului: Székely István

Titlul emisiunii: Reggeli tornádó (Tornada de dimineață)

Tema dezbătută: În data de 11 noiembrie 2019, Székely István Gergő (cercetător ISPMN) a fost invitatul emisiunii "Reggeli tornádó" (Tornada de dimineață) de la ora 9:00, la o discuție despre rezultatele primului tur de scrutin al alegerilor prezidențiale din 2019. Emisiunea a fost condusă de Sevecsek Reni și Ambrus István.

Autor: Székely István

Perioada: 25/11/2019

Numele organului de presă: Paprika Rádió

Numele participantului: Székely István

Titlul emisiunii: Reggeli tornádó (Tornada de dimineață)

Tema dezbătută: În data de 25 noiembrie 2019, Székely István Gergő (cercetător ISPMN) a fost invitatul emisiunii "Reggeli tornádó" (Tornada de dimineață) de la ora 9:00, la o discuție despre rezultatele celui de-al doilea tur de scrutin al alegerilor prezidențiale din 2019. Emisiunea a fost condusă de Ambrus István.

Autor: Toró Tibor

Perioada: 17/12/2019

Numele organului de presă: maszol.ro

Numele participantului: Toró Tibor

Tema dezbătută: Interviul realizat de către Emese Vig despre evenimentele din decembrie 1989 în Timișoara.

URL: <https://www.maszol.ro/index.php/hatter/120148-ellenallok-es-rendszervaltok-a-temesvari-esemenyekr-l-beszeltunk-toro-tibor-szociologussal>

Cap VII. Publicații în afara editurii

Titlul publicației: *[Ruralități schimbătoare. Formele ruralității în Ardeal] Változó ruralítások. A vidékiség mai formái.*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

URL:

http://kjnt.ro/szovegtar/kotet/KKonyvek_45_2019_JakabAZs-VajdaA_szerk_Valtozo-ruralitasok

Coeditor: Vajda András

Coeditor ISPMN: Jakab Albert Zsolt

Abstract: Jakab Albert Zsolt – Vajda András (eds.): *[Ruralități schimbătoare. Formele ruralității în Ardeal] Változó ruralítások. A vidékiség mai formái.* (Kriza Könyvek, 45.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 2019.

Volumul de față s-a născut din materialul unei conferințe organizate în anul 2018, referindu-se la problematica ruralității în Ardeal. Conferința și-a propus prezentarea cercetărilor actuale referitoare la ruralul și ruralitatea transilvăneană, respectiv o sintetizare a rezultatelor și experiențelor dobândite până acum. Comunicările au abordat tematici ca schimbările survenite în utilizarea pământului, în sistemele de relații sociale și economice, în mobilitatea populației, apoi noile strategii de contactare, respectiv noile forme – adesea virtuale – ale comunităților. Am dorit să înțelegem cum au trăit și au interpretat schimbările din trecutul apropiat comunitățile din diferitele regiuni cu decurs evolutiv diferit, ce fel de situații – similarități și divergențe – au adus cu sine aceste schimbări în domeniul culturii cotidiene, al relațiilor sociale și al strategiilor economice. Astfel, prezentările din cadrul conferinței au dorit să se concentreze asupra a trei dimensiuni ale ruralităților schimbătoare: 1. dimensiunea culturală: identitate, păstrarea tradiției-lipsa tradiției, patrimonizare, globalizare; 2. dimensiunea socială: sisteme de relații modificate, mobilități ale populației, noi strategii de contact, respectiv noi forme – adesea virtuale – ale comunităților; 3. dimensiunea economică: transformarea economiei rurale, dezvoltări pe bază de proiecte, modernizare, migrație economică, alte strategii individuale sau comunitare.

Titlul publicației: *Változó ruralítások. A vidékiség mai formái. [Ruralități în schimbare. Forme contemporane]*

Titlul studiului: *A falusi gazdálkodás változásai egy erdélyi településen [Schimbări în agricultura rurală într-o localitate din Transilvania]*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

Autor ISPMN: Peti Lehel

Editor ISPMN: Jakab Albert Zsolt

Coeditor: Vajda András

Abstract: În articolul său autorul a analizat schimbările survenite în economia rurală a unei localități din Câmpia Transilvaniei, totodată prezentând un model de stratificare a comunității pe baza strategiilor economice (p. 85-120).

Titlul publicației: *The Palgrave Handbook of Ethnicity [Manualul Palgrave al etnicității]*
Titlul studiului: *Romanian Identity and Immigration in Europe [Identitatea română și imigrare în Europa]*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: internațională

Clasificare editură: editură internațională de renume

Limbă: engleză

URL: <https://www.palgrave.com/us/book/9789811328978>

Autori ISPMN: Anghel Remus, Toma Stefánia, Foszto László

Editor: Steven Ratuva

Abstract: Duminică, 24 februarie 2019, a fost publicată versiunea on-line a volumului The Palgrave Handbook of Ethnicity la Editura Palgrave Macmillan. Cercetătorii ISPMN Anghel Remus, Stefánia Toma și László Foszto au elaborat capitolul intitulat "Romanian Identity and Immigration in Europe" [Identitatea română și imigrare în Europa], care propune o tipologizare a fenomenului migrației. Studiile de caz descriu migrația etnicilor germani, maghiari, romi și români, discutând modul în care identitatea și etnicitatea pot fi categorii utile de analiză în înțelegerea și descrierea fenomenului migrației. Volumul în sine oferă o analiză cuprinzătoare a etnicității prin diferite lentile multidisciplinare și explorează o multitudine de aspecte legate de etnicitate și modul în care aceasta se leagă de probleme sociale, politice și economice contemporane.

Mai multe detalii despre volum vedeți

<https://link.springer.com/referencework/10.1007%2F978-981-13-2898-5?page=2>

Titlul publicației: *Review of Sociology [Revista de sociologie]*

Titlul articolului: „Returnees and their neighbors: Migration of the Romanian Roma, networks, social distance, and local development” [Cei care se întorc și vecinii lor: migrația romilor din România, rețele, distanță socială și dezvoltare locală]

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: editură/revistă de specialitate, categoria A, ISI

Limbă: engleză

URL: http://www.szociologia.hu/dynamic/szociologia_2018_04_37_60_oldal.pdf

Autori ISPMN: Toma Stefánia, Foszto László

Abstract: Vineri, 8 martie 2019, a apărut în limba engleză numărul 4, volumul 28 al revistei Review of Sociology, revista Societății de Sociologie din Ungaria. Numărul tematic se concentrează pe diferitele aspecte ale migrației. Primul articol, scris de Judit Durst și Nyíró Zsanna, contribuie la explorarea nexusului dintre sărăcie, migrație și dezvoltare prin lentilele unei cercetări cu metode mixte de culegere a datelor, și care interpretează cele mai tipice și divergente traiectorii de migrație și impactul acestora într-o regiune slab dezvoltată din nordul Ungariei. Al doilea studiu intitulat „Returnees and their neighbors: Migration of the Romanian Roma, networks, social distance, and local development” [Cei care se întorc și vecinii lor: migrația romilor din România, rețele, distanță socială și dezvoltare locală], realizat de către cercetătorii ISPMN, Stefánia Toma și László Foszto, propune o tipologie a diferitelor traiectorii de dezvoltare în localități mixte din punct de vedere etnic, prin care efectele migrației pe relațiile sociale locale pot fi înțelese mai nuanțat. Melegh Attila și coautoarele analizează deciziile legate de migrație în contextul globalizării și al inegalităților economice. Articolul Krisztinei Németh și Monikái Váradi analizează relația dintre constrângerile structurale și eforturile individuale în procesul migrației internaționale a forței de muncă din

Ungaria, accentuând că remiterile au o relevanță mult mai complexă decât o simplă creștere a stabilității financiare.

Titlul publicației: *Factsheet on Roma Culture: 2.4 Roma and the 'New Religions' in Europe [Fișă de date: Romii și "religiile noi" în Europa]*

Tipul publicației: Publicație electronică

Editură: internațională

Clasificare editură: editură internațională de renume

Limbă: engleză

URL: http://romafacts.uni-graz.at/view_pdf.php?t=culture&s=c_2_4&l=en

Autor ISPMN: Fosztó László

Abstract: Convertiri religioase în rândul romilor se întâmplă în toată Europa. Această fișă de date prezintă caracteristicile cele mai importante ale convertirilor și ale religiozității noi care s-a dezvoltat printre romi. Plasând cazul romilor în context global, fișa arată cum activismul religios se situează la punctul de întâlnire a forțelor globalizării și a experiențelor intime ale persoanei morale și ale comunității.

Titlul publicației: *Lustra*

Titlul articolului: *Holokaust Székelyudvarhelyen [Holocaustul în Odorheiu Secuiesc]*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

URL: <http://www.hrmuzeum.ro/megjelent-a-lustra-2019-evi-else-szama>

Autor ISPMN: Gidó Attila

Abstract: După o parte introductivă despre istoria comunității evreiești din localitate, textul parcurge etapele discriminării rasiale și a excluderii din societate a evreilor în perioada administrației maghiare când Transilvania de Nord aparținea Ungariei (1940-1944). Conform recensământului maghiar din 1941 populația evreiască a orașului Odorheiu Secuiesc număra 324 de persoane. O parte dintre bărbați au fost înrolați la munca obligatorie, iar cealaltă parte a populației a fost deportată la Auschwitz în mai 1944. Doar 88 de persoane au supraviețuit Holocaustului.

Titlul publicației: *Revista Transilvania*

Titlul articolului: *Familia transnațională – reprezentare și practici*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: cotată CNCSIS

Limbă: română

URL: <https://revistatransilvania.ro/2-2019/>

Autor: Iulia-Elena HOSSU

Autor ISPMN: Iulia-Elena Hossu

Abstract: Studiul investighează principalele (re)structurări ale rudeniei în societatea românească ce au avut loc sub impactul migrației externe de după 1989. Una dintre concluziile studiului arată că în societatea tradițională românească, păstrarea coeziunii de rudenie a însemnat o serie de obligații și norme, transmise adesea de la o generație la alta fără a fi chestionate. Autoarea susține că acestea au constituit și au menținut canalul de comunicare între membrii familiei. Membrii familiilor

transnaționale au adoptat aceste structuri tradiționale, adăugându-i noi formule de adaptare a practicilor familiale (Morgan: 2011) la specificul traiului transnațional, reformulând în același timp regulile tradiționale de rudenie, adaptându-le noului context de viață. Studiul se bazează pe materiale rezultate dintr-o cercetare de tip calitativ în două comunități - una din România și una din străinătate.

Titlul publicației: *Revista Transilvania*

Titlul articolului: *Rolul dublei cetățenii în viața familiilor transnaționale – cazul Republicii Moldova*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: cotate CNCSIS

Limbă: română

URL: <https://revistatransilvania.ro/3-2019/>

Autor: Iulia-Elena Hossu

Autor ISPMN: Iulia-Elena Hossu

Abstract: Republica Moldova este o țară cu o rată ridicată de emigrare. Istoria migrației din Republica Moldova are deja o istorie ce influențează structura vieților familiilor transnaționale care își au rădăcinile în această țară. Migrația forței de muncă nu este un proces nou pentru acest teritoriu, ci o practică comună și în perioada sovietică și, după cum arată studiile recente, cu o creștere mare în ultimii 20 de ani. Astăzi, societatea din Republica Moldova este împărțită între cei care practică migrația spre Federația Rusă - în special zona Moscovei - și cei care pleacă înspre România. Cei care aleg România ca destinație, se confruntă cu anumite provocări ale vieții transnaționale de familie. Mai devreme sau mai târziu, scopul lor este redobândirea sau obținerea cetățeniei române - procese diferite, dar cu aceeași finalitate. Articolul analizează modul în care viața de familie se modelează, influențată fiind de redobândirea sau obținerea cetățeniei române.

Titlul publicației: *[Plecări și sosiri. Procese de migrație și răspunsuri locale din perspectiva etnografiei și a antropologiei (Cărți Kriza Nr. 46.)] Departure and Arrival: Migratory Processes and Local Responses from Ethnographic and Anthropological Perspective*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: internațională

Clasificare editură: editură internațională de renume

Limbă: engleză

URL: http://kjnt.ro/szovegtar/kotet/KKonyvek_46_2019_BataT-JakabAZs_edts_Departure

Editor: Bata Tímea

Editor ISPMN: Jakab Albert Zsolt

Abstract: În ultimul secol și jumătate au avut loc numeroase evenimente politice, sociale și economice, respectiv schimbări în cursul vieții individuale care au determinat milioane de oameni să-și părăsească pământul natal pentru o perioadă mai scurtă sau mai lungă, ba chiar pentru totdeauna. În ceea ce privește geografia migrației, trebuie să deosebim migrația din cadrul unei țări de cea care presupune trecerea unei frontiere. Ținând cont și de diferența dintre migrația voluntară și cea forțată, pornirea la drum, experiența drumului în sine și sosirea într-o locație oferă posibilitatea de a descoperi fenomene ca prezervarea și transmiterea valorilor, respectiv înțelegerea proceselor, practicilor de integrare și izolare. Dar și abordarea, atitudinea grupurilor locale emitente și primitoare, răspunsul lor la această nouă situație. Pentru înțelegerea acestui fenomen complex

este nevoie de o abordare interdisciplinară, iar în acest sens ne pot fi de folos și rezultatele etnografiei și a antropologiei.

Al Doilea Simpozion Etnografic Finlandez–Maghiar–Estonian – un eveniment organizat de Societatea Etnografică Maghiară, Muzeul Etnografic din Budapesta și Asociația Etnografică „Kriza János” în perioada 9–13 mai 2017 la Cluj – și-a ales drept tematică procesele de migrație – incluzând fenomene ca emigrarea, imigrarea, reșezarea și munca în străinătate – și indivizii și comunitățile care participă la ele, toate acestea cercetate în contexte și perioade de timp variate, atât din punct de vedere etnografic, cât și antropologic. Studiile editate oferă răspunsuri interpretative la problemele legate de migrație, fie ea istorică sau contemporană, sau utilizează studii de caz pentru a elucida diferitele etape ale migrației, participanții la acest fenomen, respectiv efectele ei. Întrebările formulate includ următoarele: Ce fel de factori determină grupuri sau indivizi să plece la drum? Cu ce se înfruntă acești oameni pe drum și la sosirea la destinație? Ce tradiții și obiecte sunt luate la drum de la locul de baștină și care sunt noile semnificații atribuite acestor obiecte pe durata procesului de migrare? Iar o importanță deosebită se acordă modului în care sunt descrise comunitățile primitoare și cele care au fost lăsate în urmă: Cum afectează fenomenele asociate cu globalizarea viitorul imigranților și a comunităților emitente? Cum conturează viața de zi cu zi și tradițiile comunităților la care aderă minoritățile locale cu un trecut istoric față de cei care au sosit doar mai recent? Ce fel de factori pot determina grupurile de imigranți să se întoarcă acasă? Care sunt formele de contact și comunicare cu cei rămași acasă sau porniți la drum mai târziu (mail, Internet, vizite personale), respectiv cum funcționează modalitățile de preservare a memoriei comunitare (familiale, locale)? Care sunt formele de cooperare care se formează între destinație și comunitățile de imigranți? Prin ce mijloace este posibilă menținerea identității personale și comunitare în cadrul noii comunități? Cum pot modifica procesele de migrație peisajul local, tradițiile și cunoștințele locale? Iar la nivel local putem vorbi de diferențe vizibile sau mai bine de similarități care au cel mai important efect în cadrul acestor procese?

Titlul publicației: *[Plecări și sosiri. Procese de migrație și răspunsuri locale din perspectiva etnografiei și a antropologiei (Cărți Kriza Nr. 46.)] Departure and Arrival: Migratory Processes and Local Responses from Ethnographic and Anthropological Perspective*

Titlul studiului: *[Migrație și etnicitate – cehii din Banat (Romania)] Migration and Ethnicity: The Czechs from Banat (Romania)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: internațională

Clasificare editură: editură internațională de renume

Limbă: engleză

URL:

http://kjnt.ro/szovegtar/pdf/KKonyvek_46_2019_BT-JAZs_edcs_Departure_10_JakabAZs-PetiL

Autori ISPMN: Jakab Albert Zsolt, Peti Lehel

Abstract: Jakab Albert Zsolt – Peti Lehel: *[Migrație și etnicitate – cehii din Banat (Romania)] Migration and Ethnicity: The Czechs from Banat (Romania)*. In: Bata, Tímea – Jakab, Albert Zsolt (eds.): *[Plecări și sosiri. Procese de migrație și răspunsuri locale din perspectiva etnografiei și a antropologiei (Cărți Kriza Nr. 46.)] Departure and Arrival: Migratory Processes and Local Responses from Ethnographic and Anthropological Perspective*. (Papers of the 2nd Finnish-Hungarian-Estonian Ethnological Symposium, Cluj-Napoca, May 9-13, 2017.) (Kriza Books, 46.) L'Harmattan – Hungarian Ethnographical Society – Kriza János Ethnographic Society – Museum of Ethnography, Budapest–Cluj-Napoca, 2019, 135–159.

În prima jumătate a secolului al XIX-lea, coloniștii cehi s-au stabilit, cu precădere, în munții împăduși de pe cursul inferior al Dunării din partea de sud-vest a României. Înainte de schimbarea regimului, comunitatea cehă din România număra aproximativ 5500 de persoane. După 1989 are loc emigrarea tot mai accentuată a populației vorbitoare de limbă cehă și de religie romano-catolică. Recensământul din 1992 a numărat 5797 de cehi în România, al căror număr a scăzut la 2477 de persoane până la recensământul din 2011, ceea ce reprezintă o scădere de 57% în mai puțin de un deceniu.

Ce reflectă oare cifrele statistice? Ce fel de modele migraționale se manifestă aici și ce se întâmplă cu comunitățile de origine? Cum se transformă semnificațiile asociate cu locurile de origine în rândul emigranților cehi? Cum apare patria părăsită în discursul lor? Și cum influențează cehii din patria-mamă, aflați în căutarea ruralității tradiționale, a experienței exoticii și a „călătoriei în timp”, etnicitatea cehilor din România?

Titlul publicației: *[Moștenirea culturală a cimitirului reformat din Târgu Secuiesc] Kegelet emlékéül állították. A kézdivásárhelyi református temető kulturális öröksége*

Tipul publicației: Carte de autor

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

URL: http://kjnt.ro/szovegtar/kotet/2019_DimenyA_Kegelet-emlekeul-allitottak

Autor: Dimény Attila

Editor ISPMN: Jakab Albert Zsolt

Abstract: Dimény Attila: *[Moștenirea culturală a cimitirului reformat din Târgu Secuiesc] Kegelet emlékéül állították. A kézdivásárhelyi református temető kulturális öröksége*. Editat de Jakab Albert Zsolt. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 2019.

Prin cercetările efectuate în anii 2014-2015 s-a început prelucrarea sistematică a datelor despre cimitirul reformat din Tg. Secuiesc. Analiza evoluției teritoriale a necropolei a rezultat o abundență de date noi. Pe parcursul analizei s-a urmărit elaborarea unei hărți, pe care au fost marcate 362 de morminte și 403 locuri de morminte. Cu ajutorul acestuia vom putea urmări soarta mormintelor din cimitir. Totodată rezultatele cercetării pot fi folosite și de Biserica Reformată la marcarea mormintelor părăsite, și repartizarea lor noilor proprietari. Atragerea atenției asupra pietății față de decedați, și îngrijirea mormintelor vechi poate fi benefică pentru întregul cimitir. Pe de altă parte cercetarea poate veni în ajutorul administrației locale în efortul său de a proteja și îngriji mormintele personalităților istorice locale. Cu ajutorul hărții elaborate în cadrul cercetării noastre aceste morminte pot fi identificate cu ușurință.

Titlul publicației: *[Pasărea de Aur. Studii în cinstea lui Vilmos Tanczos] Aranymadár. Tanulmányok Tanczos Vilmos tiszteletére*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: cotată CNCSIS

Limbă: maghiară

URL: http://kjnt.ro/szovegtar/kotet/2019_JakabAZs-PetiL_szerk_Aranymadar

Coeditori ISPMN: Jakab Albert Zsolt, Peti Lehel

Abstract: Jakab Albert Zsolt – Peti Lehel (ed.): *[Pasărea de Aur. Studii în cinstea lui Vilmos Tanczos] Aranymadár. Tanulmányok Tanczos Vilmos tiszteletére*. Kriza János Néprajzi Társaság – BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet – Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2019.

Titlul publicației: *[Pasărea de Aur. Studii în cinstea lui Vilmos Tanczos] Aranymadár. Tanulmányok Tanczos Vilmos tiszteletére*

Titlul studiului: *[Memoria Primului Război Mondial la Cluj. Cadre, locuri și forme] Az első világháború emlékezete Kolozsváron. Keretek, helyek, alakzatok*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: cotate CNCSIS

Limbă: maghiară

URL: http://kjnt.ro/szovegtar/pdf/2019_JAZs-PL_szerk_Aranymadar_31_JakabAZs

Autor ISPMN: Jakab Albert Zsolt

Abstract: *[Memoria Primului Război Mondial la Cluj. Cadre, locuri și forme] Az első világháború emlékezete Kolozsváron. Keretek, helyek, alakzatok.* In: Jakab Albert Zsolt – Peti Lehel (ed.): *[Pasărea de Aur. Studii pe cinstea lui Vilmos Tanczos] Aranymadár. Tanulmányok Tanczos Vilmos tiszteletére.* Kriza János Néprajzi Társaság – BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet – Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2019, 437–453.

Studiul de față urmărește modul în care s-a organizat expunerea memoriei Marelui Război în opinia publică locală în timpul și după Primul Război Mondial, care au fost modalitățile și instrumentele, ocaziile și formele festive prin care s-a menținut interesul față de evenimente și implicarea populației civile în război. Războiul care s-a declanșat cu declarația austro-ungară din 28 iulie 1914 a construit un nou tip de erou pentru publicitate: mortul erou. Autorul a considerat că este important să prezinte cele mai importante funcții ale acțiunilor memoriale și ale comemorărilor: legarea evenimentelor de peste/din afara localității de spațiul local, exprimarea publică a războiului (victorios), editarea biografiei eroului care își sacrifică viața pentru patrie, stimularea sacrificiului civic.

Titlul publicației: *Aranymadár. Tanulmányok Tanczos Vilmos tiszteletére. [Pasărea de aur. Studii în onoarea lui Vilmos Tanczos]*

Titlul studiului: *Nem lehetünk mindannyian... tradicionálisak.” Nyelvi interakciók, változó identitások – moldvai csángók nyugat-európai migrációban. [„Nu putem toți să fim... tradiționali.” Interacțiuni lingvistice, schimbarea identităților – ceangăii din Moldova în migrație în Europa de Vest]*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: cotate CNCSIS

Limbă: maghiară

Autor ISPMN: Peti Lehel

Editor ISPMN: Jakab Albert Zsolt

Coeditor ISPMN: Peti Lehel

Abstract: Articolul cu titlul „Nem lehetünk mindannyian... tradicionálisak.” Nyelvi interakciók, változó identitások – moldvai csángók nyugat-európai migrációban. [„Nu putem toți să fim... tradiționali.” Interacțiuni lingvistice, schimbarea identităților – ceangăii din Moldova în migrație în Europa de Vest] (p. 563–581) examinează efectele migrației ceangăilor din Moldova asupra etnicității. În acest cadru autorul analizează relația dintre migrație și limbă, precum și conținutul identității care se modifică ca urmare a experiențelor de migrație în Europa de Vest, formându-se astfel o nouă identitate ceangăiască. Întrebarea principală este: ce rol joacă experiențele de migrație în raport cu limba și cum afectează practicile de identificare ale comunităților. Adică, ce fel de

procesele contribuie la crearea noii identități ceangăiești, și care sunt componentele acesteia? Autorul examinează apoi modul în care noua identitate ceangăiască se raportează la aspirații etnopolitice și ale politicii lingvistice maghiare (educație maghiară, liturghie maghiară).

Titlul publicației: *Aranymadár. Tanulmányok Tanczos Vilmos tiszteletére (Pasărea de aur. Studii în onoarea lui Vilmos Tanczos)*

Titlul studiului: *„Rakja a sapkájába, erre a célra megfelel az is...” Hétköznapi „magyar iredentizmus” a két világháború közötti Erdélyben [„Puneți-le în șapcă, pentru asta o fi bună și aia...” „Iredentism maghiar” cotidian în Transilvania interbelică]*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

URL: http://kjnt.ro/szovegtar/pdf/2019_JAZs-PL_szerk_Aranymadar_32_KonczeiCs

Autor: Könczei Csongor

Autor ISPMN: Könczei Csongor

Editori ISPMN: Jakab Albert Zsolt, Peti Lehel

Abstract: Tribunalul Militar din Cluj al Corpului 6 al Armatei Române a interzis prin Ordonanța nr. 2 din data de 24 septembrie 1938 „manifestările de orice natură și prin orice mijloace, din cari ar rezulta sfidarea sau provocarea simțământului Național”. Potrivit acestei ordonanțe Tribunalul Militar din Cluj – referindu-se la starea de asediu declarată în data de 11 februarie 1938 de către dictatura regală corporatista a lui Carol al II-lea – a pedepsit într-o serie de sentințe „iredentismului maghiar” cu închisoare de la o lună până la doi ani, de multe ori pe baza unor acuzații absurde, cu scopul clar de a intimida comunitatea maghiară din Transilvania. Studiul de față contribuie cu noi date la ilustrarea și înțelegerea acestor cazuri de intimidare a maghiarilor din Transilvania interbelică prin prisma condamnării unui medic pensionar din Cetatea de Baltă.

Titlul publicației: *Regio*

Titlul articolului: *Az észak-erdélyi holokauszt romániai historiográfiája és interpretációja [Istoriografia română a Holocaustului din Transilvania de Nord]*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

URL: <https://regio.tk.mta.hu/index.php/regio/issue/view/19/showToc>

Autor: Gidó Attila

Abstract: Textul prezintă acele publicații apărute în spațiul românesc care se ocupă cu procesul de discriminare și exterminare a evreilor din Transilvania de Nord aflată sub administrație maghiară între 1940-1944. Studiul este compus din Introducere; două mari capitole analitice (Holocaustul din Transilvania de Nord în literatura de specialitate română; Locurile de diseminare și mediul academic al interpretărilor Holocaustului din Transilvania de Nord) și din Concluzii.

Titlul publicației: *Regio*

Titlul articolului: *„Sómérok” a Kárpátokban [Șomrim în Munții Carpați]*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

URL: <https://regio.tk.mta.hu/index.php/regio/issue/view/20/showToc>

Autor: Gidó Attila

Abstract: Textul oferă o scurtă prezentare a primei decenii a mișcării cercetașilor evrei din Transilvania. Se concentrează în principal pe mecanismele și ritualurile de construire a identității care au contribuit la trezirea și consolidarea identității etnice evreiești. Conform abordării teoretice a lui Rogers Brubaker, etnicitatea și comportarea ca grup este o stare în continuă schimbare. Ritualurile – care au modelat viața de zi cu zi a cercetașilor evrei – sunt prezentate aici ca elemente de construire a identității care au asigurat condiții de apartenență la o comunitate națională imaginată / construită.

Titlul publicației: *„Azt hittem egykor, hogy csapatmunkában veszek részt : Beszélgetések kisebbségkutatókkal [„Am sperat cândva să lucrez în echipă”. Convorbiri cu experți în cercetarea istoriei minorităților naționale]*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: cotată CNCSIS

Limbă: maghiară

Autor: Gidó Attila

Coautor: Filep Tamás Gusztáv

Editor: Filep Tamás Gusztáv

Abstract: Textul este un interviu biografic și profesional cu Attila Gidó realizat de către Tamás Gusztáv Filep. În interviu sunt parcurse cele mai importante etape ale activității științifice ale lui Attila Gidó.

Titlul publicației: *Memoria. Memory. History. Education 25 (10/2019) [Memorie. Istorie. Educație]*

Tipul publicației: Publicație electronică

Editură: internațională

Clasificare editură: alta

Limbă: engleză

URL: <https://view.joomag.com/memoria-en-no-24-09-2019/0993115001569569424>

Autor ISPMN: Anca Filipovici

Abstract: Textul conține un material informativ despre Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale și proiectele de cercetare legate de istoria și cultura evreilor din România, la care acesta a participat în calitate de partener instituțional. De asemenea, buletinul include o prezentare a celor mai recente publicații apărute la Editura ISPMN pe tema istoriei evreilor (Attila Gidó, „Două decenii. Evreii din Cluj în perioada interbelică”, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2014 și Anca Filipovici - Attila Gidó (editori), „Trecutul prezent. Evreii din România: istorie, memorie, reprezentare”, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2018).

Titlul publicației: *The Holocaust in the Borderlands Interethnic Relations and the Dynamics of Violence in Occupied Eastern Europe [Holocaustul la periferii. Relații interetnice și dinamica violenței în zonele ocupate din Estul Europei]*

Titlul studiului: *The Rise of Antisemitism in the Multiethnic Borderland of Bukovina: Student Movements and Interethnic Clashes at the University of Cernăuți (1922-1938)"*

[Ascensiunea antisemitismului în provincia multietnică de graniță Bucovina: mișcări studențești și conflicte etnice la Universitatea din Cernăuți (1922-1938)]

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: internațională

Clasificare editură: editură internațională de renume

Limbă: engleză

URL: <https://www.wallstein-verlag.de/9783835335653-the-holocaust-in-the-borderlands.html?fbclid=IwAR1k9lz4opnS7PIeAjnAHal0I7JYfY-Fl5cFStR8TyjbAEsOgM0o1jcXI2M>

Autor ISPMN: Anca Filipovici

Abstract: În luna noiembrie 2019 a apărut studiul cu titlul "*The Rise of Antisemitism in the Multiethnic Borderland of Bukovina: Student Movements and Interethnic Clashes at the University of Cernăuți (1922-1938)*" [*Ascensiunea antisemitismului în provincia multietnică de graniță Bucovina: mișcări studențești și conflicte etnice la Universitatea din Cernăuți (1922-1938)*], publicat de Anca Filipovici (cercetător ISPMN), în volumul "*The Holocaust in the Borderlands. Interethnic Relations and the Dynamics of Violence in Occupied Eastern Europe*" [*Holocaustul la periferii. Relații interetnice și dinamica violenței în zonele ocupate din Estul Europei*], editat de Gaëlle Fisher și Caroline Mezger, Editura Wallstein, Göttingen, 2019.

Textul pornește de la constatarea că învățământul superior constituie un domeniu-cheie din perspectiva căruia poate fi analizată (in)congruența dintre moștenirea Imperiului Austriac și adaptarea la regimul național românesc post-1918. În România interbelică, universitățile au funcționat ca forumuri instituționale ce au reflectat și modelat transformările etnice, marcate mai ales de așa-zisa "problemă evreiască". În acest context, lucrarea își propune să urmărească dinamica relațiilor evreo-creștine și radicalizarea studenților de la Universitatea din Cernăuți în perioada 1922–1938. Principalul argument al acestei lucrări este că, în Bucovina, universitatea - deși provincială și politizată - era terenul unei mișcări studențești proprii, bine definită, cu mentori și revendicări. Mișcarea era conectată la acțiunile studenților la nivel național, dar prezenta unele caracteristici distincte generate, printre altele, de istoria provinciei. Articolul analizează profilul studenților evrei și români, analizând atât datele statistice, cât și discursuri ce reconstruiesc etapele radicalizării studenților în Cernăuți. Sursele acestei analize se bazează pe documente de arhivă (fonduri ale Ministerului Educației și ale Direcției Generale și Inspectoratelor Regionale de Poliție), presă și pagini de memorialistică.

Titlul publicației: *Justice spatiale/Spatial Justice [Justiție spațială]*

Titlul studiului: *Incomplete Housing Justice in Romania under Neoliberal Rule [Justiție incompletă - problematica locuirii sub guvernare neoliberală]*

Tipul publicației: Publicație electronică

Editură: internațională

Clasificare editură: alta

Limbă: engleză

URL: <https://www.jssi.org/article/faire-justice-en-matiere-de-logement-un-processus-inacheve-a-lepreuve-du-neoliberalisme-en-roumanie/>

Autori: Enikő VINCZE, Cristina BĂDIȚĂ, Iulia-Elena HOSSU

Autor ISPMN: Iulia-Elena Hossu

Abstract: Numărul 13 al revistei Spatial Justice/Justice spatiale este unul special, conceput sub forma unei colecții de articole semnate de o parte a cercetătorilor din cadrul proiectului RELOCAL - "Resituating the local in cohesion and territorial development", proiect derulat sub coordonarea

Universității Finlanda de Est din Joensuu, cu 14 instituții partenere și cu sprijinul financiar al programului european de cercetare Horizon 2020. În cadrul acestui număr al revistei a apărut articolul intitulat: Incomplete Housing Justice in Romania under Neoliberal Rule. Articolul este semnat de Enikő Vincze, Cristina Bădiță și Iulia-Elena Hossu (cercetător ISPMN). Considerând că problema locuirii se situează în centrul nedreptății spațiale și al inegalităților teritoriale, articolul analizează in justiția spațială ca rezultat al politicilor de locuire care funcționează la intersecția dintre 3 nivele: local, național și transnațional.

Întregul articol poate fi accesat aici, <https://www.jssj.org/article/faire-justice-en-matiere-de-logement-un-processus-inacheve-a-lepreuve-du-neoliberalisme-en-roumanie/> , în limbile engleză și franceză.

Titlul publicației: *Erdélyi Társadalom*

Titlul articolului: *Etnicitás és lakodalmi kultúra Gyimesben. [Etnicitate și cultura nunții în Gyimes]*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: editură/revistă de specialitate, categoria C

Limbă: maghiară

Autor ISPMN: Peti Lehel

Abstract: În recenzie cu titlul *Etnicitás és lakodalmi kultúra Gyimesben. [Etnicitate și cultura nunții în Gyimes]* Erdélyi Társadalom, XVI./2. 2018., 199–201. (Balatonyi Judit: A gyimesi lakodalmak. Közös kultúra és különböző identitások? [Nunțile din Gyimes. Cultura comună și identitățile diferite?] Balassi Kiadó, 2017), autorul a subliniat valoarea materialului și analizei antropologice, și totodată a criticat cadrul teoretic folosit de autor (concepțiile de hibridizare). Părerea cercetătorului este că, conceptul hibridității este utilizat în carte ca un cadru de analiză și o concepție prea largă, nedefinită, care creează contradicții în interpretare și în premisele cercetării.

Titlul publicației: *Folkmagazin*

Titlul articolului: *Fodor Sándor „Netti” (1922–2004)*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: alta

Limbă: maghiară

URL: https://issuu.com/folkmagazin/docs/mag19_2

Autor ISPMN: Könczei Csongor

Abstract: Acest articol prezintă viața muzicantului renumit romungro Fodor Sándor „Netti” din zona Călatei, județul Cluj.

Titlul publicației: *Transnational return and Social Change. Hierarchies, identities and ideas [Întoarcere transnațională și schimbare socială. Ierarhii, identități și idei]*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: internațională

Clasificare editură: editură internațională de renume

Limbă: engleză

URL: <https://anthempress.com/transnational-return-and-social-change-hb>

Autori: Anghel Remus, Margit Fauser, Paolo Boccagni

Abstract: În ultimii ani, în contextul discursurilor anti-imigrație din statele de destinație, creștere economică sustenabilă în țările de origine și mobilitate crescută, cercetarea proceselor de migrație de întoarcere a luat avânt. *‘Întoarcere Transnațională și schimbare socială’* se adaugă unui câmp de cercetare în creștere și schițează modalități de înțelegere a întoarcerii și schimbării sociale. Analizează impactul la nivel mediu generat de către generarea de resurse și practici sociale de către migranți. Pune accentul pe necesitatea de a studia formele cotidiene și de nivel mediu în discutarea tipurilor de schimbări sociale generate de migrația de întoarcere, care uneori pot fi la fel de importante ca schimbările macro.

Titlul publicației: *Transnational return and Social Change. Hierarchies, identities and ideas [Întoarcere transnațională și schimbare socială. Ierarhii, identități și idei]*

Titlul studiului: *„Introduction: A Meso-Level Approach to Linking Transnational Return and Social Change” [Introducere: Un demers de nivel mediu pentru a lega întoarcerea transnațională de schimbare socială]*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: internațională

Clasificare editură: editură internațională de renume

Limbă: engleză

Autori: Margit Fauser, Anghel Remus

Abstract: În acest volum Margit Fauser și Anghel Remus au elaborat un capitol introductiv intitulat *„Introduction: A Meso-Level Approach to Linking Transnational Return and Social Change” [Introducere: Un demers de nivel mediu pentru a lega întoarcerea transnațională de schimbare socială]*. Studiul analizează modalitățile prin care se poate analiza schimbarea socială generată de către migrația de întoarcere transnațională. Studiul realizează mai întâi o analiză a modalităților prin care s-au dezbătut în diverse tradiții teoretice noțiunile de schimbare socială și rolul migrației de întoarcere în astfel de procese. În a doua parte schițează modalitățile prin care astfel de procese pot fi analizate la nivel mediu la nivelul comunităților locale.

Titlul publicației: *Transnational return and Social Change. Hierarchies, identities and ideas [Întoarcere transnațională și schimbare socială. Ierarhii, identități și idei]*

Titlul studiului: *When the Peer Migrate and Return. Class and Status Repositioning among Roma Transnational Returnees [Când săracii migrează și se întorc. Repoziționări de clasă și status la migranții transnaționali romi care se întorc]*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: națională

Clasificare editură: editură internațională de renume

Limbă: engleză

Autor: Anghel Remus

Abstract: În cadrul volumului Remus Anghel a elaborat un capitol intitulat *„When the Peer Migrate and Return. Class and Status Repositioning among Roma Transnational Returnees” [Când săracii migrează și se întorc. Repoziționări de clasă și status la migranții transnaționali romi care se întorc]*. Studiul analizează modalitățile de repoziționare a migranților romi, care după o perioadă de migrație se întorc în localitățile de origine. Analiza repoziționării sociale a acestora se face atât în termenii relațiilor de clasă cât și de status, analizând modurile în care etnicitatea se suprapune relațiilor de inegalitate și de schimbare a inegalității la nivel local.

Titlul publicației: *Identities in-Between in East-Central Europe (Identități în tranziție în Europa Centrală și de Est)*

Titlul articolului: *Minority feminity at intersections: Hungarian women's movements in interwar Transylvania (Feminitate minoritară la intersecții: asociațiile femeilor maghiare din perioada interbelică)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: internațională

Clasificare editură: editură internațională de renume

Limbă: engleză

Autor: Bokor Zsuzsa

Autor ISPMN: Bokor Zsuzsa

Editori: Jan Fellerer, Robert Pyrah, Marius Turda

Abstract: A apărut articolul semnat de Bokor Zsuzsa (cercetător ISPMN), intitulat *Minority feminty at intersections: Hungarian women's movements in interwar Transylvania*. Articolul a fost publicat la Editura Routledge, în seria Routledge Histories of Central and Eastern Europe, în volumul Jan Fellerer, Robert Pyrah, Marius Turda (eds.): *Identities in-Between in East-Central Europe*. Articolul - trecând în revistă formarea organizațiilor femeilor maghiare din perioada interbelică transilvăneană - analizează categoria foarte sensibilă și specială a feminității minoritare. Studiul discută totodată diferitele moduri de utilizare a acestei categorii în discursurile politice interbelice, și în procesul de creare a unei noi identități etnice regionale.

Titlul publicației: *MeDok*

Titlul articolului: *„A mi kis világunk” – a kisebbségi nőiség vizuális reprezentációja a két világháború közötti erdélyi magyar keresztény sajtóban. [Lumea noastră cea mică. Reprezentarea vizuală a feminității creștine maghiare în presa catolică interbelică]*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: națională

Clasificare editură: cotată CNCSIS

Limbă: maghiară

Autor: Bokor Zsuzsa

Autor ISPMN: Bokor Zsuzsa

Abstract: În aprilie 2019, a apărut articolul semnat de Bokor Zsuzsa (cercetător ISPMN), intitulat *„A mi kis világunk” – a kisebbségi nőiség vizuális reprezentációja a két világháború közötti erdélyi magyar keresztény sajtóban. [Lumea noastră cea mică. Reprezentarea vizuală a feminității creștine maghiare în presa catolică interbelică]* Articolul a fost publicat în revista *MeDok* și analizează materialele vizuale ale unei reviste lunare maghiare interbelice, *Harangszó* (Sunet de clopot), adresate în principal femeilor catolice maghiare de la țară. Studiul analizează fotografiile și narațiunile conexe ale acestei reviste, și își propune să arunce o scurtă privire asupra istoriei sociale interbelice și asupra proceselor identitare ale minorității maghiare transilvănene. Scopul studiului este de a identifica modurile de reprezentări vizuale ale femeilor interbelice, subliniind două direcții majore ale acesteia. Pe de o parte, este vorba despre modul în care această revistă a susținut procesele identitare ale comunității maghiare, pe de altă parte, analiza fotografiilor ne oferă și o altă cale a interpretării, arătând modul în care – prin fotografii – se pot surprinde și contesta diferitele mecanisme de producere a inegalității.

Titlul publicației: *Psychology and politics: intersections of science and ideology in the history of psychosciences (Psihologie și politică. Intersectarea științei și a ideologiei în istoria științelor psihologice)*

Titlul articolului: *Patients and Observers. Specific Data Collection Methods in an Interwar Transylvanian Hospital (Pacienți și observanți. Metode specifice de colectare a datelor într-un spital interbelic transilvănean)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: internațională

Clasificare editură: editură internațională de renume

Limbă: engleză

Autor: Bokor Zsuzsa

Autor ISPMN: Bokor Zsuzsa

Editori: Anna Borgos, Ferenc Erős, Julia Gyimesi

Abstract: În septembrie 2019 a apărut articolul semnat de Bokor Zsuzsa (cercetător ISPMN), intitulat *Patients and Observers. Specific Data Collection Methods in an Interwar Transylvanian Hospital*. Articolul a apărut în volumul colectiv intitulat *Psychology and politics: intersections of science and ideology in the history of psychosciences*, volum editat de Anna Borgos, Ferenc Erős, and Julia Gyimesi, la Central European University Press. Articolul analizează instituționalizarea medicală din perioada interbelică - prin activitatea unui psiholog și medic dintr-un spital de femei din Cluj.

Titlul publicației: *Muslim Minorities and the Refugee Crisis in Europe. Narratives and policy responses (Minoritățile musulmane și criza refugiaților din Europa. Narațiuni și răspunsuri politice)*

Titlul studiului: *Islam in Dobruja (Romania). Interactions between local tradition and transnational influences (Islamul în Dobrogea. Interacțiuni între tradiția locală și influențe transnaționale)*

Tipul publicației: Carte colectivă

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: engleză

Autor ISPMN: Adriana Cupcea

Editori: Katarzyna Górak-Sosnowska, Marta Pachoka, Jan Misiuna

Abstract: După 1990, turcii și tătarii musulmani din Dobrogea (România), regiunea în care comunitatea este concentrată demografic, ca și alte comunități musulmane din Balcani, a devenit mediul de interacțiune și confruntare între diverși actori transnaționali. O parte dintre ei a avut un rol important în revitalizarea etnică și religioasă a comunității musulmane în post-comunism. Pe de o parte vorbim despre prezența actorilor turci formali și informali, reprezentativi pentru Islamul sunnit, care caracterizează Balcanii otomani. Pe de altă parte, este vorba despre o serie de fundații religioase, înrădăcinate în Orientul Mijlociu, în special în Arabia Saudită. Aceste prezențe au adus diferențe între Islamul "tradițional" local, aparținând școlii de jurisprudență hanefită tipică pentru Balcani și, implicit pentru Islamul din Dobrogea, și influențele Islamului "ortodox", considerat a fi "pur" sau "adevărat" Islam, care, în contextul dobrogean a constatat în influențele specifice statelor arabe din Golf, în special Arabia Saudita. În cadrul cercetării am încercat să determinăm influența asupra comunității musulmane din Dobrogea, a Islamului transnațional, identificând care sunt actorii transnaționali implicați în revitalizarea religioasă după 1990 în Dobrogea, analizând modurile și planurile lor de acțiune și interacțiune în comunitatea musulmană, începând de la

nivelul elitei religioase și până la nivelul membrilor comunității, inclusiv asupra vieții cotidiene și practicii religioase de zi cu zi, dar și asupra personalului religios și asupra educației religioase.

Titlul publicației: *Lud*

Titlul articolului: *“ARE WE STILL A FAMILY?” THE PERSPECTIVE FROM ROMANIAN TRANSNATIONAL FAMILIES [Mai suntem noi o familie? Vieți transnaționale și înrudire în cazul României]*

Tipul publicației: În revistă de specialitate

Editură: internațională

Clasificare editură: cotată CNCSIS

Limbă: engleză

URL:

<https://apcz.umk.pl/czasopisma/index.php/LUD/issue/view/1764/showToc?fbclid=IwAR0GQFIHoRaYTKy0yr1-RViLAdEtBcSPUhPnv0DDmu471qo9KcdPz-yYuYY>

Autor ISPMN : Iulia-Elena Hossu

Abstract: Studiul susține ideea conform căreia, în cazul familiilor transnaționale românești, familia și, în special înrudirea prin afinitate, continuă să reprezinte o valoare importantă pentru cei implicați în procesul de migrație. Textul articolului valorifică materialele rezultate din cercetările de tip calitativ derulate de autoare pe parcursul perioadei 2015-2019, atât în străinătate cât și în România.

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/lud103.2019.03>

Titlul publicației: *[Un om de modă veche într-o lume nouă. Viața lui Domokos Sztrátya] Régi ember új világbán. Sztrátya Domokos életútja*

Tipul publicației: Carte de autor

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: maghiară

Autor: Gagyí József

Editor ISPMN: Jakab Albert Zsolt

Abstract: Gagyí József: *[Un om de modă veche într-o lume nouă. Viața lui Domokos Sztrátya] Régi ember új világbán. Sztrátya Domokos életútja*. Editat de Jakab Albert Zsolt. L'Harmattan – Kriza János Néprajzi Társaság, Budapest–Kolozsvár, 2019.

Domokos Sztrátya s-a născut în anul 1931 în satul Valea, din comuna Vărgata (județul Mureș). Între 1942–1948 a fost elev de gimnaziu, între 1948–1962, cu excepția celor trei ani de serviciu militar, a fost agricultor privat, între 1962–1967 colectivist, între 1967–1969 muncitor de cooperativă, între 1969–1993 angajat al întreprinderii de stat, mai apoi, după restituirea terenurilor sale și până la moartea sa din 2018 a fost pensionar agricultor. Țăran și totodată intelectual, care produce și aranjează documente, documentându-și activitatea în asemenea mod, încât avem ocazia de a descoperi viața cotidiană și momentele de cotitură atât în viața individului cât și a comunității. Pentru aceasta are abilitățile intelectuale necesare și cunoștințele scrisului (calcule, statistică) însușite în timpul armatei.

El este copilul unei familii de agricultori de la țară, care datorită abilităților sale a pornit pe o cale, ce de secole a reprezentat o șansă de ridicare din rândul țăranimii: s-a pregătit să devină preot catolic. Însă a venit schimbarea politică din 1948, astfel că și-a pierdut curajul, pofta de viață, am putea spune că a rămas în urmă în trecut. Timp de șapte ani, de la angajarea sa la Întreprinderea Județeană de Electricitate din 1969 și până în 1976, când și-a construit propria casă, el și familia sa au folosit lampa cu petrol, căci în fiecare seară el a realizat statisticile referitoare la consumul de

energie electrică sub lumina lămpii cu petrol. În 1969 avea deja 38 de ani, a văzut multe, era ferm convins de caracterul mincinos și inuman al sistemului socialist, astfel că nu s-a grăbit, nu a dorit să se adapteze, să țină pasul și să evolueze cu orice preț. De aceea considerăm că a fost un om de modă veche într-o lume nouă.

Cutreierând satele el colectează tarifele consumului de energie electrică, totodată este un observator curios al oamenilor, al satelor și al perioadei respective. Volumul se referă la formarea și susținerea relației cu acest om, la accesarea cunoștințelor lui, respectiv articularea comună și continuă a acestor cunoștințe prin „conversațiuni lungi” (Marc Bloch).

După introducerea cărții urmează cinci capitole, dintre care două au caracter metodologic (Cotiturile constituirii relațiilor. Primele conversații, respectiv De-a lungul timpului), două prezintă cursul vieții (Domokos Sztrátya, țăran și om cu carte. Viața sa înainte de electricitate, respectiv Domokos Sztrátya, omul cu electricitatea), iar una se referă la construirea casei proprii (Ce se află în mijlocul sufletului său?). Volumul mai cuprinde o încheiere scurtă, iar Anexele includ textele complete ale trei conversații înregistrate.

Titlul publicației: *[Schimbarea structurii economice-culturale a unui sat din regiunea Mureș] Változó létformák vidéken. Egy Maros menti falu gazdasági-kulturális szerkezetének átalakulása*

Tipul publicației: Carte de autor

Editură: internațională

Clasificare editură: editură cu renume internațională

Limbă: maghiară

Autor: Vajda András

Editor ISPMN: Jakab Albert Zsolt

Abstract: Vajda András: *[Schimbarea structurii economice-culturale a unui sat din regiunea Mureș] Változó létformák vidéken. Egy Maros menti falu gazdasági-kulturális szerkezetének átalakulása*. Editat de Jakab Albert Zsolt. L'Harmattan – Kriza János Néprajzi Társaság, Budapest–Kolozsvár, 2019.

Volumul de față analizează procesul îndelungat de transformare a societății și a structurii economice a Dumbrăvioarei, localitate ce se află la marginea sudică a Ținutului Secuiesc, la hotarul dintre Câmpia Transilvaniei și Scaunul Mureșului, la 14 km de Târgu-Mureș și 18 km de Reghin, și care din multe puncte de vedere prezintă o dezvoltare dinamică și o transformare rapidă, dar totodată ține foarte mult la tradiții și la practicile economice și culturale specifice comunităților rurale. Obiectivul lucrării este de a identifica, documenta și interpreta schimbările survenite în structura economică și culturală a comunității, schimbări ce se manifestă cu asemenea intensitate, încât reprezintă momente de cotitură în viața localității.

Urmărește modul în care se transformă această economie și acest mediu rural aflat în imediata vecinătate a zonei de aglomerație urbană, care sunt factorii externi și motivațiile interne care influențează aceste schimbări, respectiv ce impact au acestea pe structura ocupațională și socială, cea economică și pe opțiunile strategice din cadrul economiei, pe modificarea lotului, a dimensiunilor, formei și materialul clădirilor, respectiv pe dimensiunile și componența șeptelurilor. Lucrarea se împarte în șapte capitole majore. Primele trei dintre acestea prezintă tematica volumului, sursele și metodologia utilizată. Totodată creionează cadrul teoretic utilizat în cadrul analizei, respectiv contextul geografic, administrativ și cultural al localității în cauză. Următoarele trei capitole prezintă contextele sociale, economice și culturale caracteristice. Dintre factorii care au influențat formarea structurii economice a localității este prezentată evoluția proprietății, adică a pământului, a șeptelului, a dotărilor instituționale, a motorizării și a industrializării; iar capitolul

despre schimbările sociale oferă o prezentare a numărului populației, a ratei ocupaționale, a structurii ocupaționale, respectiv a migrației. În ceea ce privește capitolul despre schimbările culturale, acesta abordează subiectul alfabetizării, apariția instituțiilor educaționale și culturale, respectiv impactul acestora pe cultura și viața culturală locală. După acestea urmează capitolul dedicat evoluției clădirilor din localitate, care include condițiile de locuit, casele, clădirile anexe, totodată formarea gospodăriilor și a mediului mai extins.

Ultimul capitol al volumului cuprinde concluziile analizei, formulate sub formă de teze.

Iar anexele includ 6 hărți, 80 de fotografii de epocă sau recente, respectiv copia a 5 documente, toate în strânsă legătură cu conținutul volumului.

Cap VIII. Raport financiar

Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, este instituție publică, cu sediul în municipiul Cluj-Napoca și funcționează în baza Hotărîrii Guvernului nr. 893 din 2007 fiind subordonată Secretariatului General al Guvernului și în coordonarea D.R.I. .

Bugetul Institutului, aprobat de către ordonatorul principal de credite, pentru anul 2019 se prezintă în felul următor:

000110	Total venituri	3.171.000
33.10.08/33.10.50	Venituri din prestări servicii	35.000
37.10.01	Donații	2.000
40.10.15	Sume utilizate din excedentul anului precedent pentru efectuarea de cheltuieli	34.000
43.10	Subvenții de la alte administrații	3.015.000
43.10.09	Subvenții pentru instituții publice	3.015.000
45.10/48.10	F.E.N.	85.000
67.10	TOTAL CHELTUIELI	3.171.000
01.10	Cheltuieli de personal	2.072.000
01.20	Bunuri și servicii	565.000
01.56	Proiecte finantate din fonduri externe	42.000
01.58	Proiecte finantate din fonduri externe	82.000
01.59	Alte cheltuieli	305.000
01.70	Cheltuieli de capital	105.000

Total încasări realizate din subvenții 2.747.292,30 lei, din prestări servicii 20.507,40 lei , donații 0 lei, prefinantare Fundatia Rothschild 82.974,82 lei. Excedent 2018 33.668,82 lei Excedent 2019 49.306,00 lei Total excedent 82.974,82 lei.

Notă explicativă la pozițiile din bilanță:

- Mijloace de transport 119.945,20 lei, echipamente tehnologice 491.426,41 lei, mobilier și aparatură birotică 135.545,18 lei, clădiri 2.519.850,00 lei, terenuri 1.468.953,00 lei , alte active fixe necorporale (programe informatice) 574.520,18 lei; amortizarea totală aferentă (exclusiv clădire și teren) 1.210.959,18 lei,
- Stocuri 1.645.580,59: 221.206,48 lei reprezentând valoarea obiectelor de inventar din dotare, 981.440,65 lei cărțile și publicațiile, materialele documentare din biblioteca Institutului, 441.683,46 cărțile editurii, 1.250 lei combustibil nedecontat prin Foi de parcurs;
- Conturi la trezorerie, casa, alte valori: 0 lei disponibil în contul de trezorerie, conturi curente 13.443,88 lei (garantie gestionari), 0 lei în casă, 82.974,82 lei disponibil/excedent din fonduri externe, avansuri de trezorerie 0 lei, alte valori 5.000 lei BVC;
- Datorii către bugetul de stat 10.078 lei reprezentând impozitul de salar aferent lunii decembrie,
- Salariile angajaților și contribuțiile aferente lunii decembrie: salarii nete 87,467 lei, obligații de întreținere/popri/pensii private 3.610 lei, garanții gestionari 13.442,88 lei, contribuții sociale 57.979 lei, număr de angajați 29 din care 2 demnitari
- Suma de 4.811 lei de recuperat FNUASS, concedii medicale.

- Clienți neîncasați 481,50 lei, facturi de întocmit 11.573,75 lei
- Furnizori neachitați – facturi curente 0 lei.

Notă explicativă la Contul de execuție al instituțiilor publice:

Total plăți efectuate 2.801.468,52 lei din care:

- Cheltuieli de personal 1.978.274,96 lei

Salarii de bază 1.741.007,00 lei,
 Îndemnizații delegare 70.856,96 lei,
 Alte drepturi salariale 2.485,00 lei,
 Indemnizația de hrană 85.543,00 lei,
 Vouchere de vacanță 37.338,00 lei,
 Contribuții 41.045,00 lei.

- Bunuri și servicii 409.258,70 lei

Furnituri de birou 3.470,36 lei,
 Materiale curățenie 3.799,03 lei,
 Încălzit iluminat 26.683,71 lei,
 Apă canal salubritate 3.452,42 lei,
 Carburanți 0,00 lei,
 Piese de schimb 17.133,64 lei,
 Telefon, internet poștă 23.133,24 lei,
 Materiale și servicii caracter funcțional 47.316,42 lei,

Alte bunuri și servicii pentru întreținere și funcționare

37.636,41 lei,
 Reparații curente 156.179,49 lei,
 Obiecte de inventar 16.198,79 lei,
 Deplasări interne 12.838,47 lei (participare la conferințe, cercetare de teren),
 Deplasări externe 32.173,57 lei,
 Consultanță și expertiză 4.900,00 lei,
 Pregătire profesională 0,00 lei,
 Protecția muncii 5.532,00 lei,
 Studii și cercetări 0,00 lei,
 Protocol 1.411,04 lei,
 Prime de asigurare 4.073,84 lei,
 Alte chelt. cu bunuri și serv. 376,15 lei.

- Cărți, publicații (biblioteca I.S.P.M.N.) 12.950,12 lei

- Burse de cercetare 11.200,00 lei

- Acțiuni cu caracter științific 178.418,51 lei (tipar cărți – tipar, corectură lingvistică, servicii de traducere; cheltuieli cu cesiunea drepturilor de proprietate intelectuală, sondaj de opinie),

- Cheltuieli de capital – 102.167,31 lei (programe informatice pentru activitatea de cercetare și sisteme de operare Windows 10).

Plăți din fonduri externe nerambursabile:

- Rothschild 56.16 – 41.400 lei burse din care 33.668,82 lei contribuția externă nerambursabilă din prefinanțare,

- Youmig 58.01 FEDR – 80.749,04 lei (salarii, deplasări, cheltuieli indirecte - papetărie/materiale de curățenie, servicii de organizare evenimente) – contribuția externă neramburasbilă UE 85%, cofinanțare națională MDRAP 13%.

Sume de restituit S.G.G. (bugetului de stat)

din F.E.N. -56 - 60.000 (POSDRU) + 5.350,15 (FP7 Migrom) lei – ani precedenti (cereri de rambursare depuse),

din F.E.N. -58 Youmig – sume de primit și de restituit bugetului de stat 123.143,91 lei (79.133,02 lei – an curent, 44.010,89 lei an precedent) MDRAP 54.508,43 - lei, JS – 68.635,48 lei.

